A

460

T

* A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA *

MIKROFILMTÁR

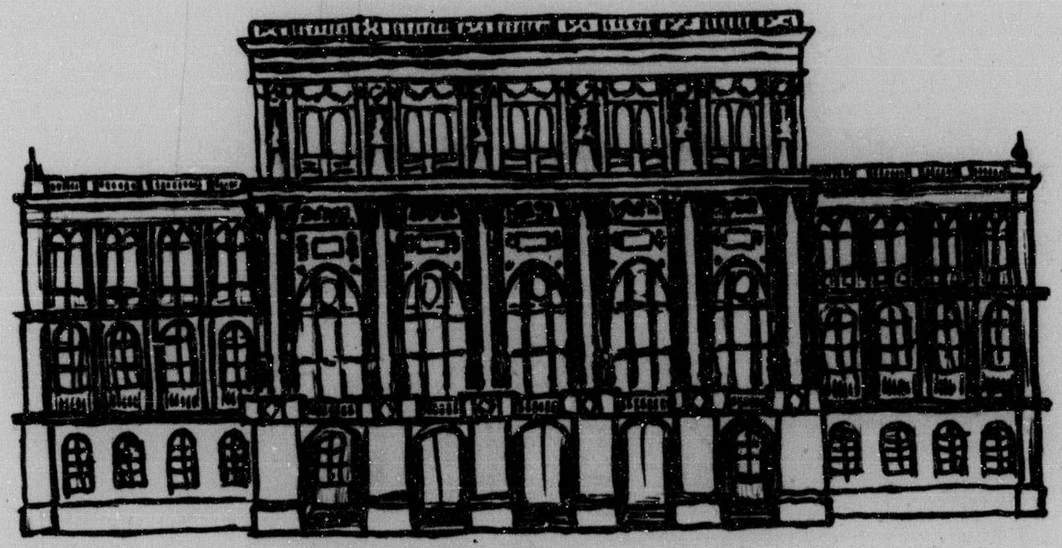

BUDAPEST

* BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE *

1959

FOTO
Sz. T.

2

MTAK – KÉZIRATTÁR

MAGYAR IRODALOM LEVELEZÉS

4°

71.

TOLDY FERENC LEVÉLTÁRCSÁJA

XVI. „I–J"

1

2

3

M. Irod.
[Levelezés]
71. Szám.

M. Irodalom 4 drét 71.

[I–LIX kötet]

I. Levelezés.]

Toldy F. levéltérczája.

XVI., kötet.

Ágar Sámuel 1 levele.
Ihász Gábor 2 "
Illés Pál (Eckei) 11 "
Imre Sándor 1 "
Imre Ferencz 1 "
Ipolyi Árnold (most püspök) 94 levele.
Irinyi János 1 "
Jakobei János 1 "
Jakab — 1 "
" Elek 5 "
Jakobovits Fülöp 1 "

11 levelezőtől 122 levél.

Régi jelzés: 207. Szám.

Bécs, Nov: 29d. 1824. Wieden, Paniglyasse № 54.

Tudós Hazafi!

Örömmel közlöttem Eraságodnak
béküldöti kedves darabjait je:
lenvaló Hébében, mellyet mél:
tóztassék tőlem barátságosan
fogadni, 's azt jövendőre is dol:
gozásával segíteni, melly eset:
re a Munkát minulenkor
Áprilisre várom.

Az Harmjákból kettőt
rég eladtam, 's azroknak
kifizetését Prepeliczay Sá:
muel Barátomra báztam.

Tisztelettel maradok
Eraságodnak

alázatos folgája
Igaz Sámuel

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Eger, April 23-án 1858.

Igen tisztelt Tekintetes Úr!

Nagyságos és főtiszteletű Haas Mihál, prépost, c. k. iskolatanácsos és fő felügyelő úr fölszólítása következtében magyar nyelvtanomat újra átdolgozva és Mondattannal kiegészítve kérdések nélküli alakban még a múlt őszszel sajtó alá bocsátottam ugyan, de körülményeim úgy hozák, hogy az utólsó ivek csak folyó hó elején készülhettek el. Sietek tehát ezen átalakított nyelvtanom egy ide mellékelt példányával kedveskedni, s egyszersmind alázatosan könyörögni, miszerint ezt az új magyar muzeum irodalmi rovatában megemlíteni ne terheltessék.

Mely bizalmas kérésemet ismételve, s magamat tapasztalt szíves hajlamiba ajánlva, teljes tisztelettel vagyok

Tettes urnak

lehőtelezett szolgája
Ihász Gáborné
hiselemzős ~~finövelő~~ igazgató.

Igen tisztelt Tekintetes Úr!

Nekem jutott a szerencse Májer József néhai szé-
kes-fehérvári kanonok remek Homiliáival
a magyar ajkú kat. papságot újonan megki-
nálhatni. E becses mű első kötete már
megjelenvén, bátorkodom Tettes uraságodnak
ez ide mellékelt példánynyal kedveskedni
addig is, míg a sajtó alatt levő második kö-
tettel a munkát kiegészíthetem. Szivesked-
jék, kérem, a Muzeum Irodalom rovatá-
ban megemlíteni, s a magyar ajkú kat. pap-
ság különös figyelmébe ajánlani.

Egyébaránt magamat tapasztalt szi-
ves hajlamiba ajánlván, vagyok

Tekintetes Uraságodnak
Egerben, Julius 9-én 1856.

kész szolgája
Ihász Gábornak
hitelemző.

Tekintetes Tétoknok Ur.

Mind a' Kalendáriomot mind a' megbirált Kéziratot vettem, köszönettel.

Majd igyekszem megfelelni a' körlevél kivánatinak, a' mennyiben tőlem telik.

Ezennel küldök egy kis értekezést a' Tudtárba. Ha fel nem vétetik, méltóztassék a' Kéziratot pesti Öcsémnek visszaadni. Ha pedig felvétetik, díját ugyan Öcsém veendi által, — mint átaljában akármi másnemiram háramló pénzeket is.

Kézi- Könyvem 2dik kiadásának első kötetéből egy disz-pildányért, iró papirosra, könyörgök, — ha már akkora nem kérte volna ki Öcsém, mire Kegyed jelen irásomat veendi.

Ide zárok egy nyilatkozást, ugyan Kę-
könyvem' ügyében: könyörgök alá-
zatosan, eszközölje kegyed, hogy
az láthasson világot minél na-
gyobb publicum előtt, talán a'
Társalkodában; — ám akár
most mindjárt a' első kötetnek,
akár ezak az utólsónak megjelente-
vel.

Többire magamat és tudvalevő ügyei-
met tapasztalt buzgóságába ajánl-
va, különböztetett tisztelettel
vagyok

Kegyednek

Dömölk,
Ápr. 1838.

alázatos szolgája
Réd. Illés Pál.
mp

8

Tekintetes Titoknok Ur!

Mintán kézikönyvem 3dik kiadásának köteteit még a mult évi Novemberben leküldöttem, és Kegyed ugy nyilatkozott becses levelében, hogy a munkának nyomatásához haladék nélkül hozzá fogand: nem tudom mire vélni, hogy a mü József napi vásárra, sőt mind eddig sem került ki sajtó alól; legalább felölle a' jelenkorban (mellyet rendesen olvasok) még nem lön adatva értesités. Kérem tehát Kegyedet bizodalmasan, szivesked-jék néhány sorainál pistán ezen ügynek miben léte felöl tudósittani; egyszersmind barátságosan közölni velem, a' beküldött neveseb toldalékokat is a' tek. akademia elfogadta és kinyomatja e' vagy nem. — A' névkönyvet 1843ra szives köszönettel vettem. — Könyörögnék gr. Széchenyinek akad. beszédéért is, mellyet még egész terjedelmében nem olvashattam; ha t. i. azzal Kegyed szabadon rendelkezhetik. — Többire becses válaszoratát kikérvén és elvárván, őszinte tisztelettel vagyok

Tekintetes Titoknok Urnak

Dömölk,
Mártz. 30. 1843.

alázatos szolgája:
Illés Pálmay.

9

Tekintetes Ur!

Öntanulás-czimü munkám, Heicenaszt által Porsonyban nyomatva, mostanában a sajtót elhagyván, és bolti-czikké levén: bátorkodom Tekintetes Urat jó-idején e' munkámra figyelmeztetni, és alázotosan kérni, méltóztatnék annak az Athenaeumban leendő recensióját Magára vállalni, vagy csak kegyesen eszközölni, hogy munkám az olvasó-közönség elött minél több kimélettel és kedvezéssel felvezettessék és szülékneк, tanitóknak, nevelőknek, legkivált mégis

a' felserdült tanuló ifjuságnak
de meliori ajánltassék.

Kézi-könyvemnek elakadt ügye fe-
lől személyesen reményleh Te-
kintetes Ur által értesittetni
Julius fogytán; midőn szándé-
kom Pestre lentazni testvéri-
hez.

Többire különböztetett őszinte ti-
telettel vagyok

Tekintetes Urnak

Dömölk,
Jul. 9. 1843.

alázatos szolgája
Illés Pál
mk.

113 szok.

Vett majus 24 1844

Tekintetes Titoknok Ur! 10

Miután kézikönyvem harmadik kiadása sajtó alol minden részeiben kiszabadult; bátor vagyok Kegyedet alázatosan kérni, hogy munkám díjának minél előbbi kifizettetését eszközleni szíveskedjék. Nagy jót tenne velem Kegyed, ha azon pénzöszveghez Junius elején vagy közepéig hozzá justhatnék; arra fontos sürgető czélaimhoz épen szükségem is lévén. A' pénznek felvevésére Festén lakó ügyvéd öcsémet hatalmaztam meg, ugyan a' ki Kegyednek bármelly küldenények és közlések körül is mindenkor kész szolgálatára leend.

A' második kötetnek tisztelet-példányát, egybe és három füzetbe kötötten, kezemhez vettem köszönettel. Könyörgök

a' harmadik kötet példányainak is
ugyan illy képeni megküldéséért.

Egyszersmind bátor vagyok emlékezetbe
hozni, hogy e' folyó év kora tavaszán
egy negyedrétü régi magyarkönyvet ki-
döttem le Kegyed czime alatt az aka-
demiának; ha méltónak itéltetnék, m-
vásárlás végett. Vajjon kézhez jutott
e' azon küldeményem; és a' Tekin-
tetes társaság hajlandó e' azt, a' tu-
lajdonostol kiszabott árért megtar-
tani?

Vettem az idéni névkönyvet is Kegyed' be-
cses munkáával együtt a' müfordítás-
melly utóbbikat különös figyelemel és
épülessel olvastam meg.

Többire különböztetett szives tisztelettel
vagyok

Kegyednek

Dömölk,
Maj. 19. 1844.

le köteleszettje:
Illés Pál mk

11

Tekintetes Titoknok Ur!

Jelen soraimat Kegyednek kézbesiteni, soproni tanuló logicus fiam le-end szerencsés, ki káplánom kisé-retében Pestre utazást tesz, melly alkalommal mind a' ketten Ke-gyednél tisztelkedni és országos je-lentőségü uri személyével, melly-nek lithographirozott képét a' Divatlap nekünk vidékicknek is mutatja, szinről szinre megis-merkedni régen vágynak.

Kezemhez jött az 1846 bodiri akad. Név-könyv, mellyben a' sok derékuji-tások között örömmel szemléltem, hogy

a levelező tagok is osztályoztatván
csekélységem a philosophiai osz-
tályba soroztatott, – épen óhajtá-
som szerint. Majd egy ollykor
én sem mulasztandom el, vala-
melly értekezéssel kedveskedni
de ez egész nyár folytában egész-
ségem igen változékony. Ezuttal
idezárva küldöm: tavali mun-
káim jegyzékét, s azok egygyiké-
ből ajándékul három példányt;
ugy nem különben életirásom
folytatását.

Az akad. Értesitőből csak az első évi szá-
mokat birván teljesen, bizodal-
masan könyörögnék Kegyednek,
ha hogy a többieknek is egy pél-
dányával, a legujabb számokig, je-
len

alkalommal megörvendeztetni
sziveskednék. Ki többire, nagyrabó
csülten uri jóvoltiba ajánlottan,
különböztetett őszinte tisztelet-
tel vagyok

Kegyednek

Dömölk,
Aug. 15. 1846

lekötelezettje:
Illés Pálady.

Tekintetes Titoknok ur!

Gyula jogász fiamnak fog szerencsije lenni,
jelen sorainat kegyednek kézbesíte-
ni egy nyomás alá készült kéz-
irat: müvemmel, s az ehez csatolt
kérlevelemmel a t. q. academiához.
Könyörgök, méltáztassék kegyed
a münek megbírálását minél
előbb kieszközölni, — ha t. i.
azt a tisztelt academia elfogadja.
Mivel pedig jelen kivételi állapotunkban
én nem tudhatom, van e elöle-
ges censura vagy nincs, és csak
utólagos van a szabad sajtó mellett,
— azért igen bizodalmasan kérem
kegyedet, minden esetre méltassa

figyelmére e müvemet, és nem
tiltván fáradságát megolvasni
előbeszédét, tartalmát és benne
néhány darabokat (pl 52. 2. 3.
8. 14. 57. 60. 70. 71.) — szíveskedjék
róluk véleményét megmon-
dani, különösen azt, hogy
1) czime megmaradhat-e, és
2) bátorságban lehetek-e miattuk
az utólagos censura impe-
tálásától, — mind ezek ezáni
fram. uch, Magához tendelés
mellett, élő szóval nyilatkozván.
Ki többire a legőszintebb tisztelettel va-
gyok Kegyednek

Dömölk,
Sept. 19. 1851.

alázatos szolgája
Edvi Illés Pál

Obszvk.

Vett. jnaiur 7. 1853

Tekintetes Titoknok ur,
Különösen tisztelt jó uram!

Ifju kori verseimet fiam, a régi Almanachok és
folyóiratokból összekeresve, Pesten Károlyi
betuivel nyomva kiadta. Mit fölöslegül
a végett kivántam Kegyednek magam is
hirül adni, hogy ez ~~önállásu~~ kis müve-
met illető helyen, a folyó évi Névkönyvbe
az acad. tagok dolgozatai sorába be-
iktatni méltóztassék. Szándékosan
választottuk nekik a Költészetek czimet
a dvatgó „Költeményeket" helyett, mivel
emez 3 értelmet is ad, u. m. die Brut,
erdichtete Sache és Gedicht.

Ha acad. Névkönyv, 1848 ölta jelent volna
meg, Könyörgöl abból számomra
egy példányt ajándékozni és Ádám
fivérem lakába (Országut, 10. 1. em.)
küldeni; valamint legújabb Értesítőket is

Kézi-könyvem birásának jogszerü 15 éve már kiselvén, miután a tisztelt Academia e müvemet több évekre terjesztve adtak hasznlásra Eggenberger. nek: ez eránt a t. q. academiától kárpótlást vélek követelhetni, és ez ügyben fogadott ügyvéd által folyamodványt szándékozom nyujtani a t. q. academiának Igazgatóságához. Kérem bizalmasan kegyedet, nagy befolyásánál fogva, szivesszedjék eszközölni, hogy ez irói tulajdonomon ejtett sérelmem a t. q. Academia részéről csöndességben orvosoltassék, és cs. k. biróság közbejöttére ne szoruljunk.

Többire kiselentvén, hogy (mennyire elgyengült szemeim engedik,) én folyvist munkálkodom, mit azonban csak kedvezőbb idők vipszatértével tamisithatok a nevezetnek — különbözetett tisztelettel vagyok

fz. Tisoknok Konak

Dömölk,
Jun. 1853.

alizatos polgájó
Edvi Illés Pál mes

14

Tekintetes Tudós Titoknok Ur,
Különösen tisztelt Nagy Jó Uram!

Vettem a m. é. Acad. Ertesitő füzeteit, a hozzájok csatolt diszmyomatu Emlékbeszéd példányával, mellyért ezennel forró köszönetemet nyilvánitom, — a becses művet (mellyet a Pesti Napliban már élvezettel olvastattam fel magam előtt,) a gyász-levelet is mellége téve, legdrágább emlékeim közé sorozván.

Van szerencsém, ide zárva, Önéletirásom ról küldök közleményimhez még egyet szállitani, — s alkalmasint az utólsót. Szivesbedjék kegyed azt hiv kezeivel elfogadni s az irattárba a korábbiak közé tenni.

Megértem az 1855dik évi Apr. hónak végét is, melly Kézi Könyvemnek biráji jogát nekem visszaadja, — fájdalom, nem reménylett országos zavarok közbenjötte után. A legtöbb tanok tenne minden időben és minden politika-változásban használhatók. Megbízottam által majd megkinálandom a münek örökbe megvásárlásával magát Eggenberger urat, ki ha nem kapna rajta más nyomdászt vagy Könyvárust, — 4dik javitott kiadáskoz elkészitett kéziratos példányban. Utóbbik esetre, ügyvivöm magát jelentvén, kérem Kegyedet, szivesskedjék a bizonyitványt kiadni arról, hogy e mü most már az én birásomba van bocsátva.

Ha érdemes volna, ez ügyért Pestre leutaznom, szivesen tennem, hogy ottani sok jó barátimos szokonimas, tritási annal együtt hö kivánságom szerint, még egyszer életembe láthatnám: de ezt alig fogom teljesithetni, testi bajaim miatt is. Szért másra kell bizonom, mind e mürem nek, mind Korszerü Hirszönök kéziratonnak elárulását, ha polgálna valamenyire a szerencse.

Egyéberánt, előttem eleitől fogva igen becses uri hajlamába Kegyednek magamat élve halva ajánlván különbéz tetett szives tisztelettel vagyok

J. cz. Kegyednek

Dömölkön,
April. 30. 1855.

Alázatos szolgája
Edvi Illés Pál mk

Tekintetes Tudós akad. Titoknok Ur, !

boldog időkre van számítva, milly teljes sajtó szabadságot hozand. Leend pedig egész nemzetre érdekli tünemény, — minden ironágyim koronája, — s ollyan, mint Falusi Prédikison ál keresni vagy találni sendinek eszebe sem juthatna. Már többé nem folyatom, szemeim elbe-ralmak, gépem vonisolt, nincsen egy ládikába földalá ásva, ott nyugosznik. Megjelenhet-sése idejét megérhetni, neken most inkár hitas nemzen. Nagyságos 4 Circa 100 iv.

Azért míg elek, szerenem magnosatni Kegyedek, vagy valaki általa megbízott tisztelkü, magyar-elvü ironak, academicusnak, hogy felöle tudo-mást vevén, annak idejekor insékkadnak, hogy e riska mü föld alatt ne rothadna.

Kérem tehát Kegyedet megbízott tisztelettel, szeles szöve-dikei közül utasítson erre valakit az akademiai tagokból, ki a szünnapokban erre járand, hozzám, Kegyedtől ajánló levelet felmutatván. Hadd halhassak meg nyugottan, Fiam, távolby keresi ke-nyerét, és irodalmi vállalatra nem neveltem kérésem után kri hajlamiba ajánlitta, vagyok

Kegyedtek

leghöbb tisztelője
Gr. Mes Gálton

Dömölk,
9. 1855.

U. 9. Ez iratmat, megszemitemi igen alázatosan kérjüzin

Mészáros

16

Dömölk, Novbr 9. 1859.
Vett nov. 11. 1859

Tekintetes Titoknok ur,
Kiváltképen tisztelt nagy jó Uram!

Valami fontos irod. czélomra, szükségel-
tetnék Szemere Pálnak epistolája
Vida Mihálhoz, melly igy kezdődik:
„Mig más szép hitvesét ringatva kar-
„jában &c. keresem, költséges kedem
postán érette már 2 hónap ólta, — jó
barátimmal, nagyobb könyvtárokban
Sopronban, Szombathelyen, — hiába.
Magát szemeit pedig nem tudom
hol lakik és hol keresni.

Bátorkodom kegyedhez folyamodni, ki irod alani
czikkeink ismeretébe a Minden tudó
— alázatosan könyvtigrén, ne tilsza fárad-
ságát, — kiveskedjék azt a remek mivet
számomra felkeresvén, 4 drét papirra
len-ásolsatni datumavel is a könyvtár-
hely fel idejésivel. — s postára adván, nekem
NB. igen rövid időn megküldeni, hogy el ne késsem
ki mély tisztelettel vagyok Ig. Kegyednek

Tekintetes Tudós
Toldy Ferencz Úrnak,
Orvos Úrnak, Akad. Titoknok-
nak. pp. Kiloubüzt. tisztel
Pesten.

100 kr.
Kegyednek, va

Tekintetes Tudós
Toldy Ferenczy Úrnak,
Orvos dr. nak, Akad. tiszt. nok.
nak. pp. kiloubözt. tisztel
Pesten.

PESTH

Valami fontos irod. czélomra, szükségel-
tetnék Szemere Pálnak epistolája
Vida Mihélhez, melly igy kezdödik:
„Mig más szép hitvesét ringatva kar-
„jában &c. keresem, költséges kedem
postán érette már 2 hónap ólta, — jó
barátimmal, nagyobb könyvtárokby
Sopronban, szombathelyen, — hiába.
Magát szemerét pedig nem tudom
hol lakik és hol keresni.
Bátorkodom kegyedhez folyamodni, ki irod alani
czikkeink ismeretébe a Minden tudó
— alázatosan könyvtigrén, ne tilsza fárad-
ságát, — kiveszkedjék azt a remek mivet
szánomra felkeresvén, 4 drét papirra
len-ásolsatni datumavel ies a könyvnt.
hely fel idézésivel. — s postára adván, nekem
NB. igen rövid idön megküldeni, hogy el ne késsen
ki mély tisztelettel vagyok Ig. kegyednek

alázatos szolgája
Edvi Illés Pálnak

hogyhat) nem lentelen mindantalan az egyszerűsége

24

Vit. jan. 2. 1861

17

Tekintetes Tisoknok Ur,

Kiválólag tisztelt nagy jó Uram!

A magyar irodalom történetében, riska eset, hogy pályai művekből a megkoszorúzotton kívül más versenyző mű is megjelent volna nyomtatásban. Részemről leg alább csak az 1806ban megkoszorúzott Kis-János-féle mű mellett, tudom és olvastam is gr. Feleki művét ugyan azon kitűzött tárgyban. Czekélységemet felidézve elég nem jól történt, hogy 1839. a Pantheismus-féle művekből, a megkoszorúzott mű sem jelent meg a publicum előtt. Legujabban az 1855ben kitűzött a Gyermek-Diætetika tárgyában, a megkoszorúzott után nevem alatt megjelent az én kis művem is, mint vonsöngtárs, és a nép kezében sok ezer nyi példányokban olvasható, ugyis, mint önálló röpirat, s ugyis, mint a Hirmondóban k ezer példány kinyomva, 1860. sz 17. Végre Mostan van szerencsém kegyeduk felszeteni

hagyhat / nem lentelen mindentalan az egyszerűen

és nagyhatása pártolásába ajánlai
azon művemet, mely e napokban
Emich Gusztáv. sajtója alul kikerült,
ilyczimmel: „Fénygolyók a nőfülésre,
„vagyis, a riskán nőzülés okairól és
„szüntetéséről. Feldet, a szegedi pályá-
„kérdésre, 1859." A kosztornt nyert nü,
Barsi Jósef-töl, a Szegedi Hir-adó
f-é. első számainban olvasható, –
mint ezt, ér, a Fénygolyókkal együtt
Emich-nek bé mutatandót, bizományo-
somnak kezébe adtam, ki Török Dávid
jogtudor jelelt, Pesten, Ország-ut, sz. 10.
Ugyan e bizományosom van tölem
utasítva, kegyednek 1 ajándékpéldányal
kedvskedni, és ha a 2 művet kegyed
conferálni méltóztatnék, felszólítására
a Barsi féle művel is szolgálni, – h.
Emich visszaadta volna. Szintén e
művenhez, függelékül, kérten a kezem
féle epistolát, melynek közlésére tehát
ezennel alázatos készöneteme es kegyed-
nek nyilvánitom,
A szegedi pályá-kérdés és a beküldött mü-
vek

vek ügyében immár kivántam kegyednek
meg irni, minő rendetlenségek völtek
elkövetve abban. Nem volt tudatva a
publicumal, a pályadíj-tevő, kit aztán pró-
vás utan tudtam meg, hogy ő Augustus
nevü ifju nőtlen gazda-tiszt, Oroszlámoson.
Nem lehetett tudni a bírálókat, se ne-
veiket, se számukat. Ki nem befizethe-
tem, mennyi bajomba és költségembe ke-
rült, ker. iratomnak be küldése, visszavevése,
a Barsi mivéhez jutás, — aztán
mivemnek Pestre juttatása, hol ismét
Jokaival közöltetve, ennét alig nyerhettem
bírásomba. Kiadtul vállalkozott Emich,
adván 50 pstos, — és most örülök, hogy
e mivemet bémutathatom a nemzetnek
honorárt kapván legalább annyit, mennyi
költségeimet e mivemre födöz. E mi-
vem-is, a védtelen nőnem pártfogására czélz.
Bátorkodom kegyedet figyelmeztetni azon arczképem-
re és biogr. melyet a Hirmadóban dd° Oct. 16. kiadatott.
Az Akad. Nevtárt ezengve várom most
más a szabad sajtóval, hiszen, kijövend 1861.
Melyek után nagybecsü kedvezésébe ajánlottan
hódoló tisztelettel vagyok
f. c. kegyednek

Dömölk
Dec. 30. 1860.

alázatos szolgája
Edvi Illés Pál

hagyhat / nem lentelen mindentalan az egyszerűen

Vitt. apr. 16 1855

Tekintetes Úr!

Nagy becsü költészettörténetének II Köt. 200 lapján olvasván, hogy Gvadányi Peleshei Notáriusának pokolbamenetele a Tekintetes Urasá-god keze ügyében eső könyvtárakban nem található, s így megesmeretlen maradt: bátorkodom e munkával idemelléhelve kedveskedni; azon alázatos kéréssel, hogy méltóztatnél ezt tetszés szerénti használat után Gymnasiumunk könyvtárának, melyből szolgáltatom, visszajuttatni.

Tisztelettelyesen maradtam

Tekintetes Urasságodnak
Höldmező-Vásárhelyt April 2. 1855

alázatosholg
Imre Sándor
ref. prof.

517 pvk.

Vetem nov. 27. 889

s febr. 28. 21

Kedves Tekintetes Titoknok Úr!

Jelen év' Februariusa 11kén küldöttem vala a' Tekintetes tudós Társasághoz egy levelemet a' Tekintetes Titoknok úrhoz czímezve Kolósvárról ahová akkór bémentem volt, melyben jelentettem hogy az Euclides elemeit Tacquet és Whiston kiadásuk szerint magyarra már leforditottam, és azon munkámat, ha a' Tekintetes Tudós Társaság kivánná megvisgálni, és a' kinyomtatásra méltónak találás' esetében kinyomtatná, vagy az ellenkező esetben engemet annak visszaadásáról méltoztatna biztositani; tehát a' kész munkát örömest fognám felküldeni. Jelentettem ugyanazon levelemben azt is, hogy a' Tekintetes t. Társaságnak kivánatát, miszerint az elemeknek Gregori Dávid szerint kell forditatnia, csak akkor tudtam meg, midőn már az egész munka' tisztába irásának meg csak néhány ivnyi hiánya vala; a' kivánt kiadatnak felkeresésére indulván tehát, de azt meg nem szerezhetvén, úgy gondoltam, hogy a' Tekintetes t. Társaságnak igen könnyü dolog lenne az, ami nékem lehetetlen; ha azért a' Tekintetes t. Társaság nékem azt kegyeskednék gondviselésem alá küldeni a' Simson Robert, és Lorenz segédekkel együtt; tehát én akár a' Tacquet és Whiston kiadásukból hiányzókat utánna pótólni, akár pedig ha kivántatni fog az egész Gregori Dávid szerinti kiadatot újból leforditani örömest igértem vala. — De talám a' Tekintetes Titoknok Úr azon levelemet nem vette, mivel a' retour Recepissere e' van irva: Jelen nem létében Pyrkel: vagy talám az én levelem foglalatját a' Tekintetes Úr az egész Tekintetes t. Társaság' nagy gyülése eleibe terjesztendőnek itélte, elég az hogy én meg eddig levelemre választ nem kaptam. — Azonban oly szerencsés voltam, hogy a' Nagy Enyedi Reformatum Collégyom' könyvtárában a' kivánt Gregori Dávid szerinti kiadatot megkaptam, kinyertem, és annak újból forditásához hozzá is fogtam 's

már

hogyhat | nem lentelen mindantalan az egyszerűsem

már most az elemek Xk könyvében dolgozom. E szerint magának az elemek Gregori szerinti kiadatának megküldését már nem kérem, egyébaránt is úgy tapasztaltam, hogy még eddig az eredeti görög és a latin fordítás-ból minden tisztán megérthető volt: de könnyen megesketik hogy hátrább, főként az oly tudományokban, melyek Gregori szerint Euclidesének nem esmertetnek p. o. Introductio harmonica, és Sectio Canonis, a Simson Robert és Lorenz segédeknek szükségem lenne: egyenesen megvallom pedig hogy ezen segédeknek felkeresésében nem is tettem még semmi lépést, mivel a környülmények még nem is kívánták.

Legnagyobb ohajtásom a mostani környülményekben az, hogy a Tekintetes t. Társaságnak válasszát lássam: mert azon gondolat, hogy szükségtelenül dolgozom, ha talám a Tekintetes t. Társaságnak ily késői munkámra legkisebb szükségem leend, kedvetlenit: ugyanis a fordítandó munkákróli köztudattá tétele a Tekintetes t. Társaságnak talám még az 1832. évben kiadatott, midőn én a 19k századnak Krüg szerinti philosophiáján dolgoztam, egészen az 1837. évig: amit pedig azután az Euclidesből dolgoztam, az is úgy mint egyéb írásaim kéziratban hever. —

Nagy örömmel láttam a Gróf Kemény József úr ö Nagyságához írt leveléből a Tekintetes úrnak, hogy a Tekintetes úr szándéka volt erdélyi útjába hozzánk Gerendre is eljöni: de annál nagyobb volt sajnálkozásom, midőn az erdélyi Híradóból olvasám a Tekintetes úrnak betegsége miatt Kolósvárról vissza térését: bár én akkor Kolósvárt lehettem volna! így gondolkozám, hogy a Tekintetes úrnak személyes tisztelője lehettem volna, és a már kész Jacquet és Whiston szerinti fordítást, mely ott egy asztalom fiokjában zárva hever, megmutathattam volna! képzelem, a Tekintetes úrnak is mily kedvetlen dolog lehetett félig megtett útjából betegen vissza térni!

Az én elébbi levelemben tett igéretemet most is megújítom, hogy ha t. i. a Tekintetes Tudós Társaság az elébbi fordítást a vizsgálatra elfogadja, úgy hogy ki nem nyomtatás esetében írásomat vissza kapjam, tehát legottan felküldöm: a Gregori szerinti példányt pedig, ha a jó Isten ö Felsége életemet és egésségemet megtartja, egészen újból igyekezem lefordítni, melyet ha a Tekintetes Tudós Társaság elfogad, és a Simson Robert és Lorenz segédekkel engemet felsegít; tehát én is idegen kéz által fogom azt tisztába íratni, és így hamarább végezhetvén,

reménys

reménységem szerint az 1840. év végére felküldeni igyekezem, amely munkát aztán, mint nem tulajdon kezem írását, vissza kívánni nem is fogom.

Egyébaránt a Tekintetes úrnak jövendőre egy szerencsésebb erdélyi útazási válalatot, és állandó jó egésseget, 's ezer jót szivemből ohajtván, alázatos Tisztelettel vagyok

Kedves Tekintetes Titoknok úr

Gerenden. November 12. 1839.

U. I. Ha választ nyerek, Gerendre útasítatni kérem Kolósváron, Ketzén által.

alázatos szolgája
N. S. Intze Ferentz mtk.
(volt házi nevelő)
N. Marosszéki Táblabíró.

hogyhat / nem tentelen mindentalan az egyszerűsem

hogyhat / nem lenteten mindentalan az egyszaram

Hozta b. Medvejánszky Dénes
május 15. 1881.

23

Mélyen tisztelt

Tekintetes Úr!

Bátorkodom ezennel, sajtó alá adott: „Magyar Mythologia" czimü munkám, két czikket átküldeni azon alázatos kérénel. Kegyeskednék azokat, vagy legalább azok egyikét, mutatványul a Magy. Museumba felvenni. Az által ugyhiszem a Kisfaludy Társaságtól kitüzött pályázáson semmi kisebbség sem történnék, miután hosszab studiumok nyomán kénült munkám nem pályázott, s a nélkül is a sajtó út ján hamarébb látand világot. E felül a mutatványul küldött czikek egyike, a Kisf. Társ. pályakérdésben elő sem jö. Olly czikkeket is választék mellyek az egész rendszerből legkönyebben valának kiszakaszthatók.

Van szerencsém egyszersmind Tekintetes Úrasságoddal tudatni, hogy az itt mutatványomban is, idézett, s mythologiam kidolgozásában használt: rege, monda, mese, nepszokaj, babona s az 100 darabon

hagyhat) nem kéntelen mindentalan az egyházamu

[illegible] felöl menő Gyüjtemények, a' mint azt egy Ifj. idős
sejere, rendbe hozhatom, és a' Tudóságos magyarázó, va
riansait is más jegyzetekkel elátandom, azonnal
– a' magy. Mus. 4sik 1833 d. kifejezett kivánsága sze
rint – szolgálatjára lészek.

Hogy szinte a' napokban vevém ál családi le
táram, a' mint azt elfoglaltságomban hamarjában a
szerinthelém, már is igen tsak keves tárgyra akadtam benn
Hartyán Mihálytól a. 11, 15 számból jöttek elő; úgy vigyen é
Ens Magyar leveleinek, Erdős bár eddig nem akadtam a
fölöl szavaikra, még is nem Eltlen hogy illyenek is
elő fognak jöni, miután már a' 17dik száznak első évei bő
igen hámosan jönek elő. Mit fölületesen átlátszhatik, a
Első legneveztebben találtam: Ker Rimai János a' Költő 2
fejedelmi tanácsnok s a' Erdős udvarnál: Ennek levelei, Er
dős több levelei: Illésházy István, Batsáni Bálint, Hor
nai Dugeth Bálint, Thurzo Imre és György, Bornyát
Tamás, Oláh, Bornemissza Péter és másoktól, mind Magya
rúl, s az alatti nyilvánvaló ügyekre vonatkozólag.

Szinte ezekhez tálpis egy Költő a' nemzet: Literae Me
dicinae Gab. Catáthi in captivitate Turcica conscriptae; Ki
be nem egészítette a' szabadult Lapokon Magyar Veretre, s öszve
függő értelemre darabjait ifjabbak; Faustus Verantius, Veszté
nyi, Forgách, Oláh: és más nagyobb emlő Olvasói; Bethlen
Gábor emlő alairási és Aktáinak Kiadott Instructioja, de most pang.
A punto pang ad pos. pro obligatio ad Post. Otton. Pinder,
mint mondom, sok az mit fullába átnézhetik; Megtekintésül
levelet átadhatja egy nehány példányt a' Nimay féle levelekből
előmutatni; azonnal azonban minél előbbi vissza küldését
kérném, miután azokat semmiképeni Chatalogusában, semmásom
s mi emlékes Könyvbe átvenni; Van szándékom hozzá az egész le
tár nem sokára sajátom is lészen, és akkor ostábolyozva, az emlék
és méltók nem fogjon mutatkozni az Akademiának fölajánl
tani. A' Legneveztebb mit találtam birományára: Bornyai
István Erdélyi fejedelem négy levele, u. mint: Illésházy István,
Nyári Pál, Erdős Mihály, és Hoffman György emlő levele, mely-
lyet igen érdekesen tudósítják fejedelmüket a' Nikop. tsatai bé
Erdélyi előmenyeinél, mint Erdélyben járók a' Császárnak és a' Vezérek
Erdélyi; szívesen kívántam volna meg az emlékeket is megtekinteni,
de féltem azt azonnal munkába venni, s Erdélyt elkésleltem.
Ki mintsak e' felöl tudósítani kötelességemnek tartám, Kérem
Ismételt vagyok Szívélyes tisztelő

Szerzői Tisztelő
Szolgai Szolga

Pozon jun 19. 851.

Tekintetes Uram!

Bár mindenkor kiszörösen megtisztelve
érezten magam a kegyes figyelem
által mellyet Tekintetes Urasságod
igyekezetim iránt tanusitott, úgy
még is kitünö vigasztalával szolgált
jelen szenvedö szomorú állapotomban
szives kegyének ujabb jele, mürt nem
akartam elmulasztani mindjárt az
elsö alkalmat, mintán ismét hosszú
fekvés után a tolhoz elöször férhetek,
hálás mély érzetem kifejezésére.

Mint minap Reguly urat tu-
dositám, & hosszas szenvedés s kór álla-
potomról melly már felévé majdnem
az ágyban lenyügözve tart, megsza-
kitva munkásságomban, s gátolva dolgo-
zatom vég befejezésében, úgy jelenleg

Tekintetes Toldy Ferenc
Urnak A. Magy. k. egyetem könyvtár
igazgatója, s az Akademia titszárának
tisztelettel.

Pesten.

is csak ezen panaszim vagyok kéntelen
ismételni, miután orvosi tanácskoz
mány s bővebb segély miatt magan
Bosonba hozattam, hol azonban
eddig igen csekély jobbulást veszek
szinte észre, s orvosim is nem sok
reménynyel hitegetnek. A vég esetre
előre szeretnék gondoskodni, s mytho
logiam kéziratát igyekezni fognék
biztos kezek közé helyezni, kik azt
Tekintetes Uraságodnak átszolgáltat
hatnák, kinek mellánylása s tárgyism
rete rá nézve a legbiztosb asylum
leend, mi mellett csupán attól tar
tok fog e sikerülni én kivülem más
nak a számtalan hozájárult adalékok
bővítés, s átdolgozások által zavartan
össze vissza írt s toldott compositio
iveken eligazodni ?! pedig betegsé
gemben a rendezésre alig merek gondolni,

bajam oka jó formán az utóbbi időkben
kettőztetett ejjel s nappali munka által szer
rett megerőltetés s ideg megfeszítés, miért
ha javulni akarok, ettől kell leginkább
tartózkodnom, és a legjobb esetben is
a szomorú kilatás áll előttem hogy
bár mi kevés a teendő kiegeszítésében
ugy még is ettől is tartózkodnom kell,
nem is emlitve hogy a kiadásra
gyüjtött anyagi eszkörnek is hossza
son tartó költséges állapoton véget
vetvén ennek jóformán sokáig hijával
leszek.

Nem mulaszthatom el ismé
telve B. Mednyánszky Dénes részéről
tisztelettet a Tekintetes Úrral tudatni,
ki Berlinből – hol az egyetemet szok
galmasan látogatja – számos érdekes leve
leivel felkeres, s mythologiai dolgozatom
ügyében is mit sem mulaszt mi tárgyan

Gyarapodására s elömozditására szolgálta
igy sükerült néki összeköteteibe jöné
Grimm sákabbal, ki a legnagyobb érdek
ket tanusitva egy kelletkezendő magyar
mythologiai dolgozat iránt, képnek
nyilatkozott bár mi kutfői segélyt
támogatni, mint valóban legujabban
saját könyvtárából egy két ritkább
s általam eddig mindenütt hiaban keresett
irattal szives volt megörvendeztetni.

Ennyi részvét s kegy az egyedüli
vigasztalás melly szenvedő reménytelen
állapotom enyhiti, miért nem mu
laszthatom el mind azoknak kik
illy szives érzettel irántam viseltetnek
a legbensőbb hálám kifejezni. Fogadj
azért Tekintetes urasagod is különös
kegyességéért ezen forró hálám s tiszte
letem e csekély jelét mellyel folytono
san vagyok

haladatos tisztelő
Stummer Arnold

Zohor August 2. 851.
Vett. s vál. aug 5.

25

Különösen Tisztelt

Tekintetes Úr!

Minap értesitett B. Mednyánszky Tekintetes
Urasagodnak munkám iránti ujabb szives
figyelméről, mellynél fogva felöle azon nézetét
kifejezni méltóztatott, hogy annak forma
és szerkezet tekintetébeni átdolgozása, élvezhe
több tételére és basének öregbitésére igen
kívánatos volna.

Czélom midőn mutatványom a
Tekintetes Úrnak átküldém, s midőn ujabban
személyesen tisztelkedtem egyedül az volt: meg
tudni, valjom képes-e az javallását megnyerni;
hogy ellenkező esetben, hiányai felöl értesítve,
azokon mennyire még tehetségemben álland
segithessek. — S bár milly kellemes volt

értesülnöm igyekezetem kegyes méltánylásáról, még
inkább lekötelezve érzem magam a Tekintetes Úr
azon kegyességéért, melylyel munkám fogyatkozá-
saira figyelmeztet.

Senki nálamnál aggasztóbban
nem érezheti azokat; mert bár mennyire otthonos
és gyakorlott volnék is magában a studiumban,
annyira gyenge haboró ujonez vagyok az irói elő-
adásban, — a quantitativus, kútfői studiumok
már régtől, sőt kezdettől minden időm 's erőm
annyira igénybe vették, hogy a formalis kellékek-
re, az irály 's megkívántató műelőadásra mit
sem fordíthattam; mit munkám szerkentése és írása
folyamában keserűn kellett tapasztalnom, sokszor
érezetem az adat halmaz közt hogy: moles me opri-
mit, gyakran mélyebb, 's messzebbható combina-
tiokat, nem bírva előadásukkal kényteleu voltam
elhagyni 's a. b. —

Most mintán az első nyo-
matási kísérlet nem sikerült, még mindig időrök

véle, elégedetlen formájával igyekszem ittamott rajta
jobbitgatni; miért még igen jó időben jöne a
Tekintetes Úr kegyessége ha vélem e tekintetbe-
ni nézeteit közölni méltóztatnék, bár csak a
legfőbb vonásokban is, a kezei közt levő mutatvá
nyokon kijelölve, mennyire 's milly tekintetben volna
alakján és szerkezetén az igazítás kívánatos és legczél-
szerűbben elővehető. — Előttem eddig a lehető
legnagyobb rövidség mellet a világosság állott fő szabá-
lyul, de mellyet a sok homályos, azonos bizonyitó és pa-
rallismusi adatok mellett kivinni nem sükerült. Az
utóbbit: t. i. a világos előadást csak annyiban akarom
értetni, a mennyire az a tudományosan műveltekre
szükséges, mert bár mennyire kívánnám is művem a
nagy közönségre nézve is élvezhetővé tenni, még is
mintán az kútfői mű — 's hasonlón a regibb 's ujabb
mythologok illyen műveihez, a tudósabb és criticus appa-
ratust mint a szükséges eredeti idézeteket nem mellőzhette
— azoknak talán csak kisebb körére volna szorítható,
és előadásomban csupán az elsőbbeket tarthattan szem előtt.

Hogy egyébiránt ezen kérésemmel alkalmatlankodni bátorkodom, arra a' Tekintetes urnak irántan eddig tanusitott kegyenége batorit; ki igen szerencsésnek érzem magam, ha nehéz studiumom ban egészen magamra hagyva, illy utmutatóval birok vala.

Ha a' bári Pesten van most sem fogtam volna személyesen alkalmatlankodni a' hó közepe vagy vége felé viuratéröt utasitandom hogy a' Tekintetes Úr alázatosan kikért valaszára nézve személyesen járjon el, nehogy talán masképp a' Tekintetes Úrnak jelen kérésemmel terhére is alkalmatlanságára volnék.

Ki egyébiránt ismételve mély hálamat kitünö kegyeiért, vagyok buzgó tisztelettel

Tekintetes Urasagod!

alázatos szolgáj
Stummer Arnold

Zohor Aug. 30. 851.
Vett. sept. 3. 851.

26

Tekintetes Uram!

Ha azon érdemem felül mulo kegyes méltánylást és figyelmet mellyet munkám iránt ismételve tanusitni méltóztatott, csupán szavakkal meghálálni elegendőnek tartottam volna, úgy pe[illegible] ezig sem időrök a' hála azon mélyérzetét kifejezni, mellyet benne megtisztelő irata költött. De én belató tanácsa követésével akartam volna megfelelni, s csupán annak kivitelét megkis[illegible]ve, veltem magam meltó valaszra jogosítottnak.

Megvallom, hogy első tekintetre meglepő volt rám ne[illegible]ve munkám forma hiányának abban létezése, mit én szerkesztés módszerében mindentekintetben legczélirányosabbnak véltem; ne[illegible] csupán hogy az a' munka gazdaságos kiallitásaban — mellyet ne[illegible] fajdalom szemem elöl tévesztenem nem lehet — igen nagy előnyöt s[illegible]gál; — de épen s különösen azért, hogy a' tudomanyos olvasó [illegible] könyebbségére véltem ha a' sok, ~~alkalmatlan utaló számok~~ jeg[illegible]zetekre utaló számok v csillagok alkalmatlanul nem tarkázzák [illegible] szöveget, s az alanti jegyzések által, minden holmi cserély s má[illegible] ismert idézet véget (mellyet a' szerző még is igazolása végett elnem hagyhat) nem kéntelen mindentalan az egyhuzamú olvasást

szakiba, hollott sorjában röviden adva könnyen megtekinthető; vagy átugor-
hatja tetszés szerint. Ez legalább magam egy tapasztalatom erején
könnyebbséget adhasson. Eltűnőnek nyilvánítok ezennel minden
titkos gyanút, sőt használt eszmetársaimnak, Ellenségeimnek is
szeretem tekintetbe is nem venné erőnkint megszándékomba. Mi-
vel azonban tekintetbe tör tekintetbe különösen e tekintetben a me-
olvasó közönség ismeretének fogva előtten épp olly nyomatékos,
mint sem szabadnak ábrándozásait fogyatékba venni. Előveszem a
egyen e tekintetben szélesebb alkalmat, és megkísérlem egyet a' másik után
adatot csupán folyó közönségen adni, az ideáltak és adatások jegyzés-
bei elhelyezésével, és most mintán egy pár arik egy áll előttem vagy
Épen annak kivihetetlenségéről — legalább általányos kivihetlenség
vől ítélni, a' sajátlagi értelem sok helyett az által igen szenved,
és a' tárgy annyira halvány, hiányosra a' főirányító hely a' szó
vég főhelyén, melly közül a' többi csupán forog. Szövegem azonban
a' legtöbb helyt nem egyébb, mintsem nem is lehet egyébb, mint
a' többnyire idegen nyelvű ideiről s eredeti kifejő nyomán folyó explá
nátió és expositio, ho ezt a' jegyzetbe szorítom, azt vagy fordítás
vagy magam szavaival tett adnom, miáltal egyrészt a' munka
minden Értékei becsét elvesztené, más részről az új construálás, for
Mások s a' hiány által, ide számítva már jegyzett általi szám helyeket, és a' jegy
zetekbe áttevést a' munka egy ötöd hatodrészével szaporodnék, ho
lott talán mostani terjedelme is sok nincs igen nehezen felül
mutandó nehézségeket szülend.

Lehet hogy talán ügyetlen eljárásom is egy részre nézve, de ez bár mint
ezállon segíteni nem tudok magamon; mert ha valaki úgy bán
nyára az szeretné tárgyban felett egy olvasható könyvet a' nagy
közönség kezébe nyujtani; mint én nem egy pár tudósoktól, de
egyetlenül a' tárgy iránt tekintetes közönségtől annak
felebbenthető figyelmétől vagyon a' nagy nyilvánság emlékek napfény
hozását, és új tudományunk — melynek ha az én kísérletemnek sikerült
valamiképen alapját megvetni, úgy célom elérten — egyedüli óhajtását
Az egésznek nézve azonban azt hiszem, hogy hasonló kifejtő munkák,
mellyekben főleg egy adig tárgyalt homályos tudnivaló Ellé kifejlen
és az adatokat tárgyban Értékei apparatusszal lehet csak megállapítva adni
mindenkor csak nehéz sőt gyötrő literarii olvasmányt nyujtanak.
Igen hogy máshol azután az adatok nyomon követő népiesítés, és az
ha gondosabbak használhatóbbá és hozzáférhetőbbé tételükről, de nálunk
erre a' szerencse számolni nem lehet. Én még is szeretek lenni, ne hogy h
mind a' Ellő teendőit magamra vállalva egyesítem, akik egynek s
volnék képes illőleg megfelelni. Mind a' mellett munkám új literárialak
— mellyet a' jövő hónapi időpont alatt már is igen érzékenyleg szaporodott
adatain, és azalatt ismét fejlődött új nézeteim is megkívánják — mint se
gyek mutatni hogy a' mit csak a' kritika szorosan a' szövegben nem s
tegyet azt a jegyzetekbe szorítom. — A' § felosztásra nézve is, a
tartalomban megnevezett minden pontra nézve sokat volna tenni; m
sok ily tárgyban gyakran csupán ízlés vagy épen nemleges részletes
osztályozandó, mellyet még is a tartalomban részfüggőleg adni kellett.

Módot talalok egyebiránt erre nézve is, s ahol csak tehetö ~~szak~~ számok
által teendek elválasztást, miként a lap fölén is mindig az illetö tartalmi
czik nem átthatand. A' nyelv igazításokat csak a' legmelyebb elismerés
köszenetével fogadhatom; mint énntém nyelv s elöadáson az mely
lyek nem tudok megnyugodni, sok volna rajta igazitandó, de az
idö is sürget, nem szeretnék a' számos egyszerre kijövendö mytho
logiak által megelöztetni, — kiadásomat ugy is csak áldozattal fogom
letesithetni, melly annál terhesb leendne, maskint az idöres csak ben
sö beese növelésére solgálhatna, mert nincs nap mellyen vagy adatain
ne szaporodnának v legalább eszmejem a' tárgy körül ne tágulnák
(csak ujabban is delibabunkról ~~az~~ Békésbeni egy regére lettem szert,
melly ~~egyike~~ mythosi nezeteink legszebb györgyei egyike, sajnálom
hogy a' Museum folytatásban beiktatásra mai kisö.)

Végül még biztositni akarom a Tekintes Urat, hogy
azon megtisztelö szavak mellyekre érdemesitett, bennem az
érzetet erösiték mellytöl nemzeti tudományunk terén minden telhe
töt elkövetni lelkesitetem, mikint kegyes mellánylása és irántam
figyelme a' leghöbbháladatosság erzetét füzi azon tisztelethe
mellyel mindenkor vagyok

hö tisztelője
Szumm Arnold

Tekintetes Urasságod.

U. i. Kernén még Tekintetes Urasságod, szöveskednék a' Papokról czik
ket B. Mednyánszkynak kézbesitetni, mintán egy szaka egészen eltérö
leg iratott a' kezemnél lévö szövegtöl, s mellyet most e' helyett akar
~~nátta~~ használni.

Zohor Octob. 6 85

Tekintetes Uram!

Az ide mellékelt czikket küldöm
ezennel a Museum számára
talán mint historiai forgáis meg
járja, még betegségemben tevém
fel, s csak most föllábadásom után
értem ra' letisztázására

Mintán hosszas Pozon s Béis
beni osvoslás után végre sikerült egész
ségem helyre állitni legelább egy időre,
A havi szünet után neki kezdtem is
mét Mythologiam kiegészitésének,
ha nem is sok hibázik mindamel
lett a hosszas idö alatt ismét szerzett
számos adalék, fogyott testi és anya

Hogy egyébiránt ezen kérésemmel alkalmatlankodni bátorkodom, arra a' Tekintetes urnak iránta eddig tanusitott kegyenége batorit; ki igen szerencsésnek érzem magam, ha nehéz studiumban egészen magamra hagyva, illy utmutatóval birok vala.

Ha a' bári Pesten van most sem fogtam volna személyesen alkalmatlankodni a' hó közepe vagy vége felé viszatérőt utasitandom hogy a' Tekintetes Úr alázatosan kikért valaszára nézve személyesen járjon el, nehogy talán maskép a' Tekintetes Úrnak jelen kérésemmel terhére s alkalmatlanságára volnék.

Ki egyébiránt ismételve mély hálamat kitünő kegyeiért, vagyok buzgó tisztelettel

Tekintetes Urasagod!

alázatos szolgája
Stummer Arnold

Zohor Aug. 30. 851.
Vett. sept. 3. 851.

26

Tekintetes Uram!

Ha azon érdemem felül mutó kegyes méltánylást és figyelmet mellyet munkám iránt ismételve tanusitni méltóztatott, csupán szavakkal meghálálni elegendőnek tartottam volna, úgy pedig sem időrök a' hála azon mélyérzetét kifejezni, mellyet benne megtisztelő irata költött. De én belató tanácsa követéséssel akartam volna megfelelni, s csupán annak kivitelét megkisérve, veltem magam mellő valaszva jogosítottnak.

Megvallom, hogy első tekintetre meglepő volt rám nézve munkám forma hiányának abban létezése, mit én szerkesztési módszerében minden tekintetben legszélirángosabbnak véltem; nem csupán hogy az a' munka gazdaságos kiallitásaban – mellyet néken fajdalom szemem elöl tévesztenem nem lehet – igen nagy előnyül szolgál; – de épen s különösen azért, hogy a' tudományos olvasó nagy könyebbségére véltem ha a' sok, ~~alkalmatlan utaló számok~~ jegyzetekre utaló számok v csillagok alkalmatlanul nem tarkászák a' szöveget, s az alanti jegyzések által, minden holmi csekély s már ismert idézet véget (mellyet a' szerző mégis igazolása végett elnem hagyhat) nem kerítelen mindentalan az egyhuzamú olvasást

megszakadni, holott sorjában minden adva könnyen megtekinthető; vagy átlapozhatja tetszés szerint. Én legalább magam így tapasztaltam ezt a könyvbirtokot a' hasonló tartalmú munkáknál eljobb irói által, mint: Hammer Purgstall Grimm stb. használt ezen módszere nélkül, tsak tekintetes tekintélye is nem levén elrettentett meg szándokomtól. Mivel azonban tekintetes tekintélye tsak tekintélye tartományon e' tekintélben a' magyar olvasó közönség ismeretlenül fogva előttem eljo olly nyomatékos, mint sem tsaknem általmutatását fogadalomba venni: elövevém a' ujon e' tekintélben szerencsés eltéréssel, s megkíséreltem egyet a' mások adatai csupán folyó könyvben adni, az idézetek s mutatások jegyzékbe elhelyezésével, s most midőn egy pár arik így áll előttem vagyok képes annak kivihetetlenségéről — legalább általányos kivihetlenségéről — tsak tekintetes tekintélyről is lemondani, a' sajátlagi értelem sokszor az által igen szenved, s a' tárgy annyira halavány, hiányozva a' fő bizonyító helyt a' szöveg főhelyén, melly könyvét a' többi csupán forog. Szívesen vagyok a' legtöbb helyt nem egyébb, minthogy nem is lehet egyébb, mint a' többnyire idézett nyelvről vétetett s eredeti külső nyomán folyó czikkatio és expositio, ho ezt a' jegyzetbe szorítom, azt vagy tovább magam szavaival tett adnom, miáltal egyrészt a' munka minden értékéből veszteni, más részt az uj constructio, tartalom s a' hozzá tartozó idézetek a' jegyzetbe szám helyeket, s a' jegyzetek ide számítva már jegyzetek szerbe állítvást a' munka egy ötöd hatodrészével szaporodnék, holott talán mostani terjedelme is sokan nézve igen nehézkes mutandó tekintetet szülend.

Lehet hogy talán ügyetlen eljárásom is egy részt nézve, de ez bizonnyal általam segíteni nem tudtak magamon; pedig ha valaki így bizonyára ez Szerelmét tárgyam felett egy olvasható könyvet a' nagy közönség kezébe nyujtani; mert én nem egy pár tudósoktól, de egyetlenek a' tárgy iránt tekintetes közönségtől vártam annak felebrenthető figyelmétől vagyon a' magyar mythologia emlékek napfényre hozását, s ajtudományunk — mellynek ha az én kísérletemnek sikerült valamiképen alapjait megvetni; így ezáltal elesten — egyedüli öregbítését.

Az egésznek nézve azonban azt hiszem, hogy kevesen Eötvös mindjárt mellyekben fekszik egy ehez tárgyalt homályos tudnak Ezt ki fejteni; s az adatokat kivétan Értekezi apparatussal lehet csak megállapítva adni; mindenkor csak nehéz tűrő gyötrő s tsaszlós olvasmányt nyujtanak.

Igen hogy másból azután az adatok nyomon követő népiesítés, s az idő ho gondosabbik kapcsolhatóbbá és hozzáférhetőbbé tételükül, de nálunk erre a' szenvedő számolni nem lehet. Én még is tartok tőle, ne hogy ha mind a' felli kezdődő magamra vállalva eggyesítem, akkor egyenlő volnék képes illőleg megfelelni. Mind a' mellett munkám ujlitásában — mellyet a' jó pár honapi időnis alatt már is igen észrevehetőleg szaporodott ujadatain, s azalatt ismét fejlődött ujnézetein is megkívánják — mint szerző gyöngeségeit mutatkozni hogy a' mit csak a' kritika szorosan a' szöveghez nem tartozót azt a jegyzetekbe szorítam. — A' § felosztásra nézve is, azt a' tartalomban megnevezett minden pontra nézve nehéz volna tenni; mivelhogy tsak ilyen szerben gyakran csupán csekély vagy épen semmiségre kitallatva jövő olvasgatandó, mellyet még is a tartalomban közé függőleg adni kellett.

Módot tatalok egyebiránt erre nézve is, s'ahol csak tehető ~~csak~~ számok
által teendek elválasztást, mikint a lap fölén is mindig az illető tartalmi
czik nem átthatand. A' nyelv igazításokat csak a' legmelyebb elismerés
körnetével fogadhatom; mint énntém nyelv s' előadásom az mely
lyek nem tudok megnyugodni, sok volna rajta igazítandó, de az
idő is sürget, nem szeretnék a' számos egyszerre kijövendő mytho
logiak által megelőztetni, — kiadásomat ugy is csak áldozattal fogom
letesíthetni, melly annál terhesb leendne, maskint az időrés csak be
sö becse növelésére solgálhatna, mert nincs nap mellyen vagy adatain
ne szaporodnának v legalább eszmejem a' tárgy körül ne tágulnák
(csak ujabban is delibabunkról ~~xx~~ Békésbeni egy regére tettem szert,
melly ~~egyike~~ mythosi nezeteink legszebb gyöngyei egyike, sajnálom
hogy a' Museum folytatásban beiktatásara mai kező.)

Végül még biztositni akarom a Tekintes Urat, hogy
azon megtisztelő szavak mellyekre érdemesitett, bennem az
érzetet erősitek mellytől nemzeti tudományunk terén minden telhe
tőt elkövetni lelkesitetem, mikint kegyes mellánylása és irántam
figyelme a' leghöbbháladatosság erzetét füzi azon tisztelethez
mellyet mindenkor vagyok

hőtisztelője
Szumm Arnold

Tekintetes Urasságod.

U. i. Kernén még Tekintetes Urasságod, szíveskednék a' papokról czik
kel B. Medvyánszkynak kézberitetni, mintán egy szaka egészen eltérő
leg iratott a' kezemnél lévő szövegtől, s mellyet most e' helyet akar
~~nem~~ hosszálni.

Zohor Octob. C 851.

Tekintetes Uram!

Az ide mellékelt czikket küldöm
ezennel a Museum számára
talán mint historiai forgáis meg
járja, még betegségemben tevém
fel, s csak most föllábadásom után
értem ra' letisztázására

Mintán hosszas Pozon s Bécs
beni osvoslás után végre sikerült egész
ségem helyre állitni legalább egy időre,
A havi szünet után neki kezdtem is
mét Mythologiam kiegészitésének,
ha nem is sok hibázik mindamel
lett a hosszas idő alatt ismét szerzett
számos adalék, fogyott testi és anya

gi erőm egy hamari megjelenhete-
sét késletetni fogják, bár én rész-
ről mint igyekezzem is a várakozó-
nak mihamarább méltólag megfe-
ni.

Tekintes Úr kegyes igérete
következtében bátor volnék a mu-
seum további ingyen megküldesen
esdekelni, mintán azonban azt lega-
kalmasban csak a posta utján vehe-
tem, úgy az ezért járandót szívesen
akarnám füzetni csak a módot tud-
jam hol kellend azt lefüzetni.
Zaposztalt kegyenége következtében
még egy más kérésem is volna, min-
tán a Pozsonyi Kvárcs utján a Te-
kintetes Úr által kiadott Chronicon

Posoniense-re szert hoffni várakozás
után sem tehetek, igen aláza-
tosan kérném a Tekintetes Urat
azt számomra akár Pozsonyi &c
Kvárcs Wigandhoz valamely pesti
Kvárcs utján megküldeni, vagy ha-
talán kevésbi terjedelmes egyenest
a postán nevem alatt, az érte
járandó öszveget kész vagyok bár
hol megtérteni.

Ki egyebiránt a legmélyebb
tisztelettel vagyok

Tekintetes Urasságod

halás tisztelője
Stummer Arnold

a tovabbit nyomatni; az egészre azonban

Zohor Aug. 17. 853.

28

Tekintetes Uram!

Itt küldöm a kívántakat. Szük idöm ugy parancsolta, hogy a muzeum számára igért cikket, s a kívánt adatokat mindjárt egyben adjam; rögtönzött pongyola alakja miatt, gondolnám azt mint nyílte levelet, az irodalmi berekben adni, mire a feliratokkal ellátam.

Ide mellékeltem szinte a kérdéses levelet, mely felöl a Tekintetes Úr elött volt szerencsém emlé kezni, hogy azt régibb feljegyzés

Tekintetes Földy Tevem Urnak
A magy kir. egyetem könyvtárigazgatói
ja s a magy akad. ennai Titkárnak
Ocsten.

nyomán, mely aláirata alatt látható,
Bátory István levelének tartom,
most figyelmesben megtekintve kellét
(1587 midőn a fejedelem már ő élt)
Bátory Sigmond fejedelemnek tulajdo-
nitanám, mit az útólsó sornál fog-
va is vélek, melyet így olvasok: pro-
pera ad principem. A cím és fian
elnevezés, mint a benne érintett tárgy
is Rimaynak (így y írja ő magát
alá leveleiben) udvari, apród hivatala-
ra mutatna. A levél több helyét
kétesen olvasom, s az aláírás első
betüjét sem fejthetem meg; a töb-
bit S(igism.) B(átory) P(rincepo)nek
vélem.

Mi mythologiám illeti, hazajövet
ellökélt szándékom volt a Tekintetes Úr
kegyes tanácsát az 500 példány nyom-
tatására nézve követni, de könyvnyo-
mám ezen esetben az ívet 5 pf. szá-
mitja drágábbnak, mi által a költ-
ség tetemesen nagyobbodván, én azt sa-
ját erőmmel nem birom; az eddigi
is már azt felülmúlja, miért foly-
vást a reményben vagyok hogy a
Tekintetes Úrnak irántami annyira kegyes
igéretének fogva sükerülend kiadót
szerezni. Mi iránt alázatos kérésem
ismételve, a háladatosság legmélyebb
érzetével vagyok

Tekintetes Uraságod

hő tisztelője
Stummer Arnold

Zohor jan. 23. 884.
Vett. — 25.
Válaszoltam rögön

Tekintetes Uram!

29

Szolgálok Kegyednek a Museum számára b. Mednyánszky életrajzával, talán az „elhúnyt magy. tud. pantheona" rovatban Endlicher s Fejér után helyt kaphat; én ugyan azt vagy nyolc év előtt egészen más végre írtam, s most, amint szük idömtöt tett, csak a leírás közben tehettem hamarjában a legszükségesebb vállóztatásokat, elhagyásokat. — de talán így is használható lesz. Ha telszik Kegyednek, kö vethetik még később Gyurikovics és Albrecht életrajzai, kik felöl az ismeretre lévőkön kívül még bővebb biztosabb adatokat szerezhetni családuk körében van remény ségem.

Tisztelkedem egyúttal mythologi
további íveivel — a 4-diktől, meddig
Kegyed már bírja, a 12-ig — a nyo
tás mindinkább szükütő költségem m
lett mind lassabban halad, kiadóra
reményem nem léven — miben ke
gyednek alkalmatlankodni nem báto
kodom is többé — kényteten vagyok m
előbb megszakasztani, és még csak egy
pár hétig várok, hogy azalatt a mennyi
telik még egy két ívet hozzá nyomat
hassak, s azzal az első résztelet kia
dom.

Fogadja a Tekintetes Úr ezen
alkalommal is megkülönböztetett legb
több tisztelelem, melytyel vagyok

Tekintetes Urasságod

mély tisztelője

Stummer Arnold

Zohor jan 27 884.
Vett. jan. 30.

30

Tekintetes Uram!

Nekem semmivel sem adósom, örökös lekötelezettje kegyednek én vagyok. Kegyed törekvésem nem csak szellemi tekintetben felkarolta, de anyagilag is biztosítni törekedett. Fogadja azért legbensőbb hálám, és készségem a viszont szolgálatra, melyet ugy is a közügy követel tőlünk, s miben mennyire erőmtől telik mindenkor rendelkezésére állok.

Steckenast úr ajánlatát készvagyok elfogadni, a 12 példányon felül csak még legalább 10 példányt akarnék kikötni, a kiállítási vagy netto áron; számos rege szedőim s közlöim iránti kötelezettségem ezt kivánván. A munka egyebkint Posonban nyomatik a Schmid féle nyomdában, melynek ügyvivő felelős factora Völkel Trigyenel 300 példányra szerződtem, ivét 25 pfttal füzetve, minden egyéb különféle a betük, a tömött számos nonpareil jegyzetek ebbe beszamitásával, csupán a kutfők, bevezetés, mely körül belül szinte összesen 3 ivet teend, sürü peti betükkel nyomtatandó, van külön egy egy 28 pfra alkudva. Szerződtem pedig az egész munka nála nyomatására, ugy azonban, hogy az egésznek kijövetele időtöz szabva nincs, de tetszésemre áll megszakítani egy kiadandó elsőrészlettel mikor tetszik, s idővel a továbbit nyomatni; az egészre azonban a könyvnyomó mintegy 30 ivnyire eleve szerzett papirost. — A füzetési feltételek: elő legesen füzettem 50 pgf. ezután minden két ív elkészültével az ezért

járó 50 pgft. eddig tehát összesen a 17-dik ívig fizettem 900 pgftot. A nyomdának ekkben szándéka volna 1 Januártól, minden héten egy ívet közölni, mi azonban részéről meg nem tartatott, mintán én ezt szükség hiányban nem sürgettem; e mellett még a javításra gondolódás engem illet.

Mi a munka minden két szétnek egyszerre kijövetét illeti és saját kívánságommal is találkozik, mintán sajátlag a munka két kötetre felosztása, nem csak nem szükséges, de talán helytelen is, én ezt csak azért voltam tenni, mert az egésznek egyszerre kiadására módom nem volt, s csak az első részlet előlegével lehetvén a Sajtó a második kiadására. Ezen első részletből én vagy hús ívre számítottam, a másodikból szinte ennyire; most azonban látom, hogy a munka sürű nyomásánál fogva alig fog 30-2 ívnél többel tenni, miért nagy Sr. akaratánál fogva, igen helyesen fog egy kötetbe illeni. Ha tudni illik H. úr kiadását vállalnók és fölszegél. Mert én nyiltan megvallva Szüllségemnek ugy vagyok, hogy saját szük s a már eddig kiütött könyvek szerzési költsége kárba s segély utáni utánzásaim által megapadt vagyonomból a nyomdához eddig csak 100 pf. járultam a többi 300 ft. listán felvett adóssági Mintán pedig sem ezt tovább nem szaporíthatom, sem saját jövedelmemből további segélyre minus kilátásom, könyelen vagyok ilt megszo-

szoptani, s a dolgon most csak vállalkozó segíthet, ki ezen szükségem megkönnyíti, s a továbbit folytatja. — Csak még azt jegyzem meg, hogy a munkának más nyomdábani folytatása igen nehezemre esne, sannak sem válnék előnyére; nem csak már a betü, papir st. kiállítási egyenetlenség végett, s hogy fent megírt szerződésem is akadályul szolgálhat, de mivel szinte ellenül kellemetlen szükségre az ily nehéz sorgy mellett, hogy legalább egy második correcturája az ivnek általam történjék, mi a mesterségbeli részről jó formán nehezséggel fogna járni. E mellett már a nyomda is, különösen sajátságimba bevált, így a változtatás bizonyára nem volna correcturája előnyére, melyre nézve hogy most is még elég kívánnivalót tudom, s mi egy oknál több a mondottra nézve.

Végre még közölni akarom, hogy a díj mikénti átadás csak ezen első részletet illeti, s egy másodikra ne talán, sőt ennek német fordítására nézve is fentartom jogomat. Kegyed bizonyára mosolygni fog véremes reményem felett. És igaza lehet! azonban a mellett is szól némi, mi nem lehet feltételezni egy ügyes fogott magyar irónak ezen nézve az oratio számitából. Az első bizonyithatom, hogy a mint egyszernek szünik be jönni ihletem, ugy folyvást kapok tőlük uj meg uj adalékokat a néphagyomány köréből, csak a napokban is Szegedről oly bőséges tüneményegyéket is a Tolnai vegéhez adalékokat vettem, melyeknek párja alig van mythologiámban, s melyeket ezen kiadás végén már csak legfeljebb mint adalékokat használhatok (Lugossy is a mily vándorlatait, oly kedvesen lepett meg, sajánlatával a legjobb sükset várhatok); egy szóval az egész mit most adok, kitünően, hogy csak épen az alapvár, melyben egyéni kiadásait — ha erre már az illetők figyelmét megnyerte — legalább meg egyszer annyi fény helyezhető. A németre nézve pedig, összeköttetéseimnél fogva minap megkiserlém egy pár cikket az illető német szaktudósokkal közleni, mintán körlevelében Grimm is Wolf F. Wilm. kellőképen egyiránt szerencsés voltam megnyerni, valamint díjjal is megjutalmaztam a Göttingai veteschef. für Mythol. szemarát, tőle véleményeiért hosszabban egy dús ivben meg fog jelenni. Egy tekintélyes barátom Grimmnek s nálam egyiránt szavát adá a mind németre fordítását magára vállalni; e körülményből tehát nemileg német kiadásra is számolhatok. Azért azonban minden tekintetben érdemben állna, hogy munkám hová hamarább első magyar kiadást érjen. Azért igen várom H. úr elhatározásáról tudnivalót.

A mü gondolom gyors folyamatba vétel által majusig befejtelve
10 nyomott ivre már elöre le van tipztaiva a Levirat, a többi 10-2
ivre, minjárt hozzá állhatok, mit én márcz. szándokosan addig szoktam
halasztani a meddig a szedö el van látva, mert minden sokszor
vétetlen uj adalékokat kapok, melyeknek többi nem használhatása igen neh.
zemre esik. Ellenben még St. úr határozatát meg nem tudom, a nyomta
tást nem sürgettetem, sarral csak a kiküldött egy hét ürig halasztható
még.

Fogadja még kd Közönetem a Bat. ügyi. fela levelet illetö fel
világositásért, tapasztalata s tekintélyénél mindenesetre hivatlok, hogy el
sziv minjárt midön személyesen volt szerencsém ezen már akkor kifejezett vél
ményét Zettöley nem méltányoltam, annak oka volt, hogy elöbb magát a levele
kivánta, meg hogy fejemben még régi zavart hirt és diplomatikai tan
mányim ingatag, melyektöl tudni vettem hogy B. Bálint jud. curiai el
nöknek Szabó ivi subscribendi fordere ignorantiam scribendi expresse fassa
ert — — mivel jegyzetimben felkeresetten a tulyet s látom Schwartner
diplom (2. kiad.) 291, hogy a Mátyás és Mária korabeli elöbbi B. Istvánnét van a
sivi. Igy gondolnám azt még a sigla teljes megfejtése volna kivánatos,
mely ha jó emlékem nem C. S. B de B. T. S. B.

Bocsásson meg végre kedves Tekintetes Uram hogy drága
idejét ennyire igénybe venni bátorkodtam magány ügyemben, iránt
mi részemröl meghálálhatlan szeretete bátorit ugyan, melyért mintán
viszonzom mellett minis hatalmamban, engedje hogy továbbra is
azt igénybe magam ajánlva mély tisztelettel fejezem
ki melyben vagyok

kötelis tisztelöje
[illegible]

Pest, jul. 9. 854.

Vettem jul. 8 854

Tekintetes Uram!

Nem állhatnám Ékes, de a legnagyobb
megtisztelés vám nélkül mit Dd kiván,
ha ugyan csak képes volnék a feladatnak
megfelelni, de ha Dd tölem perpetuus
adnotationes vagy glossariumot kér egy
kodexhez, ugy mindenesetre, ezen kép ein
értelében is, kérhetnek tálál, mint ha
saját gúbás magyarom ily megfejtési
zél és kimosását — engedje meg a tova
metaphorát — kivánja tölem: er
nem tudósi negédes. De annyit légá
bb tudom hol kezdjem s hogy kell ha
nálni rá, még ez utóbbit nem tudom
hol fogjam. — ezemben van kétségtele
nül népszerüsitni, vagy inkább mytho
logiám össze függö eredményben adni,

de mily terhes, hosszas munka leendett
ez rám nézve egykor, s mily szivesen adan-
dom vala át egy másodkéznek superrevisio
alatt, de most s igy Ed kivánja ily rövi-
den s rövid idő alatt, melyben minden
perczem meg van már számítva!

Azonban Ed kivánja s meg less, ne-
kem ez parancs, s tudom hogy ellekintve el-
től is, nekem tudományom, a nemzeti tudomány
és személyes érdekemben is azt ily kínálkozó szép
alkalomnál két kézzel kellene megragadnom
s kegyednek a megtisztelést köszönnöm; ne is
hiddje, hogy azért hoztam fel az előbbieket
mintha precivsuná akarnám magamat ten-
ni, vagy az ilyenekben, megvallom, némi indo-
lentiai hajlamomnak tért engedni. Nem! egye-
dül azért, mert igen félek, hogy a legnagyobb
készség s a legjobb akarat s törekvés mellett
sem fogok tudni megfelelni a feladatnak.
én tehát csak annyit igérhetek, hogy minden
lehetőt s telhetőt megteszek. Julius Wdikaig
azonban semmiképp sem kezdhetem meg.

Munkám nyomatása ugyan is végre most
jött vly folyamatba, hogy sok sürgetésemre
az eddigi egy szedő mellett a könyvnyomó
4 szedőt állitott belé, hogy a hátralevő nyak-
ra főre Julius végeig végre kész legyen.
Vosz szokásomnál fogva még csak a épen nyom-
da alá ~~épen~~ nem mén a kézirat, mondha-
tom, hogy egy cikkem sem kész, mert utol-
só percig mindig igazitás és változtató
adalékok járulnak hozzá; így most kamar-
jában még a két utólsó cikkel bibelődöm
és ezután átkell mennem az egész gyüj-
teményemen, mely a nyomatás alatt szapo-
rodott, hogy ezekhez a munka végén talán
egy két ivnyi adalékot függesszek; ez te-
hát mint egy Wdikaig megtart; akkor azon-
nal megkezdem a kivántat s a kiszabott
időig, e hó végeig elkészitem; mert ugy gon-
dolom, hogy ha azt elkészitenі képes vagyok
ily röviden, úgy bizonyára néhány nap
alatt el kell készitenem. én ha mit tu-
dok nagyon gyorsan szoktam dolgozni,
ha nem, ugy soha sem vagyok képes rá.

Ez egyszer azonban a legjobb süker esetében is rettegek töle. Mert úgy rémlik előttem ki fogja hinni mind ezen szép dolgokat, úgy egy folyamban elbeszélve, melyek nagyobb része problematicus, vélemény; s még mint ilyet munkámban a sok adat özönétől elárasztott olvasó kénytelen maga fölébe hullámzani engedni, s magába beszívni, addig amugy üresen, adatok, vizsgálat, véleményzés, párvonalok st. st. nélkül, fejét rázandja s nevetni fog a sok inauditumon mintha ujamból szoptam volna, s regényt mesét tálalnék fel. — De minek untatatom ezekkel, skepsisemmel, Ed úgy is ért.

Ismétlem tehát hogy igen megteszek mindent a mi telik. Megtisztelő ajánlatáért pedig fogadja legmélyebb hálámát. Én ezt mint irántami kegyes pártfogoló atyai barátsága — mert hiszen az volt munkám s igyekezetemnek kezdettől — ujabb jelét veszem: kegyébe ajánlott

Tisztelője

[illegible]

Legyenkedjék azokat szabára és kiszínt.

Itt küldöm a következő íveket épen tegnap kaptam, épen de az elősző 750 is itt. ott maradt, hasonlón a készekből is még kettő, már 30 képjelesz vagy 40

2.

32

Jul. 8.

Megengedje Tekintetes Uram hogy még egyet mondjak. ha az érdekelt munka csak Augustus közepéig, vagy első heteig várathatna magára, úgy, gondolnám a nehezség is megszünnék arra nézve, hogy a mythologia még csak az én fejemben van, mert máris akkor a világ előtt állván, s különösen kegyednél eddig is nagyobb része meglévén, úgy gondolom, hogy az idegen olvasó jobban fogja talán felismerhetni mi adható amugy belőle s mi nem. Ki fogná jobban felismerhetni, mint Ed, annak eddig legkegyesb méltánylója. Azon könnyü felfogás s remek elő állitásnál fogva, melynek a Nemz. M. Irod. történet minden §-ja tanu-

ságát adja, bizonyára előnyösbe fogna
azt nálamnál e modorban felmutatkatni,
az első futólagos átolvasás után. Mi-
re azután én is, ha megengedné, Ed, egysze-
ri átolvasására az ily előállításnak megte-
hetném, ha épen szükséges volna, az egy
pár igazító vonást, s talán egyenesen Pesten
Ed jelenlétében s közre munkálásával, mint-
án szándokon van a jövő hó közepeig, ha
egy pár napra is lerándulni.

Mind ezt azonban nem írom a szán-
dékból mintha ~~[illegible]~~ igéretem retractál-
nám, csupán vélemenyül, ha ne tán így
jobban sükerithetnök; én azért is, vélve
hogy Ednek sincs épen feleslegés ideje ilyes-
sel bajlódni, igyekezni fogok, ha Ednek
úgy tetszik, igéretem teljesitésében eljárni.

Eszembe jutott, hogy a hibáró első
ivet az előbeszeddel az én nálam lévő
peldányomból vettel pótolhatom, mintán
abban után nézésre úgy sincs szükség a
munka folyamában, mint az a többi utól-
só el nem küldhető ivekre nézve az eset.

Zohor 21/7 834.
Vett. aug. 24/ex

33

Tekintetes Uram!

Van szerencsém végre munkám utólsó
részletével annak egészét hálás tiszte-
letem jeleül kegyébe ajánlani; fogadja
kegyesen a neveltjei körében világba lépő
fiút, kinek úgy is keresztalyja volt.

Bátorkodom egyszersmind egy bori-
téka alatt ~~egy~~ fürött peldányt Reguly
úr számára ide zárni, alázatosan kérvén
annak adandó alkalommali átküldését.

Néhány nap múlva, ha Pesten le-
lem a szünnapokban, szerencsém leend sze-
mélyesen tisztelkedni. Addig is a legmé-
lyebb tisztelettel ajánlva magamat, vagyok

Tekintetes Úrnak!

hő tisztelője
[illegible]

Zohor jul. 30. 859

34

Tekintetes Uram!

Szégyen pirrat küldöm Kdnek az ide mellékelteli. A tárgy kidolgozását mindenfelekép kisérgettem, mindig azonban oda jutottam, hogy ha a szerint kivihetem vala, a kivánt kivonat helyett, vagy 60 ivet adandok, mi a szerint terjedt idöt is fogott volna kivánni, a mostani, sok tünödés után az utólsó perzben készüttett ezen egy pár lap helyében.

Gondolom ugyan hogy Kdnek azon egy páragraphusra, melyre ebben terjeszkedhetik ennyi is elég volna — csak olyan is volna mi használható lenne. Mit azonban én alig tartha-

tok

az itt adottra nézve. Természetesen annál
kevesebbé lehet szó, hogy Kd azt máshol
is használhassa

Kd nevetni fog az ide vetette
s a legjobb esetben is általánosnak, akár
egy jappani mythologiára illőnek veendi.
S ugy is van. mert valamint általánosság
ban tartva valamennyi mythologia azonos,
ugy a mint speciálitásba ereszkedem, külö-
nösen a majd nem minden felületen felismer
hető positivumot nelkülöző magyarban —
mire különösen épen a nevek ilyenekben szol-
gálnak, melyeknek pedig épen a legnagyobb
hijával vagyunk — azonnal vizsgálatok-

ba kell térni, melyeknek azután nem tudom
hol a határa ily helyütt, a nélkül, hogy a köze-
pében megszakasztottnak ne véljem; miről azon-
ban mit legjobbat tudtam, ugy is már lesak-
tam kvemben.

Rozsána meg azért Kd ha nem
csak várakozásanak, de még sovány igére-
temnek sem voltam képes megfelelni. S ad-
jon kérem alkalmat egy jobb időben, hogy
Kd iránti készségemet jobb módon teljesit-
hessem. Talán a németre fordítandó irod.
Történetnél erre nézve meg volna idő jobbat
gondolni s tenni, s az iránt Kd idővel még szó-
val jobban utasithat, miután remétlem
hogy egyszer hét múlva mythologiám

vég részletével tisztelkedhetem Kdnél Pesten
mintegy Augustus közepeig, ha az időre
nem távoznék ne tán szünnapozni. Addig
is itt küldöm ismét az utóbbi időtől
nyomult mythologiám kezemnél levő ne-
hány ivét. eddig 38 kész, s már csak pár
ív van hátra.

Ismételve a bocsánat kérést rosz
szolgálatomért, fogadja kegyed jó aka-
ratom ajánlását legalább, miben most
sem volt hiány a mély tiszteletnél fogva
is melylyel Kd iránt viseltetem

Kivé stifte
vője
[illegible]

Ittes Urasúgodnak!

Zohor XI, 10, 854.
Vitt. 30 d

1

75

Tekintetes Uram!

Miután a kegyéből bírt egyetem kvtári könyveket
célomra kiaknásztam, s gondolom a két havi idő-
szak is e napokban lefoly vagy már is lefolyt
sietek azokat idemellékelve a legnagyobb köszönettel
megküldeni.

Egyszersmind azonban irántami igen
kegyes és szíves igéretét bátorkodom ujra igénybe
venni, a következő ide mellékelt könyvjegyzékre
nézve, melyben ismeretemre levő teljes s összefüggő sorozatot adtam elő Balásfi Tamás
müveiről, hogy az által ne talán könyebben
lehessen nyomára jutni az általam kijelölt egy
pár ritka – s eimére nézve általam először fel-
fedezett – desideratumoknak, melyeket különö-
sen mint ohajtásom tárgyait veres tintával
jegyeztem meg. Néhánya ezeknek meg van
a Széchenyi-muzeumi catalogusban, ezeknek te-
hát kiesszközlését a Tekintetes Úr nevére, vagy
pártfogása által a nemzeti muzeumból, mint

ast Egyesen megigérni méltóztatott, reménylem
A' Sillist ott sem találtam (legalább nem az
lam levő Catalog. bibl. Széch. I és II Kötet. sem
tan a Supplementum I és Suppl. II-ban, de 2ik Sup
dolon nem complet s talán több kötete van mé
lyét nekem megnincsenek, ezekben tehát még a
nálam itt felnem találtatott Jövendő Szerzemé
ktlene) — bis vale talán álnév alatt, melyet
nem ismerek, jönének elő

A' tárgy melynek vizsgálatára mindent
küldtéglem, igen igen érdekes, mint Tekintetes Úr
is beláthatja, általa Batásfi Tamásnak, Kis
Kötetéből alig ismertünk, tollam alúl jó forma
teljes s kiterjedett monographiája kerülend elő,
eddigi ismeretes iratait, majd nem egy harmad
még ismeretlenek kimutatásával szaporíthatnám,
melyek közöl csinte néhány magyarúl írott is
előjön, s miután magy. irályát ez időben
minéjjel magasb helyt kellyezem Párnán mint
helyezendőnek vélem, egy gondolom, hogy Kitűnő
sen a magy. irodalom történetére nézve is fog
munkáimban valamit lendíteni, s kegyed talán
magy. irodalmi Kézikönyve privat irói III Kötet
tében, csinte használhatni fogná néha ezia
tairól előadandó Ismeretes adatimat, s azokból
egy jó magyar prosaicus teljes képét is összállít
hatnád a több. becses eredmények mellett. –

Természetesen Kd ebben is a főcentóló,
a mennyiben kegyeskedendik az itteni desideratumok
gyűjtéséhez segíteni, melyek nélkül, adhatnád egyen
nemit, de teljeset nem, kitünően Batásfi magy.
irodalmi műveire nézve. Bátorlodom azért
még egyszer az ide függesztett sorozatot
s illetőleg alázatos Kérésemet a Tekintetes Úr
figyelmébe igen igen ajántani, alázatlan
s terhes Kérésemért bocsánatot erdekelve, kü
lönösen pedig arrat mentegetődvén, hogy er
által is Kd azon jeles munkálata előmozgításában
eszközlésében szemét is adatokat összehordani ki
vánnék, melyet mióta Kd nekem sletten elő
nyomatott iveiben elömutatott, s hol kimagyá
annyira megtisztelt, minden tehetségemben álló
módon gyarapítni kivánnék, különösen egy pár
ismeretlenebb prosairónk felhozása tekintetében,

mintán emlékük, még költöinknél is elhanyagoltabb.
Tehát légyen ismételve kérésem figyelmébe ajánlott. –

Igen szerettem volna még valamit az idei Museumba írni, de az az iránti studiomokkal más kissé elkéstem, mindenestre azonban a jövő évi elsővagy második füzetre elkészíthetem, mintán erős hitem, hogy museumunk csak fenmarad, bár tudom mily áldozatokkal tartja fel azt kegyed, melyekben ugyan csekély erőmhöz képest szíves volnék, a mennyire tőlem telik résztvenni, mert alig volna nagyobb csapás gondolható tudományos irodalmunkra mint a Museum megszűnte.

Itt küldöm ezen kvekkel Szabó Károly nak is Mythologiamat egy levéllel, mintán megengedni méltóztatott hogy azt kher utasíthassam.

Hőn várva kd tudósitását – miben ugyan nincs épen periculum in mora, annál inkább mintán gondolom hogy csak szorgalmas utannézés után lehet a könyvek nyomára jönni – s magamat e kérésemmel együtt tapasztalt kegyeibe ajánlva mély tisztelettel.

Tettes Urasságodnak

hitintelője
Summer Arnold

A könyveket különösen, ha nagy csomagot kepernének a Vasuton veszem Ungrisch Neudorf Eisenbahn Station. Abzugeben in Johor.

Ha a Tettes Ur nagyon el foglalva volna, talán Szabó Károly is szíves leend, megküldeni s tudósitani megbízásából.

K. K. Lucia Amt Leopoldsdorf Pest am 30 Novb 1854

Empfangs-Bestättigung Nr. 111.

Von Daniel Herzeger werden als Erfolgsbestand erlegt für die wahrscheinlich bestimmte Bibliothek Sammlung von Dr. Toldy Ungarn und Herzogthümer Kroatien mit Vorzugsbestimmung von dem Herzogthume Gnesen

fl. kr. 1 –

Tohor I. 27. 855.

37

Tekintetes Uram,

Megbocsássa ha nyugtalankodásom által alkalmatlansá-
gára voltam. Én épen azért nem akartam szemé-
lyesen kérésem ismétlésével alkalmatlankodni,
s mintan egy előbbi levelemben Szabót kértem
hogy desideratumaimat emlékébe hozza, s ennek sü-
kere nem volt, ujabban csak arra kértem hogy ne
is alkalmatlankodjék többé miattam, s csupán
saját igért kvét küldeni meg, ugy is készü-
lő félben lévén Destre, a mint egy pár sza-
bad napra szerttehetek. Miért jelenleg is
kérem a Tekintetes Urat, ha a kvéket még
el nem küldé, tesziék azokat marasztani, bár
ha nem a jövő héten személyesen leszek szeren-
cses tisztelkedni, s talán néhányat a könyvtá-
riak közöl még Desten végezhetem.

Nem tudom is mily szót ejték Szabó-
hozi levelemben, mely rosz kedvüségemet je-
lenthette volna. Hala istennek e bajban

[illegible]
son. B. Keménynek
a mi közölhető.

még legkevésbbé szenvedek, a jó kedv épen az egyé-
len vagyonom melylyel birok. Kösönöm egyé-
kint szivemből kegyes biztatását, s tökéletesen
biztosíthatom, hogy engem sem a részvét-
lenség – melyért épen nincs okom panaszkodni,
mintán semmi különös részvétre ugy sem szo-
mithattam – sem a balsors vagy jó szere-
cse nem képes eltántoritni az utról, mely-
ugy sem az utóbbinak reménye vagy a tap-
sok keresése vitt, hanem azon est in ne-
bis – quo agitante calescimus.

Méginkább megvoltam lepve a
Custosi hivatalt illetőleg mondottakáltal.
Én mitsem tudtam hogy csak pályázas is
nyittatott ez állomásra. Faval, egy éve ilyen-
kor, a Scriptori hivatal betöltéséről volt
szó, s kd a nyáron az erre már is meg

történt candidaturól értesitett; mit keresni körül-
menyeim ugy sem engedtek. Egyébkint a szóban
levőre nézve is, a mennyire igen igen hálás
érzettel fogadtam a Tekintetes Ur kegyes meg-
emlékezését s baráti tanácsát, ugy még is
képtelennek érzem magamat bár mi lépés meg-
tevésére, főleg már most utólag ily tolakodólag,
kibeszélhetetlen száz az ok, s egy szóval
hogy nem tudom a lépést megtenni. Fáj-
datom ugy vagyok e dologgal, hogy ámbár
egy ily kötárnoki, különösen pesti s főleg
a Fettes Ur oldala melletti állomás vágyaim
egyedüli ideálja, meg is nekem azért vagy
épen azért elérhetetlennek látszik. Nem
tudok egy kérni, különösen emberektől kiknek
mérlegökbe én semmi erdemet sem vagyok
képes vetni. Tudom hogy indolentiámat

[illegible]
son. B. keménynek
a mi közölhető

Pest, VII, 5, 855.

Tekintetes Uram!

Ne legyen ön is balgán tekintetes gondolkozásúvá, mint, mi bizonyára kimentend, legalább a sok rabságtól, hogy Egyébe méltatlan ne vo[ltam] gyek. Mint vártam a pannal ha legközelebbi napokban tisztelhedre egy kis szabad időjét meg ragadhatom nem annyira sajnálásomat mint hálám kifejezésére.

Forgács a Muzeum számára akármennyi, még többet volna, de épen azért mivel valami jóval akart kénteni, pedant elmé is halálfi élete sivatagiról, sü gettem annyira a kirlBel; épen benne voltam se hó végéig idő is állott rendelkezésemre, miből most már kifogyok, s másnak nyakára jön szintem kell; minden zet természetesen a Muz is óvatosi legkevesebbet vesztene. Ne is legyen ezzel mondva, hogy bár mikép is időt ne akarnék számára szakasztani, minden lehetségen rendelkezésére állt, ez kívánság organismunk ügyében, melynek élete a mi fő érdekünk. —

Fogadja ön kívánt kifejezés helyetti hálám iránytami annyira kivánt, jóakaró atyafiságos barátja kegyeiről addig is míg mostani kívül vhajlásom, azt gyenge szavaimmal kifejezhetni teljesítsen. v

mély tisztelője Thaly

Tekintetes Uram!

Ekre is megbocsássa hogy háborgatom!

Irodalmunk hű barátja a derék Klegler Sándor tanár per omnia és citissime kér engemet, hogy tudnitanám ölel Kölcseynek kiadatlan levelei élet„ rajzairól, utalnám egyszersmind a legjobbra, ső ha le„ het egyenesen kitudnám meg, minthogy ugy sem tudja miképi juthatni másképi hozzá.

Ő nem rég egy német irodalmi Évben Kölcsey összes munkái tanulmányozása után, ezekről értekezett, azzal oly nagy tetszést aratott volna, hogy hallgatói ezen tanulmányai kiadására hívták fel. Mis ő most gondolom Kölcsey egyes munkái jellemvonásainak fordítása mellett, annak élet s jellemrajza megirásával akarna teljesíteni. De minthogy K. összes munkái kia„ dásán kívül, kül életrajzát nem találja, mást mi sem bír felőle, kér engemet tudnitnám s utalnám ölet ez ügyre.

Én aromat megütődtem néki a Kerem„ nét levő „ ifjukori életrajzot" Hallaytól, utaltam b. Eötvös emlékbeszédére, de valamint mást nem Értesíthettem, úgy magamat sem tudom bizonyossá„ gal tájékozni. Jótam azonban e végre egy mai alkal„ mi lag tett más megbízás mellett Horovitznak: szeretné

[illegible]

[illegible]

Szv. D. Keményneke

[illegible]

meg nekem Bohogyi mondolatát Kazinczy ellen és Eötvös emlékbeszédét, ha az az emlékkönyveken kívül külön kiadásban megjelent volna. Minder azonban csak találomra történt; s iránt tudom hogy csak a Tekintetes ur képes fölvilágositást adni, miért ezirant is kérem; de különösen arra nézve: méltóztatnék velem tudatni, hol található Kölcsey életrajza, valjon talán a magy Plutarchban? vagy az Ismeretek tárában? talán az ujabb ismeretek tárában? talán az akademia évkönyvei vagy értesitői nekrologjában? talán ~~haba~~ a német Oesterg Encyclopaediáb? s gondolnám mindezekben épen kd besses tollából? vagy k. halála alkalmával a hirlapokban, talán a Társalkodóban Helmeczitől?

Ha kd ezek közül a kisebb iratokból valamit számomra megszerezhetne, tegye kérem ezt költségemre és szíveskedjék megküldeni, ezen megküldésre kérném a nagyobbakra nézve is, mint talán a plutarch (az Ismeretek tárát és az Encyclopediát itt hamaráb megszerezhetem valahol) hogy legalább kiirhassam belőlök s igy megküldhessem Fleglernek.

S ha minder megnem történhetnék kegyeskedjék legalább röviden utalni: hol mit találhatok.

Tudom hogy terhes elfoglaltsága közt erre alig fog időt találni s átallom hogy alkalmatlankodnom kell; „de mondja csak szóval," vagy irja inkább egyszerüen egy lapra a fentebb kitürött nehány kérdésemre az igent v nem-et s röpitse hozzám. ~~hogy~~

Ismételt bocsánat esdéssel magamat szive, kegyébe ajánlva mélytisztelettel vagyok

Tettes Urasúgodnak.

hűtisztelőszolgája
Stummer Arnold

A B olvasom hogy a Muzeum Aprilis-majusi füzete már kijött, még meg nem kaptam. szabad-e ismét rá számolnom hogy kegyenégéből veendem?

[illegible]
son. B. Keménynek
a mi közölhető

Zohor. III. 20. 855.
Vett a pr. 16.

39

Tekintetes Uram!

Ma indítottam utnak a kőket melyeket a Museum s az egyetem kőtárából kd. kegyéből bírtam, mit sietek egyszersmind levelemmel tudatni nehogy ismét kérőn gőjjenek kezéhez. Horzajuk mellékeltem szinte egy értekezést a Museum számára; csak hogy a kívánt forgács helyett ez egy valódi, faragó, annyira hogy kételkedem valjon a szárar nehézkes vizsgálat vali-e a Muzeumba?

Midőn minapában hevenyében majd nem egy huromban kd. gyöngyörü két munkáját átolvastam, annyira meghatott, hogy általa mind egyetem beváltására burduttam, mind pedig értekezésem tárgyát illető régibb jegyzetim összeállítására felhívá évertem magamat, miután a szükségelt Museum kőtárából példány is épen kezemnél állott.

[illegible]
son. B. Keménynek
a mi közölhető

De valamint minden e nemü munkálatim, mikely
mélyebben belejök ereszkedem ugy ez is kettetlen
szárai vizsgálattá alakult. Fogadja kd azért csup
ugy, mint készségem jelét, melylyel a muzeumnak
szolgálni kivántam, s ha rá szüksége nincs ugy
vesse el kd szerszöjére nézve minden tekintet nél
kül. Talán egykor majd tovább folytatva mé
bővebben (!) kidolgozhatom, s máskorra felhasz
nálhatom. Mi mellett csak azt fájlalom h
egy hamar mással, ha csak forgásszal nem, vagy
talán Balásfit illetőleg egy rövidke tudosztánal,
aligha fogok a muzeumnak szolgálhatni, ta
mint kivánnam is a külsejére valamint belt
talmára nézve ~~is~~ valóban gyönyörüen kiállitott
s füzetnek megküldését meghálálni.

A könyvekhez mellékettem azok jegyzékét
s egyúttal egy két levelet, melyek kezbesitéséért esd
alkalmatlankodásomért pedig bocsánatot kérve, a leg
mélyebb tisztelettel vagyok alázatos tisztelő

Fetterlinnak

Szumrekovics

...rfi
...ällt

...
son. B. keménynek
a mi közölhető

Zohor, III. 21. 855.

40

Tekintetes Uram!

Meg nem tartóztahatom magamat, hogy szíves vá-
laszábani kimeritő utasítását meg nem kösönjen,
ha bár félő hogy ezzel is csak alkalmatlanságára
vagyok és munkájában zavarom, röviden teszem
azt.

Igyekezni fogok az adott úbba igazítást
követni s azzal Flegler kezére járni a megszerzendő
munkák megküldése vagy csak az illető részletek kii-
rásával. Mert mi szép lesz, ha ezen derék férfi
kölcsönket szép felfogásával a külföldnek elöálli-
tandja.

Épen most teszem le kezemből, mélyen
megindulva a lapot, melyben kdnek Repicky feletti
megható szavait olvasom. Mi uj hálára fakaszt kd
iránt, kinek talán egy~~...~~ másért is — oh. de bi-
zonyára annyi sokért végtelen kösönettel tarto-
zom! —

Muzeumunkat még mindig szívszakadva
várom, mintán már a juniusi füzet megjelentét
is olvasom, s még eddig az apriliz-majusit sem
kaptam meg. Talán Herkenasthoz kellene az iránt
fordulnom? de hiszen eddig is csak kd kegyéből vettem.

[illegible]
san. B. Keménynek
a mi közölhető

Tekintetes Tolnay Ferencz
Egyetemi könyvtárnok s Akademiai Titkári
Úrnak
Pest.

Franziskaner Platz
Universitäts Bibliothek

A népkvek feletti vizsgálatimat Argirus királyfiról
szegével szándékom folytatni, de mintán nem csak a
eddig ismeretes oláh, de olasz Strapasola, Basile pentame-
ronja stb népkönyvi keremnél lévő kútfőkben nyomát
hiában keresem, egyenesen olaszországban bírtam meg
egyéb ismerőmet hogy nyomozzák, ha sükere lesz el
nem mulasztandom vizsgálatimat összeállítani.

Bocsána meg alkalmatlankodásomat s fo-
godja mély tiszteletemet mélyfyel
vagyok

tisztelője

Polzi Summer Arnold

hogy valahá
hogy okom
tartani

...ket
...össze
...ssületes
...mély
...

...
son. B. keménynek
a mi közölhető

Tisztelt vizsgálóbiz
folytatni, s
elsőn 1

Tekintetes Egyetemi Könyvtári Igazgató Úr!

Tudtára adom, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának részéről Pesten, a Múzeum épületében, a Könyvtár helyiségeiben, f. évi Március hó 15-ik napjától kezdve, a Könyvtár nyilvánossága tekintetében, a következő változás fog beállani.

Tudtára adom, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának részéről Pesten, a Múzeum épületében, a Könyvtár helyiségeiben, f. évi Március hó 15-ik napjától kezdve, a Könyvtár nyilvánossága tekintetében, a következő változás fog beállani.

Pest.

Zohor IV. 17. 886.
Vétó 20 1886

Tisztelt Tekintetes Úr!

Mennyire örvendek hogy valakire ismét van okom írni — az az hogy okom volna, csak nem tartanék tőle hogy alkalmatlansá-gára lennék, — akárám tehát mondani: üdvözlem.

Most sem tudom vajon lesz-e Önöknek benne, hogy más becsületesebb tárgy hiányában csak ilyen nyalább forgácsot küldhetek a Múzeum számára. Ha másép nem használható adja hát tehát forgácsul: a rossznak unalmas könyveimet apróbb jegyzeti betükkel, miáltal kisebb térre össze-vonulnak s nem rabolja el legalább más becsületes cikkek helyét. Kivonatni, summarie adni még a márvolt jegyzékre nézve sem tartanám helyes-nek, minthogy az ily tárgy a bibliographiából csak egy birhat becsüsek, ha hiven kivonatoltatik.

Magyaltam egyébként, hogy sajátlag azt sem tudom, vajjon az első emlék, melyet a Múzeum levéltárából kérlek kivan-e már adva? De a mennyire ez utánjárhattam egy tapasztalom hogy: nem; tudom ellenben hogy már sokkal több és kisebb cikkek is beirtak, különösen Gyurkovicsról és Csehi emlékiratairól a mostani levéltárnok. Ez a minap

Tekintetes Egyetemi Könyvtári Igazgató Úr!

Tudtára adom, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának részéről Pesten, a Múzeum épületében, a Könyvtár helyiségeiben, f. évi Március hó 15-ik napjától kezdve, a Könyvtár nyilvánossága tekintetében, a következő változás fog beállani.

Pest.

ssz. D. Keménynek
a mi közölhető

conservatori jegyzőnél fogva felnyittattam magam-
nak a porosnyói levéltárakat, s mennyire időm enge-
dé felületesen átvizsgáltam; a nélkül Diadalla-
tott legindább ez ötlött szemembe, leirtam, s a m-
pokban a szükséges jegyzetekkel s commentariussa
ellátván, gondoltam hogy a Museumban Diadhat-
volna. A második jegyzékben küldöző után s
ön jutottam az őrző sárkány közára is, kivel az e-
ber jóval semmire sem mehet. Elég hogy megva-
ből gondolom érdeklendi lenne a Chronicon Boson
se nyomra; ámbár gyanitom hogy Ő ezen nyo
mot csinte ismerheti azon időből, midőn Cherrierrél
iránta Levelezett.

Mindannak daczára azonban mit
cikkemben olvasand a porosnyói krónikáról, siette
kőt megkepni az örvendetes hirrel, hogy a krónika
megvan és feltalálttatott. De e tekintetben a leg
nagyobb titoktartásra lészen idejtelenesen, s csak is
ezen feltétel alatt bátorkodom közleni a dolgot.
A codexet t. i. Cherrier kudtam kivül, sőt gondolom
daczára s ellenére, feltalálta egy derék barátom, és
már leirásával, sajátlag a Ő kiadásához mellé
elt variansok elkészitésével serga tmatican foglal
ozik s ezt már rövid idő multva Önnek megfogj
küldeni az egész codex kimerítő ismertetésével.
Én minden módon kerére jánk a szükséges esz
ökkel és ösztönzem s a fiatal ember már is igen

derekasan olvas, sokat várhatunk tőle a diplomatika
terén. De mind ez valamint neve addig még
titok; azért is mélyen tisztelve ujra kérem Tegedet el
ne árulja bennünket Cherriernél, kinek annak
egésznen hatalmában van, s neki nagy kárára
lehetne, sőt a codex további ügyét is ő kezében
tené; mintán mujd nem bizonyosnak látjuk
hogy ezen valódi sárkánya a Téptalani könyv
tár kincseinek jól tudta kellését a codexnek sem
pán kegyes szén előttem s gondolom talán más
sok előtt is titkon tudja mi célból rejtegette. De
most megvan s többet ugyan el nem lagadhatja
már. Legyen tehát Önnek egy kis türelme még
a dolgot jó szerivel lehet egészen lepleni, s ak
kor után megkapván az illetőtől az értesitést,
majd felléphet vele Cherrier ellen s követelheti ő
natura a codexet, mint már is felfedezettet. En
átnéztem; az egész tartalma minden részében más
latot, de igen sok érdekes tárgy másolata; nagy
ban hasonlit a Bétki codexhez tartalmára s kora
va nézve is (mennyire az utóbbiról közül futólag bir
ván rá mert emlékezem); igy megvan benne szinte
Marikalf és Salamon stb. valóságos encyklopaediája.
Ő már a rendes utoni tudnivalót egy kis kéz mulva
megfogja kapni; érezi is igen kérnem ha ezen cik
kem, felvétele esetére, mielőbb a museum egyik legkö
zelebbi füzetében megjelenne; nehogy amaz után
már post festa jöjjönek egyes részletei. Ő kezedet

sen. B. Kemény[illegible]
s mi közöltek

volna azonban várni a chronicon posoniense második kiadásáva
mert a variansok tetemesek nek mutatkoznak. Bővebben egyé
kiút, mint mondám Kd rövid nap multán mindent m
fog kapni és tudni. Addig, még egyszer kérem, Cherri
nek mit sem szabad tudni, mert a mellett hogy az ált
compromittálva volnánk, még az ügy is veszélyeztetve
lehet sujra eldugná a codexet hogy soha sem akadnánk r

Sajnálom hogy nem sükerülhetett mind
dig a Muzeum számára egy második cikkét irnom a Nep
könyvekről; de a mit szándékoztam: Görgei Argyluszá
róli jegyzeteimet és vizsgálatokat még mostanig sem ál
hatom össze. Olaszországban sirodalombani kutatásaim
semmi eredményre sem vezettek; ellenben méreg drágán
megfüzettem egy Jankovich gyüjteményi ezt meg Fan
kréd és Gismondát magában foglaló kéziratot, melyből
szinte levés hasznom. Ha megérik is a dolog hogy val
mit irhatok róla megint csak in ultima instantia Kd
kell majd alkalmatlankodnom, hogy Pesten a Muzeum
peldányokat stb szükségert majd akkora kegyeskednék kü
rezni. De erről máskor.

Ha jól tudom Kd gyakrabban értekezi
Kazinczy Gáborral, ő nekem tavat levelében igért, még azon
kivül is mit Kd által küldött, egy más Rimayianumot; én a
kor – még a mult Augustusb – válaszoltam és kértem; de erőt
nem kaptam feleletet. Meltóztassék kérem alkalmilag nek
megirni kérésemet

Reménylem ha nem hiusul kilátá
som hogy Kdet talán a jövő hó végén Pesten tisztelhe
tem – igaz-e hogy Kd a télen Porsonyban volt? sén ezt eleve meg
nem tudhattam hogy oda sietek vala? – Addig is tapasztalt
szives kegyébe ajánlott mélytisztelője Stumm

Zohor. IV. 22, 856.
lett apr 29.

42

Kedves Tekintetes Uram!

Parancsolt velem, ime itt a kivánt, ha nem is tudom mire
való:

Szül. 823, Oct. 20. Ipolykesi Hont Vengyében.

Kd tudta hogy engem kedvesebb esemény nem
érhet, mint ha ~~[illegible]~~ szives soraival szerencséltet; tu
dom hogy áldozat, másképp bizony érdekemben többször
igénybe venném; fogadja tehát most érte különös hálá
mat. De engedje meg ha én is phraseologiának
tartom dicsérő szavait. Mert megvallom ugyan, hogy
Kd dicsérete nekem a legkedvesebb diploma, melyet munkát
kodásomért megnyerni vágyok; de most a csekélységért
meg nem érdemlettem.

Még egyszer kérem ne méltóztas
sék időnek előtte sürgetni a dolgot, melyről irtam volt; min
den meg lesz, biztosságyal számíthat ránk; mig valamely
hirtelenkedő lépés által a dolog veszélyeztethetnék. Én
ugyan mit sem tartok Ch-r jó vagy ross kedvétől, de
kimélnem kell az illetőt, kinek eleve becsületemet lekötöttem,
melyet, mint látja Kd, majd nem félretettem, hogy
csak Kdnek minél előbb némi csekély örömet szerezhessek.
Ismétlem azonban hogy minden ovatosság célja is csu
pán az, hogy a dolog biztositassék; mintán higyje meg

[illegible]
son. B. Keménynek
a mi közölhető

Kd, hogy mind annak száma, mit ír, több mint valószínű hogy a tárgy Ön akaratán kívül legyen. Menjek elmondhatom egyszer szóval. Csak még egyszer Önnek csak még egy kis kötőjel legyen türelme.

Ne tegyen D. szerencsétlenné az által, hogy értekemet Előtte rossz színben tünteti fel! Elég nyomorult helyzetben vagyok, bár ha még megszaporítják; Önnön ben ebben, hol a még csekély ismeretek által Előttem ismeretlen valami érdekel s figyelmet gerjeszteni; vagy tudok, a szárazság nak is szárazságnak látszó tárgy némi becsét s fontosságát Önnek elismerni. Mely azonban teljesen megsemmisül a meg szokás által, hogy nem emlékezem többé az ilyenek kö mélyben kappangó érdekét, melynek ismeretére a csá dodik vén mutatunk. Mégis nem jobb szeretném akkor, hogy ha egészen nem adható a III. füzetben, maradna a IVre, ha ennek attól nem tartok, hogy akkor némileg post festa jő; de ez még talán kevesebbet volna. Kérek még csak arra Önnek, hogy semmi jegyzetet a Kd. kéziratról, vól, utólag pedig semmi kivonatot feltalálásai illetőleg, mintán ez alig által mediate, más hallással pedig éppen nem szándékom kísérletezni.

Vagy-e ha valami Önt érdekli, tudok lenni is, akkor is csak alkalmatlanságára vagyok neki. Jól tudom ugyan, hogy Önnek sem olvasnivalói; de kérem nem kérem is magamat, akig tu, de tőled számítani. Önnek tetszeni vágyni. Vagy-e nevelésem egyszínűsége vagy klasszikusságom is, ha nem gőgöm egy nyomorult fatum kudarcaitól. De Kd

levele szavai tanúsítják nekem, hogy inkább csak irodalmi honi állapotunk teljes feltogyásától eredő ímmel, s így legalább antidotum az önsorvadás ellen. Ha Kd nem hallgatják, quem audiunt!? Ki olvasson akkor engemet. Így az a mindenkinek szólhatós, de sá, ga áron van megvásárolva még akkor is többnyire, ha van tehetségünk rá, a komolyabb Munkának mi, dig Sibe lépnie kell a mutatkozónak. Van azonban valami élv abban az „ódi profanum" nemes érze, lében is. Ellenben annál inkább óhajtom nám, hogy legalább az a szánandó ember, Ön egy más örömére s szerencséjére irogatunk nyilatkozik, meg, elégedjék velem is, s ítéletemmel mennyire tetsik elmaradhasse. Kérek még egypár sorsonat és Kegyed nek; ne vágja szét; adja legalább is a másodikat jegyzéket pedig betűkkel, s gondolom elég.

C. m. mythi[Erdély] akaratom ellenére felvételemre adott okok, most annyiban van, hogy Steve Ön nem jön; még 62 szándéki példány van, ha csak más felére is hogy kijött, még is ebben sem tudom magamat arra illusionálni, hogy valaha Mtekne; egyébként minden rendén van; s csak ön sietsen. Kérdőjelnek a kiadás is, mert most sárva egy másodikat annál levésbé veendik. Legtöbbet áthott azonban C. magára, idéz; arról gondolom, mitsem tett N. egyébként épen arról akarnak vele demonstrálni. Sőmondolyák! el Se báj legalább Grimm apám nem tagadott meg

Isten. D. kezének
a mi körülhető.

Isten ál

a berlini akademiabani értekezéseiben, ezenkívül a legnyilvánvalóbban, már is széltében nagyban ismeri a magyar történelmet. ha olvasó Barátja is még is felmerülhetne néhány kis véleményét.

Örömmel várom a Tekintetes Úr, s Előtte, mellyel vagyunk a kedvezményt.

De engedelmet, talán tévedtem már Ő maga állást igénybe figyelmedbe, teszem tiszteli hogy a fordulót pontjával megfogni kívánja

Szíves kegyes kegyébe ajánlott sorok

tiszteletteljes híve

Szemere L.

Kedves Tekintetes Uram!

Bírnyára megkapta már eddig a Bonnyi krónika ismeretében, s ha nem úgy a nagyokban minden bizonnyal veendi.

Hamarjában bátorkodom előmenő figyelmébe ajánlani az értekezés írását Knauz Nándor pannonhalmi seminariumi tanárt, derék iparkodó fiatal férfit, ki történetünkre is a komolyabb tudományos téren lépett, s már eddig is, ámbár kevés előtanulmányt végzett, már is meglepőleg jól olvas, s ismeretes bátorsággal tanulmányait a palaeographiában. Úgy tudom hogy tanítványa is akart lenni Ön — s ő tanácsára ki rectora az ajánlatnak, tőle venni, s miután nagy nehezen tiszteletét szerzi, az emlékekben folytonos olvasás, s gyakorlás által több évtized egymás után kikutatni a Pozsonyban levőkből, végre egyenesen a történetírói illető tárgyra s jellemre folytatá, helyén ismeretlenül feltalálta a pozsony krónika codexét is, és quasi aliud agens, tudta nélkül ki is hozta, sőtven bejelentené, mintán tegnapiat, ha, hogy az efféléi kéréseire az illető mindig a legnagyobb készséggel felelt, s különféleképp határozatlan ígéretébe állítván mégis az majdanan eseményt, mikép a codex birtokába birnyára szerencsét volna. Mindőn ezt a tudtára, bár vettem, már a fiatal emberben az erőm erősen fel, Zapolt, hogy ő fogja s akarja ezt ismeretlen, s kaszinálva a szerencsét, általa a tudomány e körén tapasztalni kiérdemleni. Minélfogva tanúmmal már ezt nem halhattam, hogy annál mindenek előtt szeretné Ő tudni kívánnék, ennek arra ígérete ten arcanat kifejtésére, s egyszer feltalálása constatálva van. Annál nem feledtem tehetett helye, hogy felfedezésével, s kész

Szn. B. Kemény[illegible]

a mi körülhető.

Fiúen a[illegible]

resultatuma elvárása mellett a tárgy megegyezni vennék
jöhet.

Ki már most az illető értekezést tekinti, Ő gondo-
lom kiadhatja azt; vagy is az utóbbi ítélet s felett s a tárgyat il-
lőleg elő kőnek marad az új kiadásban; az ismertetés általat
pedig ennek munkájától fel van mentve. A forma vagy
véleményem szerint ott kívánni való hagy, ez lehetett
dolgot elolvasván több helyütt megpróbáltam, mind a tárgy-
tást s egyes helyzeteket, mind pedig s különösen a rosz-
ceket illő; miket az értekező is észre volt kibant elismerni;
nem volt már módjában nyíltabban lelkesedésbe jöhetni, ha
csak az egésznek újra le nem írja s át nem dolgozza; mitől
igen fóbált. Kiadványában egyébként Önnek mindenben
épen megfelelő módban írt tetsző tárgyát ismertetését
örvendve, mint ön hamarjában reflexiói szükségesnek
ajánlottam. Egyébként Ő legjobban tudja mint legyen le-
dő vele.

Más s nehezebb most már a tennivaló a tárgyat
abbi használatát illetőleg. Én tanácsolnám neki hogy
kére fel már most Akadémiát, mintáu a tételeken dolgo-
zi az első, hogy a mint Ő a tudnivalót venni, úgy arra
nal Ak- nét fogja kérni. Ő tudatkozik hogy ed-
gálhat Önnek kívánatát s addig míg az iránt Tőle
választ nem kap, magánál tartja. Ekkor áll tehát mos
nagy a dolgot vele elintézni, hogy tem ölet sem compromitt
ja, mint pedig a tárgyat is kiadja. Annyit véltem e-
ügyben hamarjában Ő tudomására hozni, s egyszersmind
az Akadémiát is Ő kívánsága figyelmébe ajánlani, miután erre fel
kért, ámbár gondolom erre szükség nem volt, hogy jöttön
Ön más értekezését is küld a múzeumnak, s ennek idő-
vel dolgozatárra kiegészíthetik, ez örvendetes mindig
ha egy tettet megnyerhetünk s elvonhatunk a tehetetlenség
mindig feltűnésére s hivalkodásától, melytelen már ő is felbő-
pott volt, s e nélkül egészen új formában lett volna. Most tehát
minden az értekezést Ő megkapta, az ezt előleges tudnivalóval
mal kísérett tárgyalás tárgyát megnyúni. Mellőztünk az
ügyben legjobb belátása szerint eljárni, melyben az illető úgy is
Ő kis mellőzményére számit.

Külső Önnöttel tartozom még kívánt utóbbi tudományát
nyelvet azonnal vettem. Grimm emlékezik illetőleg ott
annyit vehetek, hogy tudom tőle legújabb [illegible] értekez-
ében, mit az akadémiában tartott még 1855 [illegible]
vőlt nyomatott); tőle Ő Namen der Donners a 13 lapon pótolt
már időri munkámat ők. De a mit írtam különösen arra nézve
dése benyomást alatt tevén mit tennem. Dr. Deutschmann [illegible]
tyja tennivalóm tárgya tudnivalóra okozott, ő ésteni hogy a tétel
Berlinben hozzátevén, s illető Gr. akademiai előadásain tévén megfi-
ve hallotta mikép időri munkámat ők. Sínden olyratami, mint
jelentékeni alig lehet. Azután jobb is talán ha nem emlegetjük
egyszerű, nehogy nem kedvetlenítsük oldalát tárgya s nehogy pontatlan
tekét iránunk kedvetlenségében.

Bonyára meg végre ezen pár-
tani tárgyat leendő kívánt végett sietkál, s ne vegye kiadhat-
lenségnek a tiéttől Ő tudatkozhatlanná s elhalasztásnak
kívánatomat; ki mindig a legjobb tisztelettel vagyok
Ő

örök hive
Fleischer

Szabó István levelét ejnek most venem mellyben
tudósít hogy tanárkodást Pozsonyában [illegible] és kiadó-
mikig kedves lesz. De nem úgy ha jegyzeteit, s ígéretét még
bővebben s kevésé paradoxokból, [illegible]
tettemében – a mint kívánja

[illegible] D. kéziratnak
a mi körülhető.

Ferenczy

Felintetes Uram!

Épen most veszem Knauz következő sorait a Pozsonyi krónikát illetőleg:

— „Szerencsésen át éstem a kri-zisen; tudni i. megmutattam Ch-rnek a codexet, s gondolja meg, még csak nem is örült rajta! Csak azt kérdezte, milyen osztályában találtam a kötárnak, s megnézte valjon most kijövő könyvében jól adta-e terjelmét. Sőt én elég meggondolattanul még felszólítám, hogy most már irhat róla könyvében*), de ő azt válaszolá: „minek? hisz már irtam róla" s ezzel megmutatta könyvében a kérdéses helyet, hol kd mythologiajára hivatkozva (!!) beszél néhány sorban e codexről; sőt még vissza is adta a codexet további használatra, ugy hogy jelenleg is nálam van! Nemde ~~sz~~ reményem felül szerencsésen végeztem vele? „No csak hogy meg van!" ezek voltak codexünk feltalálását illető fontos szavai; s azt sem kérdezte, valjon irok-e róla, én perse nem emlitém neki. Már most jó volna ha Foldy legalább is két hétig várna kérdezősködésével; aztán bátran irhatna Ch-rnek; mert ha ő nekem ekkor szólna valamit, azt válaszolnám, hogy hiszen megmutattam neki előbb, s csak azután mert el nem tiltá irtam róla tudósitást. Nem volna kd szives ezt megírni Foldynak? Én megvallom restellek neki ismeretlen létemre gyakori leveleimmel terhére lenni."

*) Ch-r. t. i. megint valami egyháztörténelmi m[illegible]

[illegible]

son. B. Keménynek
a mi közölhető.

Ezten á[illegible]

Felintetes Foldy Ferenc
egyetemi könyvtár tyuhgató, Tanár s akadémiai
Titkár Úrnak.
Barátok Rázsán Egyetemi Könyvtár
Pest.

CAMPEN
6 KR.
PRESSBURG
13

Most kd legjobban tudja mi tévő legyen. Gondolom
hogy elég lesz ha csak még egyhét napot vár is,
s azonnal irand Ch-rnek hogy tudositatván a codex
felfedezéséről, kéri az akademia számára lemásolásul
stb. e mellett gondolom Knauz ismertetése is adható
leend a Museumban. Legye meg kd neki ezen öröm
hogy a fiatal tehetség annál nagyobb vösztönt kapjon
a további tanulmányozásra.

Hallám Bécsben Tör-
töl, hogy kd nincs hon, vagy hogy csak az előbbi na-
pokban Kazinczy Gábornál mulatott. Reménylem
azonban hogy e hó végén vagy inkább a jövő elején
szerencsés leszek pesten tisztelhetni.

Addigis a legmi-
lyebb tisztelettel lévén

alázatos hive
[illegible]

...va, hly-
...vot is a ... más régi
...hozám adott rajzolóval,
...lgozásával vagyok hosz-
...centralis commissio szá-
...rtem, azonnal a
...

...son. B. Keménynek
a mi körölhető.

Pest

PEST 21

PRESSBURG 25

Tekintetes Főtitkár Úr!

Egyetemünk Könyvtárából

Egy példány Könyvtári

Bánitzból Vázlat

amely

szemlére lenek

Egyébb tisztelettel

Pest,

Tekintetes Főtitkár Úr!

Megbocsássa hogy per ambages vagyok kénytelen levelére felelni, miután megfejthetlő felhivásra, ha bár aligha követhetem, nemet még is nem merek egyenesen mondani: annyira nehezemre esvén, hogy valóságban magamat nem részesíthetem.

Szinte ugy az több hibben lévén meg conservatori műtárgyaimból — melyeknek folytán vagy szám kempentnek is száma más régi régi ékszerekkel, egy kovácsi adott rajzolvat — most e tárgynak feldolgozásával vagyok hosszabb időre elfoglalva a centralis commissio számára; mit abbanhagyni, azonnal a már több megkezdett personyi épitészeti műemlékek leirását folytatandom, melyeknek felvételét a kirukkolt épitészen ejtett most végezte ki.

Ezen két munka bizonyára egy évig megtart; pedig készülnek szeretnék azonnal magyar átirásához is fogni; mit azután még tovább Mészáros az akademiának szívesen, nék valamely publicatiója számára megküldeni: ez leven egy hiven az Ön e nemü kérésnek, s a tárgyat helyről helyre teljesen kimerülő vizsgálat eddigi" nyelvünkön s határokban.

Ism. D. Keményunk
a mi körülhető".

Zsolnay, X. 12, 886.

45

Tekintetes Főtitkár Úr!

Megbocsássa hogy per ambages vagyok kénytelen levelére felelni, miután megfejthetlő felhivásra, ha bár alighat követhetem, nemet még is nem merek egyenesen mondani: annyira nehezemre esvén, hogy valóságban magamat nem részesíthetem.

Szinte ugy az több hibben lévén meg conservatori műtárgyaimból — melyeknek folytán vagy szám kempentnek is száma más régi régi ékszerekkel, egy kovácsi adott rajzolvat — most e tárgynak feldolgozásával vagyok hosszabb időre elfoglalva a centralis commissio számára; mit abbanhagyni, azonnal a már több megkezdett personyi épitészeti műemlékek leirását folytatandom, melyeknek felvételét a kirukkolt épitészen ejtett most végezte ki.

Ezen két munka bizonyára egy évig megtart; pedig készülnek szeretnék azonnal magyar átirásához is fogni; mit azután még tovább Mészáros az akademiának szívesen, nék valamely publicatiója számára megküldeni: ez leven egy hiven az Ön e nemü kérésnek, s a tárgyat helyről helyre teljesen kimerülő vizsgálat eddigi" nyelvünkön s határokban.

Ism. D. Keményunk
a mi körülhető".

kinek megjárá lehet megjelenés nélkül
megtarthat ajánlj, pedig a Körben még Török
lek is kellene valamit küldenem; mit? m
gam sem tudom; elég az hogy beküldt dar
mat adtam neki, hogy még az évben a kel
népe számára valamit írok. A jövő évvel p
lig azonnal mythologiám átnézésébe fo
ke fogunk, a második kiadásra való előkészü
letemnél fogva. Így valóban kifogytam min
rendelkezésemre álló időből akár, mintegy fél
re; ugy hogy a mondottakon kívül teljes t
lelkemből tartom, még más beküldtes
munkára kegyedi.

De ha valaszszon képes vo
nék is ezt tenni, a módját ejtheténem valam
kép Klekinek időt szakítani, ám nézve igen
megtisztelő ez hozzá kívánságunk teljesítésére
egy magas a fejedelmi tárgy is finnekrészek
képes: igen Vátásffyt illetőleg szám adatain
vagy inkább vizsgálatain vannak, de ezek épen
ezek annyira elégségesek, hogy általok a még
teendők nyomára vezethessem. A legnikrégiebb
bek még a gyűri és pozsonyi kiegészítő kiadás
szában keresendők volnának; de mikor s hogy
végem ezen angyas installói munkát? ezt még
bizi magam sem tudom. Mostanáig még ezek
az általam kifüzetett 20 iratról sem voltam
képes bibliographiailag teljesen értesülni

ámbár, mint Ő tudomására is van, a Pest. Muzeu
mi és a bécsi és pápai kiadástól kezdve a debrece
nit egyet sem hagyatam el kézinkben nézni
találnunk, s mintán Lugossynál megakadtam
még a boldogult Keménynél is hiában keresked
tem. Így hogy abban is felvilágosítást még a
levéltárakból vánk; de mikor ezek szűkös
időszakkal érkeztek, mire pedig talám még élt és
multra sem lett időm és alkalmam. Így vagyok
Kimainal is; mindig tovább élt ilyen is hatol
nom, s legnyilvánvalóbban Lindnernak Schlumecky
által Mohorjánban kiadott levelei által még
tovább vagyok utasítva. Sőt Dudik is az ő
Romanum és Moraviam irója igérettel tart, hogy
a tárgyban Körösinél bővebb számomra. Még pedig
az utóbbi forrást tárgyunkban nem mellőzhetem,
addig felvilágosítani mit sem tudok, vagy hogy ezek
fölmunkát végezni nem akarok; de tudom hogy
Ők sem kívánhatnak ilyest.

Így lehúl hogy még
kisebb megjelenésnek beküldtével megfelel
hetek nem vagyok idő, de tárgy emlékében is volnék;
ha ugyan is még félévnél tovább is elvárhatnának
az 1858-ban kijövő munka megjelenésére; Valá
szomat legalább még addig sem kelyállhatnék.
Volnának ugyan egy másra is collectaneáim:
a Hedervári kivül emlő monographiáját s Diplo
tariumát, illetőleg, melynek a Batthyány emlékét meg
szüni kellene, mint a hogy is gróf Batthyányt felvilá

ban. D. Keménynek
a mi körülhet".

Jobor III, 17. 887.

Vett. jul. 16.1887

Kedves Testvéreim!

46

Mily jótékonyan hatottak ismét reám Kedves Levelei, azt bizonyára sejtheti Kd, midőn nincs szerencsém Önnek személyesen is kifejezhetni annyira megnyugvó örömemet, midőn a Kd, s minden minden igyekezetében eggyé válik egy nemes célra alkalmazva, vajjon Egyes testek-e az által Kd, s így egyszersmind a nemzeti tudományunk Érdekeinek is megfelelni; mely utóbbit köben personificálva tartanom még szükségesnek vélő. Másrol sokat tűntetnünk ugy sem lehet vigasztalásunk megállapodásul.

De éppen azért bátorkodom Önt, kegyedet, mig még egyszer felkeresni, midőn ismét kegyes mindig jóval fölülmulja minden érdememet.

Igen is, valamint Önnek mondtam, mint gondolom már egyszer nyilatkoztam is, a Kd által felállítandó pályázási Érdek fejlődése legintább egyszínnel eredményei; ugy most is nem csak a Dyrker képei megnyitási beszédében előtt magyarok, de különösen a 847 Akademiai értekezletben, az Állam Kd által jóváhagyott és kiegészített „felszólítás a nemzeti műemlékek ügyében", értelmében egyenesen is. Azért találtam

[illegible] kenemynek
a mi körülhet".

egyes iránt vagyok. De ez is oly mélyen ható kérdés, hogy [illegible] évekbeli tanulás nélkül ezt sem [illegible] lemaradásában sem siettem megállapodásra [illegible] nehány ívben Önnek nem tehet.

Egyébként [illegible] ezt időszakig kitett nem várhatnak [illegible] s bizonyosabb munkát jobb vállalatok [illegible] nem kapnak, ugy nem mondom hogy nem igyekeznek valamivel szolgálni; mi csak arra [illegible] ezen esetben még a téli Estén személyesen is [illegible] tehetünk.

Hálatünder Vonni vizsgálatimat [illegible] Erős Sándor Érvekkel Cikk ült ejnye mellékem [illegible] bírem, és mint hadnagy elhelyezésből itthon [illegible] s beérkezi különös tanulmányait, mint Ezredes mindenes a legelső kötelességtől kezdve, egész a pompa [illegible] fegyelmig sükerülnek az olaf eredmit. Harmadik mondhatni Madzsánszky János, és Budapesten is a Romanban egyszínűnek Ezredes. Annál szebbek lesz tehát kötelessége. De ez is kapcsolatban jöttem ezen Fünden regi Ed illetőleg a mikkel szárazdi hires Egyházi Szónok Veresegyházi prédikációjában) — mindenekre Önnek nem marad ez vagy más harcolásra felkészülésre a jövő évi Murai Szónokra, mikkel talán ő gyámoltani szent Erőltetés hogy ő tehet neki!

Mentsen ő jóakaratban tehát Atyai [illegible] tami megbecsülhetetlen kegyét, maradok ezennel [illegible] ajánlott vagyok

mély tisztelettel
Önnek
[illegible]

Csak a fordulás pótlására való arravonatkozólag [illegible] tetemek tudósítására egyébiránt Kd, hogy [illegible] tárgyi ismét sem voltam Egyes vonatkozó tudósításokkal ajánlatos

ezen irányu terveimet, Ésszükseimet és mondataimat
tüdet közlem.

Postalom azonban hogy felhivásában ne
lephetek fel röptön tettet is. A Térképek és rajzok
Lomtsiroit vannak mondván, ezen tudva hogy
ez esetlendő vége áll a mulhetek nem is Ésszünet
el, addig tehát ezen sem Lapházam használatuk
Enélkül pedig a dolgozat megtöltése hasonlatos
volna, ha már annyira elkészülten volna is vele
hogy, mint Ő kivánja, még e hó végéig bekülde
nem; a mi Eivihetlen feladat, a mennyire nem
ezek az áldozatjason volna még tenném, de a lá
tozás is, mintegy 25 ő talár, tőle időt venne
igénybe; melyhez ezen most nem rendelkezhetem
miért e hó végéig ámbár sürgős tenném van; az
tán pedig megint utra kelek sennek endrüngyét
reszálom; ugy hogy alig tend e Ést többre időm
mint a Muzeum irányi tartozásom lerovására.

Reménylem hogy az utóbbiról a Kovári fél
Nyári Ésszüvel augustus elején tájékoztathatom
ezek által tartod hogy a tárgy nem lesz már tá
bán újság Ő előtt, s hogy az által felszabadult
Részt lesek. Ezen ándras emlékirat tudnom
is már a mult esztendő végi felé Dudaszky beg
Éri lelkész, annak felolvasásával is tüzte tag
társamm az akademiával legalább össze állítá
hogy megtette; de mindaz mai napig sem hi
Zonyos róla vajjon megkapták-e vagy sem, sem
valaszt sem más hol annak felemlitését nem olv

vás, átvettem most én Ésszásul, mint némi történeti
jegyzetekkel ellátott szükségemet a Muzeumban meg
tenni kivántam.

Ő Felsége sincs ha talán kezéhez
nem volna a Mittheilungen azon Ei[gen]thümlich, me
lyekben Ezek Ésszámsége szerkesztetik, azon kés
tel, mélyeknek megegyezési vala, vajjon enda
gyan alkalmas s érdekes, vagy ezek érdemes volna-e
Ésszére a Muzeumban. Történeti tekintetben gyen
ge tudod is tudnánk ennél, de mütörténetileg en
gyet sem, ámbár ill ezek igen fontosak, mint a
Szinyérben csupán Sólegeren s véleményem
jeiről tárgyalja, hogy mint remények a mag
tudod valamatiri s felvilágositásai Ésvelkezték
azután nagy munkájában alaposabban tárgyalha
sa. Fordítását természetesen nem bevezetném, ezek
tervét s tanulmányait illetőleg, szabadon kivánná
vegyri. – hogyan ezen fügyek mindazáltal ki
tudnom hiánt tárgyát akkorra figyelmesít
nia pénzügyi Ő. Anna kegyelmének, vajjon meg
felel-e Ő kivánságának, ha majd ily tárgya
tom a magyarban is; mert nekem mindig ezek
félig mindig hasonlón már elülő a Religióban
magamat Ő[ssz]tem, nagyon ezellenek láttok
az egész. Természetesen ebbi Ő[ssz]tenségem mutat
az akademiának áldozni fáradságom balitási
emlékeiről, kevési más természetü mint monu
mentalis előkészületeket; mit nem annyira egyes
tárgy kivitelre kivánna, mint inkább adat tőrje
tenni érdekébe. A rajzok ezek is a legszükségesebbek

sen. D. Keménynek
a mi körülhet".

[illegible] [illegible] [illegible] [

tatot tenni és ízpecsételésre szorgalmazni. Mindazonáltal
tit most levini tárgyat vagyunk és is dénes
de ne bosszuljunk; lesz ezért idővel alkalom
majd nyilunk utat s tallunk módot; csak
Levéssi rangirozzam magamat vagy egy ép
dalatt elkészült. tendőzel, melyet más is
addig annyi időmet igénybe vette; de hu egy
szer a levéstárba bejöttünk, annál könnyeb
ben haladunk majd czután. — képzelje hogy
Egyed még, hogy nem unt ily fáradtsági tőke be
ruházásával, de még anyagiakkal is felt
dani; hogy most is peldául egy másodendi
munka forgalja el időmet, melyen most fel
megszerezném, hogy rá fejis teljes adassék ki
gészíthessem, mit addig unk törédelem hagyná
hattam; s hogy a levéltárkommissiótól még
addig annyit ten voltam képes megszerezni,
a mennyi az épületben beszerzett kultúrmunkálat fe
dezné. Hanem azért se baj! hagyjuk ő
kelmét, de tán tudja hogy örömkép áldozatkész
séggel tettem azt, s hiszem tesik mások s tesz
mindenkelőtt kedvis; sőmódot ostoznom kiva
lóság. Vagy győzünk vagy az áldozat magasz
tos tudatával nyugodtan hunyunk le.

Okmányi igazolás mai bizonyos azirányt hogy
a mint fénes ölelnivalat rendezték, azzal foly
jék a reportoriumok azonnal kiküldése. Hogy
örvendek rajta, hogy kedvis ofztja megtisztelő vá
lemányemet; tudja Schrötl (Hunfalvy még jobb
ismerő), Riegler (Belgrádnak is ismerője), Csapel (a magya
rosi Alterthümer összegyűjtője, szépszerű ember, kinek még

fénes is hódolt, midőn Nemzetőrök velemenyét meg
igazolta), Auszer (a Nürnbergi Germán Muzeum
elnöke, ki által közöttek szükséges, mit nekem is
igért), Strehlke (a Scriptis Hungaricis Henrici ismert
s most kiadás alatt közlik munkája, tanúsítsa
melyen Dümmler és Lapsit fele részletet kérni
Ennek ismét levéssi tartunkon, de mit tem tes
le ellenőrzött közlésre annál inkább, gondolom),
talán Fallmerayer, Stier stb is érdemesek volná
nak. Talán a bécsiek közöl is néhányat: mint
Hoffert, Wiesst, Eichhorn, Eichelberger a Denk és alapos
Teiltt, Einst minus avatottab ismerője történe
tünknek Beerten, Firnhaber, talán Dümmler
is ei kívánjánk megkísérlő kiküldeni. Ezenbe
jövő valamennyi. Sokszor történ hogy nekünk új
felkéjeinünk Krakóval szükségünk volna minél
több jó barátot szerezni, úgy a bécsiek mint a Cze
heket s horvátokat (Kukuljevics) közöltük; hogy a
megtisztelés által is némi részvétet éltünk ma
gunk iránt. (Elfeledém még a derék Dudikot, ki
vel levelezni időnyerés is vagyok, nyugtat azon
egy a szegény Morva benyós tett ha ezáltal tőlünkére
nézve, s ~~más~~ Ker[illegible] hemzseg a ma
gyar adat és kéziratban felfedezett dolgok, kiva
lói az Ker Sveicumban is egy és más mindkét
érdekű fogalmatlik; mit, mint tisztviselő, mind
dig figyelemmel kísér).

Nagy örömmel nézek végre
mest szives értekezési elébe. Tán hogy ezt tem le
hetek képes kedvet méltón megtisztelni; pedig még alkal
mat kínálkozómért talán szemtelenségnek is éltene

[illegible]
szn. D. kemenyne
a mi körölhet".

mentegetődznöm. De vágyódásom elragadott. Már nap-
ches is szomjas voltam a Muzeum után. Hiszen egy-
ben élvezetem figyelemmel kisérni irészt venni tud-
mányos irodalmunk élömenetében; hol találom
más hol nyomát, ha nem a Kd kiadásában a Muze-
ban s Akademiai közleményekben. — Gaalért is
mondhatlan hálával tartozom. Első gondolatom
volt hogy ~~nagy~~ ismertetni fogon; de azonnal meg-
letve láttam magamat, mert eddig minden lap-
lott róla, ha röviden is, de oly szépen, hogy én igaz-
szebben szólni nem tudok s nem merek utánaok
azért akkor mindjárt felhagytam szándékommal.
Ismétlésel nem lépheték fel, s ha valami kimerit-
alaporat adok, nem veszik fel, vagy nem olvassák
mert hosszú. Így tapasztaltam minap is, midőn
Iván s a szerkesztő felszólitására irtam az előbbi munk-
járól ismertetést; maig sem adták ki; pedig jo-
bat irni nem tudok. Gaalról pedig más valami
szebbet s jobbat mint a mit Kd írt csakugyan
megkisérteni sem merném. De mind ez ne legyen ki fo-
gás. Adott alkalommal, mi egy barátommali terve-
zett összeszólás eredményétől függ, fölvesszük a
tárgyat, mi talán épen jó foghat majd akkor
bekövetkezni; ha talán a munka második vagy ut-
só kötete is megjelenik.

Kd most nem panaszkod-
hatik hogy ~~most~~ a papirossal fösvénykedtem, csak ne legy-
oka panaszra azután, hogy az által drága idejét is elpazar-
tam. Tartson meg egyébkint tovább is meghálálhat-
lan szives kegyében mint

Örökki hűlisztelő
[illegible]

Ha Kd átlapozta a Mitlhei bengol hasonlón delegen-
cyon vissza küldetni kérném, méltóztatnék akkor egyszer
szóval megirni kell Kock fordítása s a Révai naptó?

Johor. VI. 15. 887.
Vett. jun. 17
Val. jul. 16.
48

Tekintetes Uram!

Régen vágyódom már ismét egyszer legalább irásom-
mal Kd ohajtott szine elébe lépni, miután
azt személyesen ugy sem tehetem. Mindeddig
vártam, folytonosan kecsegtetve magamat, hogy
nem kellend gyalázatomra üres kézzel megérkez-
nem. De most miután minden reményem tü-
nő félben van, hogy akár egy hamar Pestre rándul-
hassak, akár pedig hogy valami becsületes dolgozat-
tal a MMuzeum iránt való kötelességemet hamar
jóban leróhassam; sietek az ide mellékelt összeg-
get az Akademia által kiadandó „Scriptores"
gyüjtemény első folyamára előfizetni, nehogy
utóljára még erre nézve is, mit oly benső örön-
mel üdvözlök, késön érkezzem.

Az említett vá-
latat első folyamáért, mint a lapokból idején
értettem, járó 10 pforinthoz mellékelek még
szinte 1 f. melynek árán kérném kdet alázattal,
méltóztatnék nekem mielőbb Gaalnak kdál-
tal kiadott mesei első kötete megküldését esz-
közölni, melynek megjelentéről a tegnap hoz-
zám érkezett lapok tudosításai a mily végtel-
lenül oly végtelenül kedvesen meglepték.

[illegible]
son. B. keménynek
a mi közölhető.

Ha nem félnék attól, hogy kitűnő nagyobb s'ránk nézve annyira üdvös Actyi által teljesen igénybe vett becses idejét méltóztatnod saját személyes ügyeim miatt elhalmozztatom, bátorodnám kitűnő rémi főnökömhöz akkori állapotról több kérdésre intézni szükségtelenitől, vagy vala Elnökeinkről. Mint nézve sentiminyban sem érzem magamat képemről annyira kötelezettnek, mint Az iránt, ki nem csak legkegyelmesben ültetésül akkori ügyeimnek, de egyszersmind intézni tükreimnek is meg állapitotta, és kitűnő adott és irányt, mely által és vezérel. Most azóta sem intézek egy sort, melynél szemben nem jutott volna, vajjon ezt mutterem megelégedésére tenne-e? vajjon mit fogna ő mondani ha olvasandó? Ne mindjárt ostobán kedélyem jönne, vagy egyen talán figyelmen és önállóan volna-e.

Legyen tehát szabadságom tehát mondani, hogy mióta kihez a mult nyáron szerencsém volt, egész télen át a Monumentalis Archaeologia tanulmányozására adtam magamat, mely egyen oly szükségesnek tünt fel előttem egy tökéletes magyar archaeologiánk megirására, melyet Isten egyik feladatává tettem, valamint azon részletes megbizásban is járásra nézve is, melyben a centralis commissio részéről megbizattam a Morsházi egyes Emlékek épitészeti és müemléki viszgálatára és kimérésre. Ön képzelheti mennyi tanulandó és tennivaló várt rám e részben, hogy a czélnak és felhivásnak megfelelhessek, az egész e nemü irodalmat egyre a tan Semitől által tanulmányoznom, a legszükségesebb

által tehát e kivánlag Dája szakban megszerezzem. Kimire kiindultam, még csak akkor látham, mennyire hiányosak szabályai történeti tanulmányaim valamint állatainkban materialeink is, ha arról van szó, hogy minden emlékeink, egyházaink, vár parochiánk és falunk által képzeje évül vagy vak. Ki emlékeire kivül vizsgálat meg által kutatni; mi nélkül a müértési archaeologia akkor jól vesszi s minden tájirás lehetetlen. Ez kivi lehet szinte egyik nem utolsó részét a vizsgálatnak és tanulmánynak, mely teljesen elfogyatott, s minden erőmet mostanáig igénybe vette. Mind a mellett az első mindtalálatlan nézve, a mennyire az emberileg lehetséges volt, szerencsésnek kiderült kivitelben; és a valódiról most már oly Monumentalis Statistikát és kiraját képzelhettem, melyben a pogány időktől egyre mindenkori fal és ő a kiemelkedő domig szabályszerű részletes kimutatás képe, egy hogy benne nem csak egy corpus monumentorum de corpus inscriptionum s helyzetük teljes anyaga egy tájra nézve benfoglaltatik. Ehez járul még a szükséges jegyzet minden emlékes kimutatási térkép s ennek alapjaik, a mennyiben többi számos rajzok a hozzám adott, [illegible] tárgyban járatlan rajzoló ügyetlensége miatt csak évek részletben kiszámíthatók. A mennyiben, mely ez a centralis commissio tetemes költségén teljes megelégedésére még a télen bevégeztem, kiadásra egy év végen várható, mig a térképek és rajzok elkészülnek.

Isten D. kegyelmedet a mi körülhet.

Természetesen most legfőbb óhajtásom is gyanánt, hogy ezen magán költségen végzendő vizsgálatok, – (amiknek más költségen történő végzésére a minisztérium vagy intézetben megbízásomat), minél sikeresebb módunk a lehető legelőnyösebb módon folytathassuk. Szándékom t. i. még tovább, sőt elsősorban is melyet a centralis commissiótól nem, de nálunk a történelmi tudományok művelésére érdekelt, a Magyar Academia számára különösen hogy hogy a magyar föld egyes vidékeinek régiségeit beszerezni, hogy mindenekelőtt ásatásokat költségezni. Mind addig míg nem tudom addig tudom e czélból vagy sem, nem akarom a munkálatokat megkezdeni; mindenek előtt szeretném tudni előre, hogy a mennyiben más helyeken előfordulnak az irántuk tudni, mikor lesznek, mindenek előtt a kiadandó munkálatot akár a Akademia gyűjteményében akár az Akademia publicatióiban

Ezen munkálatok előtt figyelmem minden előtt a legrégibb történeti korszak állapotának megvilágítására, mindenekelőtt Ethnologiai tanulmányaimat, hogy míg feltámadna, hogy mindenekelőtt a történelmi mindenekelőtt a Magyar tanulmányaimat. Mi, hogy hozzá vegyük még a Dl hónapot, melyet a téli ismét folytatni gyűjteményben áthenvedtem, annyira hogy mindenekelőtt, hogy mindenekelőtt, hogy mindenekelőtt, hogy mindenekelőtt a tapasztalatokat és az illető

felfedezéseim történetéből nagy nehezen össze
szedhettem; sőt most még sincs határozott egy
pár munkálat kész kézben. A jövő hónapban
pedig már is ismét a centralis commissio meg
bízásából Sanmonthalmára Tolnába utazom, hol
egy kori építési által e műemlék minden részle
tében bevétetik, melyhez azután az archaeolo
giai és történeti leírást fűzi Ipolyi, mindaz
mind Eötvösnek felületesnek, mind Henszlmann
nak tőlem elvonnak sok időt, mindenek
ben elvonnak kitűnő. Most ismét
visszatérek – hol Győrött Simor püspök meghívá
ra sigetbe történő kirándulásban a kápolnatemplomról
bél Balassagyarmatra is van szándékom – azu
nal a Nógrád folyó és Selmecbánya kör vidé
ket, Gyarmathot Szakolczáig fel kívánom felvenni,
mint tavat tanulmányt.

Más ezek után
vagy csak egyéni de mindenesetre kívánom
van még az idén hátra a Magyarnak is va
lamivel előtalálni. Ha csupán megtörténik ha
csak annyi új tanulmány eredménybe vétel tőle az
idén nem tekintem más tőlem függőnek. Remé
nyem van hogy talán egy kevés kis történeti
Antiquitást (magyar) napfényre hozhatok a XII és XIII/ik
századból. Különösen felszólíttatom azonban Dr.
Ipolyi hires archaeologus által, ki legújabban
hosszasan vizsgálta a Budán és kivételt a Magy
arországi feliratokat, azon nagy mű számára,
melyet a tőle kiadandó a Romai birodalom, tel
jes egészében Magyarországi feliratait kiforgatni, hogy

Dr. Kemény
a mi körülhet".

azon értekezésből, melyeket ő Tóth Valér úrról a
Kisfaludy Társaság Évlapjaiban és a Mittheilungen dolgo-
zatunk számára folyóiratban írandó. Ezúttal, va-
lamely magyar lapban közlésünk, miután több
ellen nézetünk azzal szemben határozottan kifejezé-
sünket nem találván az „által felelősséget" elfo-
gadtuk, s azokat figyelembe venni, mi részünk-
ről munkájában a kívánt kiadás. Ha tehát ő
ezek közül egyet közölne a Magyar Museum-ban akkal-
masnak találandó, azt a fentebbi kérdés-
ben mutatva előszámlálhatnám. Tervünk csak ez-
után tudatni és gyanúsnak velem. Ha ő
nem határozhatja, hogy mind addáig már Bock-
nak (kivel közös a kéziratok összehasonlítása
végett) közölhetné nézve mindenekre kívánatos ér-
gő legtüzetesebb értesítést (mellyet e mellett) hogy ma-
gának közzé tehessen, kívánatos lenne más va-
lamely lapunk megtudni.

Egyébiránt ezen
tekintetes Akadémiának közölt, kiegészítési ter-
(mert engedtessék azoknak már egy új lapban előad-
hatásra, kötelezvén még egy évenni tovább
is várakozni) — hogy azon részben kívánt
nyilatkozat, mint hiszszem megemlítve, kéz-
által még nekünk ügyben igazgatónk
úrnak értesítésül, legkevesebb örömmel vigasz-
talásra nyújt is az volt, hogy végre megértük
az időt, megörökítve találhatni azon tudósítás
mely minket pár jeles egyetlen örömre is készíte-

mely kis gondos ápolásának annyit köszön, hogy
öszszönni emlí több a munkásságra. Mutat-
ja meg a tragédiák? legnagyobbrészt nem csak
Tragédiák? Semmiségek-e mi is itt ki
akkomodálni, hogy bejutunk tegnapra, és pedig
rendes tegnapra? ezen egyetlen kivételre, mely
alán vágyódom. De ha nem is, örömest vi-
gasztalom magamat, ha nálamnál ér-
demesebb akadt.

Minap Odamondy nyílt
vágyas sellőrítain Kürtösében szoly állam-
nki egy Gierowski-ről beállott, Lőte Wisnow-
Kimagyarázat kére, s ő nem mult egyelőre
gált, de a Mova tatarszky historiai tagjául
is kinevezteté. E mellett tudnivaló mily
részvétet viseltek irántunk, akadémiánk és
közönségünk iránt; s azóta megtudtam azt
is, hogy mily gondosan forádozik a rendkí-
vülian szamos hungaricai repertoriumok ki-
gyüjtésén, mely egy egész nagy könyvtá-
ban kínálkozik még kutatásra. A mint
a repertorium készült, úgy azonnal folyta-
ni fog vele. Nem volna-e mélló tagul vá-
lani, ha még nem az? Tudtik szamos ily
külföldiek nevezni szokták, kétlik ő[illegible]
fiatal a legkészségesebb nyíltszívűségtől
tagtam már akadémiánk iránt, midőn egy
vagy más kisebbségnyi szolgálatom nekik
a régi Dis Danorsök elintézésükről, mely ke-
zem szerint készen akadt vala. De tudom hogy ők

szn. D. kéményné
a mi körülhető.

meg jobban tudják mit kezdő. Annyi bizonyos, hogy ezer mellett egyet sem, hogy a választásnál egyenest ismét szemre különösen tudnám megtisztelik.

Végre még egy tekintetem is volna — Tanárnő minap tőd azon igen kegyes szemrevételbe ellenem ügyeletével szigorlatot tett meg, hogy neki ennek megtegyem az akademiai és az egyetem által alkalmilag kiadott Nádor és Winkler codexet. Nincs különösen tekintetben erről, sajnos ezekre be hogy szerezhetni, és pénzért megkaphatók, szinte így volt nél magammal példányt [illegible] valami, mellett tehetek ennek nekem tudatni. Nem tévesztve tekintetben kérni. Az tr. Magy Muzeumról is még a mult év XII hó 24 adóra fizetési szemrevételben egy tanú ennek, az értesítő l. i. 1857 tól pedig egyetlen. Ha tőd figyelmeztetni nem tudhatnám tenni tudni, sem hol vegyem is, természetesen Ezzel tudni vagyok köszönettel, mintsem hogy annak nézve mellőzhetetlen mellőzzem. Hasonlóan szinte a Történelmi Irók III dik Kötete megjelentek de ára nincs tehát kitéve, más így ha tudnám már is megtisztelten volna.

Volna még bár mennyi mondani való, de a papirost fogyta is ismét más hogy kegyével visszaélek. Ezért tovább tol tisztelettel is a Valmatlan tudósításomról tiszteim ismétlésével tőszívesen kegyébe ajánlva vagyok

legmélyebb tisztelettel

[illegible]

[illegible] még egyet Dr. Klein Ivánt. A legnagyobb nehézség okozják a műemlékek beiratában nyilvántartás építészeti műszavak. Például egy gótt a Domnál egy hozzá tartalmazó részei magyarázza. Az építészeti tudományom nem tegyed addig, hogy ezeket szintén szintaktikát kerülhetnék, de még ezek műszavakat sincs időm skizzatában tisztázni. Kérhetnem tőletek addig, de ennek részére is valamennyi műszavait kivonni, nem találtam túlságos tisztességes, még valami ismét helyettünk vagy ezek tévesztő pereneiben változtatnak találtak. Nem segíthetne-e még tőd engemet egy tekintetben is?! Emlékem hogy már tavat is panaszlám egy bajomat, tőd az akkor elnökölt alatt tanácskozó műszótárbizottmány munkálatával kiegészült. Lássa meglehet-e más?, vagy mikor várhatjuk? Sok nem egy hamar; nem kaphatnám-e még egy részét még az építészeti műszavakat kiegészíti? kegyes hogy akár a saját által kijött egy évek megszerkesztve volnának, vagy hogy ezek a megjelenő részből kiértesítsenek a hiányos műszavakról. Ott is szépen tőd segítségében helyezve minden remény[illegible] vagyok tisztelettel [illegible]

tőd tudja másképp, hogy az ilyen művek fő célére a helyes műszó használat, másép ha az illető megalapított műszótár mellőzésével műszavak használt, a mit könnyen antigpálja magát. Mi[illegible] egy ily monumentalis munkánál, minő[illegible] vé én azt elkötni szeretném, tegyen szemrevételre.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

[illegible] ten. D. kéményt a mi körülhet".

Fleg

Zohor 12. XI. 857
Vett. nov. 13.

51

Kedves Tekintetes Uram!

Majd nem feledém már meghüldeni az idei Muzeum
számára ezen cserkélységét is, mit még
Pozsonyban ígértem volt kdnek. A Mu-
zeum ugyan mit sem veszt vala; de igen
is én, kinek fogadára tartja, hogy min-
den évben legalább egy czikkel fogok
kd annyira becses spótolhatlan válala-
tának szolgálni. Az igaz az idén ré-
szemről ez is igen silányan esett ki;
de pótolom majd jövőre! Addig is hogy
a jelen folyam sem legyen sine linea
részemről, kérem, ha még lehet, tessék vala,
hogy a czikknek helyet szóritani az utólsó
füzetekben, mi ha másképp nem, talán
peti betűkkel nyomva még kitelik?

Ne is ve-
gye rosz névén kd, hogy sem jobbal nem szol-
gálhattam, s ezen ígérétemet is pozsonyi
kedves emlékü találkozásunk után majd
nem feledém. Engemet azóta sok bajért.

[illegible]
son. B. keménynek
a mi körölhető.

Ezten

ismét. Két isten több kéking sulyos betegségben
sinlődtem, mely ismét két isten hosszabb
orvosolgyai utra tettem, bejárva tudtam
át a Fehérhegyeket s a Tiszta s Nyers közt
fekvő Szamosvölgyet Szakolyig, minden
falut, Lápostót, emlékét elmagyarázva
a gyökrény ha nem is tekervés, még is en
vala mi legalább, hapsem foly lehát egy.

Most más mire egy kis Képviró kö
mivel készülök egyenest egy Monumen
tal statisztikai munkálatommal az Akadémia
számára való bémutatáshoz fogok. Addig talán
Kéziratban is a térképek s az egy pár legszükség
sebb rajz készül.

Kiál küldtek mint folyóirt
Marienbád 2r. Ohaj ton hogy jó tüben legyen
benne egészség helyreállításáru.

Pozsony ügy
hölünk Évkönyében jöttem az ismerős
ségben B. Medvegyinszky Sámuel; de ő a mily
melegen és hálásan fogadta barátságos
ek, oly fensőn tiszta tartózkodással visz
utasítá az egen az után Simáthy Jeremiás
Ellenben bátyja: Lejér, jelentse helyettesének
ek kaszán, hamarán is dicsőség örömmel
megragadná az alkalmat, ha nem volna d
ebe lefogás. Mint azonban az emlitettek ér

terülnek, nyg a lenderben levő bani hivatalt egészé
ge igen gyenge lábon állana, s kevés remény
nyujt a tetjes ler megmérére.

Ha valakinek módjá
jól esnék, szeretném mig Kis adott ügyé
temet bevárni. Sok mire ismerőseim ille
tőleg, de bizony nem tudom hogy mikig hangom
tatnom ezt érdemelten és szépitlen Lépcsőé
günk irányában skeva fordulhat vele; vá
rok bizonyos alkalomra mig.

Hiszem
hogy már a 6dik füzet is megjelent a Mu
zeumból, s mind által nem nézve ü
lönösen érdekes tartalommal — Lisztá
jól emlékem a Jsk is — miatt addig
mig csak az 8-dikat nem, szabad lesz a
Évkönyökről is kegyed egészen nemem.
Reménylem hogy bevégezésünknek folyó
tatására pályáját; a Szemle bizony ap
mint látom bőven lesz pótolandja; ha
mindjárt megis bukkanna. Az egen csak
Szinte marad mig az Isten is.

Végre
az ide mellékelt Lapok közzé a „Magy
Vasvis nyilttal" egy példányát bizonyo
bárátom Somiara. Küldjétek azt a

sen. D. Keményn
a mi körülhet".

Fel

talán egy csomagban a Muzeummal a
deligeancia megküldeni. Szamitok szint
meg kd legyéből a Winkler Codexra is.

Chlumeckynak mint tudom irt
kd s megküldé a regestákat. Az öreg ur
egy levelében érinti ezt s ugy latszik va-
lami lényegest is akar e felül tudatni;
de rejtélyes irásából ki nem veheten sa-
játlag mit. Kéri tőlem szinte valamely
munkája számára Pázmány s az Ür-
ményi Szalód blasonirozott czimerét.
Az elsőt ugyan rajztan Wagnerhál, s más
emlékeken is ismerem, de szinezve nem; az
utóbbit pedig sem egy sem ugy. Talán
megregíthetne kd velök; az előbbi kotár-
ban (Egyetemit értem) szinezve is elősöhetne
valahol; az Ürményiekét pedig gondolná
Poster meglehetne szerezni; ha csak pecsit,
nyomatát is birhatnám legalább. Nagyon
szeretnék a jó urnak kedvekedni, mintán
ő annyi figyelmet és szivességet tanusit.

Magamat szives s nagyrabecsült
legyeibe jánlva vagyok mély tisztelettel
örökkalás hive
[illegible]

Johor 1. 29. 858.
Vett febr.

57

Tekintetes Uram!

Bátorkodtam mintegy két hó előtt alkalmat-
lankodni, megküldve a kd által kiadott
„Passio" árát 1 ft, és kérve kd legyétől
a Muzeum 6 füzetétől kezdve kijött
füzeteit – mindeddig csak öt füzet ért
hozzám –; mintán barátom folyvást
zaklat nem kaptam-e még a számára
kért kőet, s én is szivszakadva várom és
lesem a Muzeum további füzeteit, meg
bocsássa kd, hogy az első kinálkozóan al-
kalmat ismét megragadom kérésem ismét
lésére.

Most olvasom ugyanis épen a
lapokban kd jelentését A Monumenta
historica megküldése felől; miért is sie-
tek levelemmel, hogy ha talán kd szives
volna egyen alkalmat felhasználni s elő-
füzetett példányom megküldése alkalmá-
val mindjárt a Passiót és Muzeum füze-
teket is hozzá csatolná. Sőt az ide mellé-
kelt 1 f 20 kr még a Történelmi tár 4dik most
megjelent kötetének czekkel való megküldését
is kérném.

[illegible]
son. B. Keménynek
a mi körölhető.
[illegible]

Nagyon Tisztelt Uram! vagyok Veranz Tisztelő
re annál fogva is, mert Sötlem áll Ka
tona és Fabo Barnok fajátkezü levelezés
ontyok Veranz Tiszteletei iránt folytatta
Fabo ezeknek a Mnyemmben való Elő
zével, nemi adalékot juttathatnak szinte
Veranz Tiszteletez. Mindezekre előbb
Tisztelt Ell ismemen, hogy teljesen tájé
kozva legyek.

Monumentalis Statistikám
elkészése Galkovics mérnöki emlékez,
sub finem áll végre magyarul is; de az ha
fajáltag már is kész volna és csak Ell
nem Ellene, hogy az Akademiának be
küldhessem. De az akadály mindaddig
még a hozzá mellékelendő archaeologiai
térképek a rajzok hiányzak. Reimben a Cent
commissio számára a Térképet valami hiva
talos geographiai és Statistikai birtokra va
intézet készítse, s ennek kapni lehet va
hosszu a dolga hogy fellér óta nem tud vele
elkészülni. Ennek hijában pedig uj Térképet
Ellene készitenem és készíttetnem. Szerencsé
re várni kartam az ottani fa mellyeket - jobb
sörebb példányai készítésére, kegyes munká
ba vétele is ugy értesülök azon fontos térkép
elkészültétől függ. Ha azonban nem lehet

Tisztelt Uram! Engedtessék legyek egy kis rajzzal
is, és talán a Vas kiss. emlékügyi ut Képem
kész megjelent egy kis monumentalis tár
rajzára utalva egy kis kamat bekülden. Ott
ugyan ott vizsgálataim tourisai fölületét
a nagy Tisztelő figyelmére bellőkészítem, de
a Tisztelt rajzok Tiszt. ada adtam néhány
monumentalis tárgyat is. Mindenekelőtt
a munkát nem halhattam már tovább,
sellhatározám hogy bármikép legyen is kiadok
Februar végéig megjelenőben ha csak egyszer
gem annyira tart is, hogy vagy 12 napot
kimúlván enyed; most most is tinkem
még a bajt, melyet megjelenés Tisztelőtek
a mult hétben megszerezték.

Tisztelettel

Szerint Gaal mesei reminiscentiát még a
mult hó derekán vagy végefelé megjelent.
Ottlem a Magyar tudósnak, de ugy látszik
hogy hiz annak az én munkám nem
Ellett — az igaz fanyar is levéssé mutatko
tásul az én siradom — mert a helyett
hogy kiadta volna, ujabbat ujabb a lap
megjelenését is megszüntette. Nem ugyan
nem törödöm a fejemet, sőt örülök, hogy egy
kötelezettségtől kevesebb én. Nekem ugy sem
volt hasznomra

[illegible]
tan. B. kéményné
a mi körülhet".

Tis

A napokban irt Chlumecsky, és kér tudnám meg valljon kd megkapta-e küldeményét. Fétti hogy vagy elveszett vagy pedig kd nem tartja a küldeményt figyelemre érdemesnek. Írjon tehát kd neki; megérdemli a szolgálatra annyira kész jeles férfi. Nem volna-e kd képes neki viszont a Pázmány s Ürményi utáld teljes hü s blazonirozott czimerét megszerezni. A Mährische Landtafel nagyszerü müvében kellene kiadnia. A mit én tökeletlent küldhetten, az a Wagner decadesaik elöjövö Pázmány czimer, meg Sphragisticai is fertett czimer gyüjtem nyember elöjövö ürményi féle hibás, megküldetett neki; de ez nem elég. Nagyltvánt is kértem. Nem felelt. Bizonyára nincs meg neki.

Előbbi kéréseret ismételve kd sapasztalt szives kegyébe ajánlott mély tisztelöje és híve

[illegible]

NB 2 kr-at adója maradok sehogy sem lehet alkalmasan megküldenem

Zohor. III. 20. 888

Vta VI.

Kedves Tekintetes Uram!

Bizonyára megfeledkezett kd szegény szolgájáról. Legalább mindeddig a kért s a Muzeum utólsó füzete megjelenésével megküldeni ígért kocket:

1) Stár IV. 2) Monumenta I–III. 3) Passio. 4) Muzeum II–XII – maig megnem kaptam.

Kég alkalmatlankodom vala már, ha hogy rólam a Gondviseles is ugy látszik megnemfeledkezett volna. Fertileg és szellemileg ugyan is annyira törökre jutottam, hogy vagy 4 hét óta alig vagyok képes csak egy lapot is egy huzomban irni vagy olvasni. A zordon télen át a sok temetéri gyontatási betegtatogatási stb. Templomi funktiók közt minden óvatosságom daczára ismételve annyira meghulottem magamat, hogy végre a natha, grippe, rheuma, vagy mit tudom én micsoda a fejembe velömre és szemeimre utötte magát, melynek követ keztében a szó teljes értelmében sok ideig sem eszemet sem szemeimet nem használhattam. És most is még nem csak

[illegible]

son. B. keménynek a mi körölhető.

[illegible]

hogy nem akarhatok de alig vagyok képes ki-
bukni és szemfájdalom nélkül valamit
huzamosabban olvasni, levelet irni vagy
rad gondolkodni is. Minden illem mel-
lőzésével gyorsitásra: igazságos nagyrabecsülés el-
nem sokat használ, s bit kike azzambor
feltámadva sem tudok teljesen felejteni, a
jövő hiten bizonyos kétségtől, ha az idő enyh
nehány napra, mennyiségből szerencse statim
gőzfürdőt használnának. Mikor eredmény
nem tudom. Annál inkább czéljában bizom
eredményit, s valóban a felügyelés
lenne, hogy még éjjen is alig gőzölgő az
ételtől tisztitott ételmaradék, most ily meg
törölten telt pamatnom helyig. Mind
ezek az aktuális oramus sa kiván hiá
nyzott, hogy monumentalis statisticai
ekről közleményeit beküldjem az akadémi
nak; s nincs itt állok vele. Kiába hallasz
tattam kérben a centralis comissio által
való kiadásról mindig, ne hogy magyar
akademiai kiadványomat megelőzze Ez
lire. most már ők tovább nem halaszt
ható s azokban a mint értesitenek el
Egyik képét. Gondja alig remélem hogy
ha a jövő hóig felépülök is, lesz-e annyi
erőm hogy ajtóki vegéig helyem el
fáradnom, gondja ekre kulcsom levén más
kéz is hogyan miatt bertod, sőndörr
tök volna mintegy magas alsóm legalább,

kedvet szemlélgetni átadni. De mire most
mit sem mond éjjeni többet mondhassa
vonat nyomatik tehi allapotom
miatt folyvást megbocsátolom Eltlp.
tik.

Kérjük Kd nyomorom hogy e nehány
sort is alig vagyok képes egyenesbe ir
Ést megirni, s hogy minden helyre éjjen
egyedüli vigasza az olvasás is ezekben ha
gyott, ennek kike kiba hogyan illhat olvas
tatok magamnak holmi könnyebb pro
tékat. Isten tudja mikor beteltem!

Legyen Kdnek addig is türelme ve
lem meg olvasik, is szivességik a levelet
egyszer megküldeni, tálán a mezei
ezt Ést ujabb olvasgatásra felküdi
belőle kitelnek, melyet most csak kelni
vágy fejemre fáptát már kelt óta,
mindenekre a levél egészben látásra
is forgatásában is elmondhatlan vigasz
vigasz találtam.

Szives képébe ajánl
tok hive

s mint tisztelője
Ipolyi

A Winkler codexet akarom
helyesen irtam. A másik codexet
Egyenigéből nyugon is már hiven, s azt
hiszem hogy ezúton a Előlépés helyezett
s legyen képét V. codex is kijött.—

sen. D. kéményné
a mi körülhető.

Mióta csak ezen sorokat is írtam s elküldé-
sekhöz jutok, újra kegyetlen diarhoi rohan-
tan szenvedek, úgy hogy lefekücken kellett
sigy Pozsonyi gyógyutam elmarad, valami
gyógyutáson közeli reménye is.

Zohor. IV. 14. 888.

54

Kedves Tekintetes Ur!

Bizony ohajtanám Kd részvétteljes szíve-
kegyes sorait örvendeteresb válaszszal vi-
szonozni, mintsem folytonos panaszok-
kal Kdet untatni. De panaszolnom kell
csak megint, hogy a várt kvéket mind-
eddig megbizottja sem küldé meg. Azu-
tán hogy egészségem állapota is még min-
dig csak a régi. Néhány napóta lába-
dozom ugyan megint; de lesten tudja med-
dig tart ez is. Azért sietek sfelhasznál-
lom az alkalmat még lehet, Kd vigasz-
teljes sorait, melyek üditöbben hatot-
tak rám minden gyógyszernél, halá-
san ezen válaszommal megköszönve.

Örvendek
azonban hogy Kd kirándulásából haza
jövet legalább örvendeteresb hírekre ta-
lált, mint a minőkkel in üdvözlöm!
Karácsonyi alapítványa s az Akad.
mia statumai bérkezése végre örven-
detes egy esemény. Hála az égnek megér-
tük tehát valahára ezen legtöbb vágyá-
sink teljesültét is.

[illegible]
son. B. Keménynek
a mi körölhető.

Kemenesen lepett meg kétszintáza a
kéjszeti tap tiádrái Mélóky is. Bizony
idején volt már ez is. Egyszínű megtisz
telve érzem magamat a közre munkálkó
felhívás által is; s kész örömmel ajánl
gom mindenre ezen irányban. Bátrán
vom várna mindjárt az elején egy regész
beni tájékozó értekezését felkérni, melly a
Fan nyább vizsgálatai szinvonalára hely
ni óhajtásunkat tölt. De most sokat bizon
vak egészig Előbb ennek helyreállításán
Ezt törekedem. Addig a többi vak tomm
aegri. Amint felülmúlók igyekezni fo
gok azután az addig Amundsztottak ügyé
tét helyre hozni, s munkámat az aka
démia jóvára végre elkészíteni, s ha
lehet szerencsésen megkezdni. Addig az e
hogy ez bár csak a jövő hó végéig is tör
hessen, s akkor Pestre leérkezhessek, hol
reménylem kétes Találkozni, majd bő
vebben szólhatok a Továbbiról, s közöl is a
titkot vehetik a régészeti tap irányában
teendőről. Addig egyelőre egy gyógyúny sem
fölfödözésem is épen csak mindkét va
vált volna. Hajdanvolt csak a 10 év,
mert ha nekem indulok csak egy magam
is tehetnem. Ennél csak kb azon tudós
vány nyilatkozata lepett meg jobban
melyhez mentegetőzik, hogy mint ő nem
gyakorlá benne részvett, de nyugodni is
ez a „gyakorlá" a kik helyett ezt is intéz
hetné? Vagy tényleg is vagyunk „ne
hát hozzá? talán Rettich a hárman
Cséry, Bátor, talán Vagyl?) és ki is volna
a többi megint ennek is ha kik nem!
Vagy Eisenda hivatalos helyzetén Eisenbi
tében és központja összes tudományos ha
tudásunknak, ha megint kik nem?
A Ki pedig csak mondja, ha addig szava
sem is tárgyat nyom a latban, még is
ez Ki tényleg más addig Eisenni hiszek
gett kihez; sőt még más a Előnyök sem
független vissza, mellyek kik épen egyen hát
ránál fogva öntött vett, midőn a kik
sőt megtehetőnek Akár igyekezni mél
tányosnak, mint nem egyesült tanu
sítvott ejtsék más mint tényes beláttán
érdek szerzőtek valamint addig
egy szakember sem az egész hiba mag
részben. Maradjon ön mindenkor
előtt előtt ismerik is tudományunknak,
a mindaddig az nem a egyetértőség
folyvást az, a Ki nemmel is a helyes
ez irányban tartja; más Ki lenne
ja tényleg Semmiségekkel vala.

De nem tévte
getem, hogy ne mondjam mellőzés
sel, melyben tényleg addig kitűnt lenn

son. B. Keményné
a mi körülhelyt.

volt valami különös vésse az üres szín-
ről, ha vak nem egy Isten tőre hódola-
tos szive mélyében, – de azistenak igy
mondánál nem akarom bántani me-
is megszokott szerénységét. Szeretnék
inkább kielégítőleg és megnyugtatólag
felelni levele többi, ügyemet oly jóltevő
részvéttel fölkaroló részletein.

Különösen
helyzetem javítása és Kinay iránt vi-
lő tanácsát illetőleg szeretném maga-
mat igazolni. De ez mindenekfelett
lejegyzi, melynek szomorú adatait kel-
vonalom, engemet az iránt teljesen fel-
ménthatnak, melyet nagy is még alig
hogy megbirok. A jövő tehát azon
boldog időre hagyom fel bebeszélését, ha
mint remélem a jövő hó végén
Kiss Pisten tabáti hajlandó boldogító
szemmétől. Most nak annyit csak
az elsőre nézve különösen; hogy ismer-
vali szives részvétének fogva remélem
érdekelni fogják magát személyes álla-
potom körüli eseményei, annál in-
kább mert ki személye is némileg is
bele van általuk, mint ezt alkal-
lenként, ha jövőre nézve is tervemet
kiterjeszthetném, amely pedig nem sok
kilátással biszek, s melyben ismét kü-
részre volna. De ha ki egy kis hogy

hogy vak is importunitásait s szerelmével
boldogulhatok, ugy is alkuszom nem
hiszem hogy valaha boldogulhassak; nem
vak az ár drága volna, de a módját sem
tudom. De a mit tehetek s a mi megtör-
tént, mint mondom, megtudandja Kl. de
nál inkább mert nagy része annak kö
is illeti (cuius pars magna fuit és erik).

Kinayt illető mondásaitam iránt
is akar mejdan tövelben szabadon nézhe-
nek. Most csak annyit: hogy ámbár
mindinkább lelkesek azon gondolatról, hogy
ast egy kimerítő önálló monographiára
alkalmam, az összes levelei s iratok élete
s üvegét vagy hozzá mellékletével, mint
ast időnek, e felől való studiumaim teljes
befejezését lenni akartam; és mint mind
inkább érzem már én is nyomorom tudva
dott hogy: ars longa, vita brevis, megbánt.
Egyni: Egyben a gondolattal, hogy majdnem
talán szánzon, legfőbb bevezetését és jegy-
zeteket Mátra közlendem elmélyedni.
Mely is ezre nézve is nem nak időt, de
mely bővebb gyüjtés is igénybetű; annál in
kább, mert épen most ezre kilátásom is
nyilt. Egy egy nagy irodalmi levéltár (a
Bradicsoki) melyre adtam folyvástatal-
nak – titoktartásánál kikerült kiszögöl
nöm, hogy szinonmra inventariumot készí-

sen. B. kémények
a mi körülhető.

Fel

Lehner. Gróf Mikó pedig, kinek ezért különösen meg Kelemen gátorral Kinay iratai Eötvöshöz a megyebizottság küldi levelét, melyet ő a Történelmi adattárban közzétenni kíséretni kívánt, megígérte hogy a mint Kemény hagyatékán átnézve lesz, legalább valami a benne található Kinayakról. Ezt a keveset legalább tehát közvetlenül be kellene várnom, mielőtt idézi akarhat. Pedig még a bécsi titkos levéstárba is szeretnék van bejutnom, hol Hammertől tudom vegyes adatok létezni Kinayról. Még kazinczy ügyében is biróm egy más bécsi Kinay napló leírása iránt, de mindenki ő is visszatartja, sőt nekünk boldogulni. A tárgynak katholikus oldalára lehet. — A többiek nézve a valami mint mondám többen majd személyes még ennek Gaal mondái ismeretében állítólag megnyugtathatom, hogy ámbár igen rossz tollam elkeredését (egy idő óta rendetlen Pörnon nem sikkad eset, még a tapadó ügyök minden tollon rendesen elkeredjenek legalább egy szám, Kéri már hogy vegyük mellette is rendelkezésem); de se baj, megvan valahol, egy emlékem, ha csak főpontokban is rájönnöm fogalmazva, s ujonnan megírásra nem lépek nekiségest. De ezt is megint csak egészen Ellenmert most még csemetnek nem tudom venni, sőt figura beat; de tőle legyen szem. De megjöhet még ennek is alkalmas időpontban a II. Kötet kiadásakor. Szavamra kösön szomjúhat kell.

Ehhez mehet illetőleg is biztosíthatom. Minden általam mindent rendezgetett a mit szerezhettem, meg van elegendő, s kösönni kíséretni, ésterülve bevelemből, hogy Kl azért nem írt neki eddig. Az ürömnyi által Pálffy Gróf számára festetett czímer igen egy volt. Darab időre szinte igen betegen feküdtem, midőn Ötvösnek megtátogatóra jöttek Ch. nyitott bevele felett, s azonnal megígérte hogy ír ürömet; azután szívat is megszerette, s végre Deákról megírtuk. Igen élénken van szemben, mert csak legnagy kösönten meg a gróf nét, most jövén Kösön ürait Szomjúra azóta, s mint betegét megtátogatóra ürait. A festett czímer persze kép, de hiában elhatározott volt, igen ugy a Czímányfélét, ámbár három felől is bereztem, mind nem teljesen és blazon nélkülök. De Ch. ezzel is beérte. Hagyom kösönni a megemlékezést s a tagságra ajánlást, mire igen sokat tart. Nyomára igen fog örülni a Monumentának megírásának is. Mit megis érdemel, történetünk nagy tanúja, s még sokat várhatunk tőle. Ime ez is adalék Kinay Ferdinándra. Önnek adja Istenem levelezésének első Kivel szoros viszonyban volt K. minél marabb szerzést kösönni velem. Általában egy pár vérség szolgálatomért alkalmas szívességével is sértődni ajándékozásával ezen sok tud.

P. M. Nincs nehezen fog hajlani egy második persuasióra, hogy elküldje mely a legregyobb vérség segélyével volt általam ünnepre, nem

Szív. B. Keményné
a mi körülhető.

hajlott. De megsértem még azt is, mert ez
gyon kívánatos. Talán érdekelni fogja az ide m
Ebből kiránt, melyet alkja sanyjának a végbeli
plombar feláldozandó emlékére készített, s mi
emendatiónt megtűrött, mire alig tudott, s
is végemről egyben másban a hűvebb elmélet
formára vonatkozhatott.

Végre tudt ismétlem
Sikáron a Könyvet megtudásról újra kérvén.
hiu még nem bántam újabbat is megtudom, m
kéri kívánnat olvasom: hogy az idei Muzeum Bőv
is más megjelent; s ámtás két azok pontos m
tudásról Emich által ujjami kapcsolatott, ebből
ezen az utón lesz Kaptam; ezt is most
fűst alatt alkalmasan vehetném. Hasonló ö
dekes megleptünt értesülte a M. Országi É
tásáról, mit kiforrhatatlanúga, mélyen m
tattanának ismét elővészítek. Ezdem fogas
mindjárt a teljes folyamra elősegítői közbe
és szerencsétlen pinte egy alkalommal az el
fűzet megtudásével. Akalmikay mint kenyér
tartozásom. Kéri Könyve I Kötetét nem Kaptam
Előfizetés utján megszerezhetem, sőt gyüjtő ivem
tében az alkalmas folytán még egy ingyen pél
ri Kaptam, úgy Kettővel bírván magam is egy
ajándékozhattam. Ekkor igen. Kérhetlegyen k
ha még egy példánya volna számomra a Mag
tört. Költ Gyöngyi előtt béri Akadémiai Kiadónál
az én példányom valahol, úgy gyanítom Schm
nét Pozsban elévesté, s hiába keresettem a béc
Kiadó Akadémiai Évkönyvnél, hol elfogyott.
Kedv igen szükségetném egy Körtem kétegyé
tekezésre megírásában, melyet a Muzeumba
tam kére. A Két Kötet tehát ezek:
Végre is annyit fenyeget hogy még egy 3 lap
Kétt

56

A Két Kötet tehát ezek volnának:
1) az Előfizetési Monumenta, 2) Muzeum II-XII
és I-III egyidei. 3) Magy. Classic. 4) Országirók.
5) Történ. V Kötete (Előfizetési) 6) Magyköltő. Kötet
Gyöngyi fűzei. A mily várakozással egyedül
utánnat, oly örömmel nézek elébe. Ezek kép
nek ünnepi napjaim élemenyei. A Muzeumot
Egyet egy éve hogy abból sor vettem, s gyanakhatja
ki mennyire vágyódom utánna. Most még a
kívánsági is egyet Bartal iránta miatt. Az örö
ter kalkván hogy beteg vagyok, ejnye minap ír
hogy a napokban megtudjak. Mikor utólsó
nálta voltam rá bírtam őket, s megígértem vele
hogy a Muzeum számára ismi fog új kiadásra
Anonymus mellett Dümler ellen, kinek megtá
madi iratás ad adtam nekik olvasásul. Igyen
Ellt most megint Szerkke ellen Berlinben és
Ki kézül hatalmasan megdögölte.

Most legyen
Sz hajtásom mellett, hogy végre helyre állva, mun
Kátomat bevégezhessem, egyedüli eszményem
melyhez Kerekszeken magamat azután kötni
mi kötött Kötte Kifejthetnem, s Kegyes elnéző
vevő ígéretét egyiránt, mint becsestaníeit
a többire nézve - mit hosszú levelem át is még
erőltetlenül Kettett hagyna, ígénybe vehessem.

Bocsánat azért a Kig is ha Kelefárad az ol
vasásba, miként nekem az irás ő intábbra
Kárás Kőst Kétszeres Kifogyott Kétkezem.
a Kig is Kézjébe ajánlott hálaadatos hive
mély tisztelettel

Kiss mint tisztelet Kazinczy
G. ur szíves emlékezését.

ton. D. kemény
a mi körülhet.

Hoc fati metam tenet.
Vetustae stirpis nobilissimo stirpe:
Aloysius e Lib. Bar. Medvyánszky
de Aranyos-Medgyes, haeredit. in Bezsán et Csejte
Sacr. Rom. Imperii. C. R. Ap. Majest. Camerar.
Intimus a Consiliis, Comes. R. Hung. Aul. Cancellar.
Coll. Nobr. Supren. Comes. Coll. French. Supr. Com. Nicae
gensis. Academ. Hung. inter Moderatores. Acad. Bo-
nar. Cor. Sodalis. Societ. Morav. Siles. honoris causa ad
Scripta
Natus Craschopae Thurócz 20 Apr. 1787
Fatis functus in arce Gelgócz. Nobr. 17 Jun. 1847
Sir animi fortitudine, ingenii suavitate exi-
Regno probitate, Reipubl. gestione inter Primos
primos conspicuus. Humanitatis, Literar. Studi
eminentissimus. Fabriae Deus. Conjunx, Pa-
ter familias Optimus. Lugent quibus no-
men eius dilexit. Uxor amoris memor posuit
Comity szép! ől állitták fegények, s anyjoknak tulajdonitják
Supremam heic dim manet
Uxor Aloysii Lib. Bar. Medvyánszky
Agnes e Comit. Majláth de Szécsény.
Ordinis crucis Stellatae: Caesar. Edlatio addict.
Nata Pestini 4 Febr. 1798.
Coelitus accersita Bononiae Italorum 8 Apr.
Religione erga Superos, 1855.
Conjugis, Patris, Patriaeque amore,
Animi nobilitate, Animi ingenuitate,
Beneficentia, Consortii affabili benevolentia
Dilectissima.
Adversis et Secundis aequo fide exercita,
Virtutum exemplar.
Materfamilias signae fuit optima.
Orbium Victas Cosmis.

Vác. április 19. 48
Zichor. V. 16. 858

Jelentés Uram!

Megbizásra hozz türelmetlenedtem. A be-
vett küldeményt ma már közönnel
megraptam, bevelemmel az utón talál.
Ezzel. Most nyom az étvezetben,
ahij tudom hozz hol Ezzjem, valóság
gos entarra de rikem ben szeme-
dek, s tálgjem kiebgitette boldog vagyok,
ambár tegnap óta egésségem javuló-
sával nem egen dicsekedhetem, sőt
dom van ujabb bajtól félni. De most
mindent feledek. Legtől is mehón
kaptam a M. Prózsnik után s adhig
elkerjek dem vettem, mig a tzip bor
zetést elnem vartam.
Azontan mind
ijen tzip, ijen beures, valódi lelkiöröm
szupán a Monumenták kiállitásá
val semmidij dem bint megtarál
kozni. Mily örömtlen vartag betük,
Ezek kiadásra is erősek volnának.
Ki ijlesemet jirithatallannak fog-
ja tartani. Lehet! mert még szem-

ten. D. kemények
a mi könülhető.

bajom által sem tudok okulni, annyi-
ra nem türöm az üres papirost.
Bele fogok azonban inkább olvarás-
hoz, hogy tásram mit használhatni
még a Verány fölötti Katona-Tá-
ba levelezés közlére; de már az elő-
szóbol is ugy veszem észre, hogy nem
ad rem szól, vagy csak post festa érke-
nék.

Most tehát ne méltoztanék m
többet fáradozni, mintán a M. Bó
irók megküldére által még ezen ho
ohajtásomat is kegyenége megelőzte
Fenék csak kegyes igérete folytán Emich
a Muzeumi ujfüzetek megküldésére
egyenes utján utalni. A Költ-Töré
tét, majd ha személyesen lészen szeren
csém átvehetem, addig ugy sem lés
szükségem rá.

Most pedig fogadja le
kötelezettje ismételt forró hálájat
s méltásson tovább is megbesülhet
kegyére, melybe magamat ajánlan
vagyok török live s tisztelője

Pólyi.

sen. B. Keménynek
a mi körölhető.

Tekintetes Foldy Ferenc
Egyetemi kötár-tagazgató s Akadémiai
Titkár úrnak.
Egyetemi könyvtár Barátok Térén.
Pest.

PRESSBURG 18 4

Johor VIII. 18. 858

58

Tekintetes Uram!

Eltelve folyvást kd multkori szivessége és
kegye emlékével, mely meghiggje
a murán kívül talán egyetlen
vigászom, — hogy még is oly kérön
teljesítem ezen ígéretemet, tulajdo-
nitsa kérem kd inkább minden
másnak, mintsem kd iránti há-
lám is tisztelettem megfogyatkozá-
sának, ha mindjárt ezért, mint
érzem, hálátlanság vádja érhetne
is.

De vártam folyvást hogy Bécs-
be meheter, vagy inkább mennem
lelletik, hol végezni akartam
volna előbb, mint összeszöltünk
volt, a fametszetek iránt, s térké-
pem eredeti példányát is visszasze-
rezve, magyarosított átdolgozását

son. B. keménynek
a mi körölhető.

egyet együtt kivántam volna megküldeni

Mindeddig azonban ezen alkalomra hiában várván, nem akartam már tovább hallasztani az idemeltett ismertetés megküldését. Ámbár nyilván annak sem árt vala, ha még tovább hallogatom, mert igy folytonos rosszkedvemben csak is ily ügyetlen haragos aphorisztiens holmi vá válhatott, mig jó kedvemben, ha még megjön valaha, talán jobbat is írhatok vala.

Azért teljesen is Dr. hagyom, közölje azt tetszése szerint vagy épen nem; ott a hol, vagy a hogy jónak véli, rövidítésekkel is kitagyásokkal vagy legalább jovitásokkal. Csak arra kérném: hagyja el nevemet, vagy jelölje legfölebb elsőbetüivel. A dolaghu érdő ha olvassa ugy is kitudja betöle, a profanum vulgus pedig legalább nem botránkozik rajta.

Köszönöttel küldöm vissza Gaal kölcsönvett kivét is. Engedé

mével azonban az 8/18dik. Akad értesitöt még rövid ideig megtartom; egész lapokat kellene betöle kiírnom mire most rá nem érek; * legnagyobbrészt pedig ugy is feldolgoznom kell azt nem sokára, a mire betöle szükségem van.

A térkép eredetije iránt rendelkezvén hogy kezem hez jusson, reménylem hogy nemsokára átdolgozva megküldhetem. Ez ugy is köre nyomva Pesten készülhet gondolnám. Hát értekezésen nyomtatására még nem került a sor? Dr. gondolnám addig hozzá sem lehet fogni, mig a szövegbe nyomandó kömetszetek el nem készülnek? Ámbár mindjárt az elején több is kikerülhet, mig rajzra jön a sor. Reménylem azonban hogy eziránt a jövő hóban Bécsben és még az öszelején kddel Pesten végzek, hová ugy is sept oktoberben szándokom mindenesetre fölrándalni. Csak hon találom-e kdet?

Most még a Muzeum számára forgatok valamit, és ha sükerül

son. B. Keménynek a mi közölhető.

szolgálok majd vele. Addig is kd meghálálhatlan szíves kegyébe ajánlva magamat

Legmélyebbtisztelettel bőrönöktére
[illegible]

III. 20.

Még el sem küldhettem egy a portára mire más is megkaptam a térképet lemásolásul, s azonnal siettem elkészíteni magyar szöveggel, hogy még egyet együtt megküldhessem. Így most azonnal köre rajzolható lesz; csak arra kérem kd-et méltóztassék ennek is épen ugy mint a szövegnek correcturáját hozzám küldeni. Mert gyalázat mint nyomták le Szécsben is, talán egy nér sem helyes benne.

Prátorhodon szinte emlékeztetni azon igéretére, hogy Schröer Weihnachtsspiele in Ungern czimü müve ismertetését Gregusstól vagy sajátja a P. Napló szerkesztőségétől átvecendi kd. Talán valahol felhasználhatja.

Fenebb tisztelettel [illegible]

Értetődik hogy a térkép szebb alakot kap a körerajzolásnál mint a minő az én karczolásom, talán felére kisebbithető is, de ne nagyon ám, másképp a kis jelek elvesztik épen markirozó becsöket

Johor X. 1. 888.
Vett. Oct. 4.

59

Tekintetes Uram!

A muzeumnak tett igéretemet beváltandó küldöm az ide mellékelt munkálatot számára. Nem tudom megint lesz-e köszönet benne, különösen ha arra kérem, hogy még az idei folyamban jelenjék meg, s hogy a hozzá mellékelt térkép el ne maradjon. Az elsőt csak azért sürgetem, mert erősen affectálom a dicsőséget, hogy a Muzeum minden évi folyama mint eddig, ugy ezentúl is leg alább egy jelentékesebb cikket birjon tőlem. A másikára nézve pedig belátandja kd, hogy ily topo-és geographiai disquisitio térkép nélkül valóságos vakablak, mely teljesen elveszti rendeltetését.

Gondolom a költség sem fog az utóbbira nézve nagy akadályt okozni; azon 5 s. 10 ftz, mibe ily térkép,

[illegible]
son. B. Keménynek
a mi körölhető.

mintegy jelenyi mértékben Eisenbitzer
Ernőtől, ha másép nem lehet magam
is Ész vagyok felajánlani, ~~ezt~~ hogy fáradt
gom ocsendőbe ne menjen. Ima fiókja
azután egy gondolom, csalódási térképem
Építészeti mellett ez is tökéletes" Ész ez
Ellyebb Eötvöggel. Ész is gondolom
Pesten oly művész, ki azt néhány nap alatt
Készítheti. A munka rajta egy is elég
Könnyű, hogy bár nincs palotaszínű könyv
mű megfelelő; ~~ez~~ a correctura Ellen
ügyelni, másép a helyes novei fölösleg
Kellemetlenül lepne, mi az egésznek endemi
nyis megzavarására; Kepek azért is Ele
gyenáltban, mingy is Kelyénnézve a
legkalmatosabb, Építeni.

Mingy
Pesten volnam a philologiai gyülekezet
Ben. Egy akademiai megismerkedés
Vész által Kis legügyesebb famulusával
Eis kd megbízásában megkeresten a
müentési rajzai fába mutatván végett
Válaszra: hogy a Kisebb tárgyakat, minő
a felintett ~~ötl~~ ötl 3-4 ftot, a nagyobb
egyéb tárgyakat meg 12 ft. Bécsből ha
Vabjáért.

Ezime: Thomayer Lithograph. der k.k.
Staats u. Hofdruckerei. Egy talált levelei
is Eildemenyi megtalálandják. Kepét
azért egyenesen talán hozzá intézni
a mutatkozó Epészt. Most ámbár az
államnyomdában van alkalmazva,
azért mégis privát megbízásokra is
vállalkozhatik, és mint mondá ilyen
megbízásokat ~~a~~ mint a mint
4-6 hét alatt Elvégezett, de egyébként
Bécsben is az egyetlen tiszta mutató
e nemben, mintán már a Militär
tanyák által egen monumentalis
tárgyak Elkészítésébe Kelyesen bele
dolt.

Hál a czikket nem nyomatja
még kd? Várom aktiv órára majd a cor
rectura ivekel.

Hogy vízi Eisenbeteli
sem mint vélekedő Bécsbe, bizonyán
tudni fogja már kd, vizy nyíl
vár az egészből mi sem lehet. Elian
benn. — De azért remélnem hogy
még az ősszén talán személyesen lesz
kdet Pesten tisztelni. Addig is baszto
dom czikk iránt vali legyen válaszát

Isn. D. Kemények
a mi körülhetős".

Vit. ors. 14.

Johor X. 12. 888.
vál. 21.

60

Tekintetes Uram!

Bárcsak szolgáthatnék többet is jobbat is. De igy inkább kd szivességének örvendhetek, mintsem munkám érdemének.

Mily ügyes czimet adott kd azon két ctöbbi semmiségnek is, mi ugy is csak feuilletoni ismertetés kivánt lenni, s még igy is, mint emlitem kedvetlenül írva, esetlenül sült ki. Azért sokat is mondanak: „Mysteriumok maradványai hazánkban"! „Magyar népmeséügy"! — Nem tudna-e jobban hangzó czimet találni utóbbi dolgozatom számára is? Az a: „adalékul Morsz. XIII sz. helyiratára és földrajzára" amolyan Beitrag zur Topographie Ung. ez. im XIII Jhundert akart lenni. Ugy érzem hogy esetlen. Ha jobbat gondolna kd, szeretném még is ha eleve közölné, nehogy ismét akár többlegzen a tárgynát, akár ne talán mást fejezzen ki, mint a mit mondani akarok.

[illegible]

son. B. Keménynek
a mi közölhető.

kikérni, melyre igen igen számítok, belőle megtudom azt is mikor találhatom kdet ha Topasztott szives kegyébe ezennel a ajánlva magamat vagyokmélyen

Sisztető Szöve
[illegible]

Visszaküldöm a Muzeum ezen füzetét, melyet tegnapelőtt vettem kdtől a pontmiatán már ezen füzet megvolt; mert kd azt Augustusban Csaplár áttal szinte megküldötte volt. A borítékját sem én szakítám be. Ugy hiszem kd ezt vétségből a következő helyett küldötte, melyben ugy tudom Csaplár tól Schröer könyve ismertetése fogtalem megjelenni. Várom azért szivességtől legközelebb ezt, ha más megjelent.

Jól tett D[ezső] hogy a magyar fáinál m[aradt]
tartotta. Ha azonban nem volna ú[j]
szebb tényeit a Természetben, mint
Eötvön hagyomáit olvasunk. Külön fo
dron volna a lággyal —

Állom Mentb
az előbbiekről a nevezést. Igen azért mert
az orvosit ugy is tudja, a tudakozó
pedig csak új tehénget szolgát ha nevez
ünnek mérek akart látjár. Sapienti sat

Ugy van P. L tartotta meg. D
nem mindig nélkülöz nélkül csak P. Ly
tall Isten nélkül viszünk magunkat. Mit
ugye általában tartok az ügynek még
csak kinézte vitelét is, s az ajánlott ol
golást egészében visszautasítottuk. Sau
vicitur Dis – vita catus ——— Dem ü
tár, D az egyes kivételeit, melynek min
den esetben felállítani. Hogy ez rosz
nagyobb. higgyi meg k[ed]: tudat, rosz
lelem: ez a mi esetünk. E közt a gondol
kodó volt egyesíti vigasztalan — hogyan?
miért? Azt csak tudom sajátlag jöl
jegyzem ki a mit mondani akarok,
de ezzen hogy esik. ugyan fejezhetem
ki. Talán idővel, gyönt. L

Hogy van, kiál
az archaeologiai rajzot nagyobb méretben

1. Dr. Fleischer Oszkár udv. miniszt. könyvtári (további hosszú címe a Jahrbuch d. kunsthistorischen II kötetében található). A művészetben és archaeologiában elsőrendűleg egyike a legjobb könyvtárosoknak, sajátlag a centralisationnak (központosításnak) nagy érdemeit különösen pedig hazai tárgyaink ismertetési fáradalmait magára vállalta. A vindobonai történet a romantikusokat nagyra nézve a vizsgálatok határában is erdőben, Wilhelm nagy munkája 7r sajtót „Kirche v. Schöngrabern." s a bécsi akademia által kiadott Rainis tagus saec. XIII kiadott ismertetésével Weiss Károly bécsi főreáliskolai tanár, a centralis könyvtárban is folytonos „Mitthei[lungen]" szerkesztője. Föle függnek hozzá egyenrangúnak mint a centralis commissio correspondensei is conservatorai Ennenzéri; sogen Lichtenberg több hozzá tudós egyenrangúnak jó tehetségét tette lehet. Hasonlót igen bizony hozni rajtegyenrangúnak megismerkedést ígérhetőleg. Lapjában hamar tárgyak publicát hozandók és minden nivón könyvtárban állításait kívánják. Mint magyarországi magyarországra vonatkozólag kijöttek: akarni egy házi kézira, melyben a mellett hogy Henszlmann nyilvános hibáit felvételét helyreigazítja, mégis érdemeit igen tiszteletben. A gránátbeli egyház. Azonnyi szentház. + sok más hamar kézirat kiadást intézi igen gondozzák kéziratban megtalálni. Mit akarnak még?

NB. ö és Keiderbegyjában ajánlatok hogy

[illegible] D. kéményne
a mi körülhet.

kozni bizottságnak a centralizáció pártján az államnyomdában készült fametszetek az akadémia pártján és anthropologiai publicatiók elfogják készíteni, hogy kívánjuk.

3. Feil József (állami titkár; a bécsi anthropologiai egylet titkára; a bécsi történelmi körnek egyik bejáratója. Sokan magyarázzák egyik cikkét még Hormayr archivájában jelent meg: Über die Kreuzer in Ungarn 1514. Über die Kumanen. Über die Georgiller. Ein Beginnen des Magyarosz. Sinzi Zander Kl. Akademiai tag. (Gondolnám ezer más oka azért is tekintetbe jöhetnek, mint hogy Ein ujabb tudományos egylete fáradtsági és képviselői, mi egy tudományos társulatnál.)

Vajjon kanyaja az akad. alkotóra? Fachler a történet (Alt gründlich mährisch), Halder Rudin? ki jobban tudhatja – Hammon Schott Wilmos (egyetemi tanár katholikus, magyarul tud) Beschreiben, Flegler (Nürnbergben magyarok is, hogyan történetírót fogadtak-e?) Stier (Wittenbergben fordítója Erdélyi a Faust kiadásnak nagy munkatársa, a magyar typusokat leveszi) gyönyörűen festi is mesterik szenvedélyt, szépet, Gregus általában is fogva ajánlatban egy Keller és Reichen. De talán egy pár sorok szépen is lehetne tekintetbe venni: Müller Briggs tanár, Körösy erdélyi egyetemi adott ki: mélyen (Mythologiában) és monshaton kívülálló legmélyebben, a történeti erdélyi bőségben pörkölt, és most folyvást jelent jobb műemléki értekezést adott ki: Johan Deutsch igazgató és Schuster-Woldan tanár is, mint történelmi Falken történetünk 116 lapokra hozhatók?

ban fogunk megjelenni?! Bárcsak! Nem bánt a jelenlegi állapotok sokat vesztenek, de ez általánosítható is, ha akárki egyes tárgyat egyen többen szerint. Egyáltalán ezentúl volt már az is: hogy ha a publicatio fametszetet fog megjelenni a formátumnak ha nem ismeretlenül, egy a legnagyobb lenne szükséges lenni, másképp valamivel nagyobb, érdekesb rajz akár fér a szövegbe a mint akik. Sőt a papirnak is jóval finomabbnak kellene lenni, mintsem az akadémiai kiadóké: a Tárié, a monumentáléi s Nemzetié; mert ily papir csökkenti a benyomást finomságát. Ellenben az árban nekem olyan nagyobb különbséget, mert oly papir mint a Vályié is elegendő, sőt még jobb azon vastag csinos, melyet az akadémia használ. A kis akadémiai kiadásról a könyvnek kis táblái is összehajtásról is kívánatos fogva is mindenkinek nem fognak a kiadás könyvje tetszni. Hiában! egy kétségtelen minden kívánt arra szükséges egy soha elégedetlenek lenni.

Ki az mellékelve küldöm a kinevezési akademiai candidatusok nevét, rövid motivalással. Ordnyban nem [illegible]

Sin. B. Kemény
a mi körülhetős.

Johor X. 21. 858.

61

Tekintetes Uram!

A könyvnak valóban várakozásomon fölül
csinosan de sőt szépen sikerült. Az
egyetlen hiba is épen talán az utóbbi
volna, hogy t. i. egyes részletek nem
csak meglehetősen müértőleg kijobbitat-
tak a körajz által, de itt ott tulzólag szé-
pétettek is, példy az arczok.

A javitandókat
az I. T. 8 sz. és II. T. 10 szám megjegyez-
tem; méltóztassék azokat megtekinteni
s az illetőnek megmagyarázni.

Baj
gondolnám az is, hogy nem csak
heterogén tárgyak vegyitvék a táblá-
kon, hanem különösen még az, hogy
a táblákon nem az egymás után kö-
vetkező számok advák, de összevissza

[illegible]
sen. B. keménynek
a mi körölhető.

már szükség leendne rájok? Oly közel volnánk
végreczem reményünk teljesedéséhez? Lehet-e,
szabad-e nekem is cziránt ismét ugyabb
reménynyel éltetni magamat? Azt kd
ugy hiszem legjobban tudhatja, kiben egyedül
helyezem cziránt reménymet. Ugy hiszem
ismeri kd e részben vágyaim teljét. Ez ugy
is az egyetlen, mi még számomra ez élet-
ben fönmaradt, és szives levele végáldása
a „jó kedvtől egész az erszényig" csak is már
ugy teljesülhet számomra – ha még ott
kijut az, mire talán csak szamithatok.

Nagyon szerettem volna, ~~a~~ s talán érdekem-
ben is leendett, ha idejét tudva, még ezen ere-
mény előtt lerándulhatok vala Pestre, ho-
vá ugy is más ügyemben is szándékozom
még az öszön. Ezen körülmény lehetőleg
siettetné utamat, melyet márkép ~~[illegible]~~ a
jövő hó elejére vagy közepére kivántam
hallasztani. Mit tanácsol kd? Nem
hiu vágyak vagy épen hiuság részemről
az egész?! ha igen ugy haec per inci-
dens dicta sunto, és mentsen ki irántam
valóban tul szives azon atyai kegyes, mely
engemet már is mint egy gyermekét
elkengésztetett.

Viszont az ég legjobb áldását
erdve kdre is megbecülhetlen szives kegye
részvétébe ajánlva

tisztelő örökhive
[illegible]

Knauz nagyon búsat hogy
nem kap kdtől választ és kéri vigasztalni meg.

NB. A [illegible] ugyan is számolok. Ferék megmelékezni hogy ez conditio sine
qua non, mintán még többre nézve, mi iránt csak azóta jöhettem tisztába, több
igazitandóm és pottandóm van. Sőt az ujabban küldött dolgozat correcturajára is
ha lehetőben figyelmeztetni. A tárgy ugy is nehézkes; egy két nyomda hiba teljesen elvezthetetlenné lehet;

fővá rendeltük jönnek le.

Nem lehetne ezen még tenni? Legjobb volna terjedelmesebben dat rét alatta ~~Lapot~~ táblára helyezve alkalmazni az illető főveglapjai közé a betűsnél is. Másfél a fővégett nagyobb quart táblák a könyv végére alkalmazva, még pedig nem is lenne ben egy más betűs számozást igen nehézkes lenne az alkalmazás tekintetét.

Egyébként ismétlem, hogy igen elégnek tartom magam a fentebbi kivitel által, és sőt inkább ugy érzem magam további kényelmi közleményekre. Fogadja kérem igaz tisztelő szívességére tett kérésemet. Most tehát a betűsnél is fővegest várom és kérem.

Igaz tisztelettel ajánlott

V.B. Szabad legyen még most a könyvnál említeni, hogy igenis

Zohor X. 24. 858

62

Kedves Tekintetes Ur!

Ne vegye kérem feleselésnek ha azonnal rögtön jövök ismét válaszommal; félek ugyan hogy ~~[illegible]~~ tártoztatom kdet számos fontosabb teendőiben; de még sem tartóztathatom magamat vissza, hogy levele egy kit pontjára ne válaszoljak.

A körajzokat ugyan már tegnap levelem kiseretében meg küldöttem, s ott válaszoltam azon kérdésére is, hogy mennyi lenyomat kellene az anthaeologiai lapokból. Az akademia által (gondolom) adni szokott 60 példányon fölül, mint értam, még vagy 40 ohajtanék. Mintán Mythologiai mindenkit kiszakarva elhanyagoltam, azóta pedig számosaknak is viszont-kedveskedéssel tartozom, erre kiván-

[illegible]

sán. B. keménynek a mi közölhető.

ráin a példányokat felhasználni. De külö-
nösen ismerős főpapjaink, püspökö-
ket és canonicatusokat megrúgni alkal-
mas; mire gondolnám épen alkalmas,
ha nem is fizetnek előre szerzői ín-
ség — de mindenesetre a tárgy inkább
mi annak lényét tekeri.

A geographiai
nem lesz-e ha 25 példány lenyomatot
Eint? Egyet magunk tiszt barátokat
szerintük akkor genus studiorum buz-
tani és szerezni példánymat s. és
mintáról.

A többi tárgy, úgy is mint
factum quod infectum fieri negat,
gyen lehet úgy a mint van.

De a jelölt
Erdélyben Habel legyen Weiss miatt p
lestálnom. Alighu ismerik intuait,
Ek plagiummal vádolják. Ezt legye
lebb Hunfalvy kimagyarázta, mintha
tán, Ek W. tárgyat rectificálta, minő tu
gyott s a Enticat tieg nem alkó vélemény
a Lapricgyűrűz építési Erdőről reducálta
Hogy az ő mára levő historiai adatokat
W. is használta, ez természetes; de abbe
is, valamint Henszl a legnagyobb elism

[illegible] Lapricgyűrűz valami Kerámiáról, melyben a nőknek
[illegible] kapcsolatban [illegible] említtetnek [illegible]

véget mélyebben idéz, úgy vele kombinálja
nek ellenkező, de minden esetre elvonja
tab eredményeket fejtéki ada
Laibol. Egyébként Weiss épen úgy mint
Heider — Ek kel azonban a többi neve-
tatára közt épen nem nevez — más ok
azon politicából is fizetnek igényét,
mert tőlök függ egy rész, Ek nevezet
ner Ek hazánkban correspondensük a cen-
pondenciát a centralis commissióhoz,
mi által igen tol jöhet oly tekintetek
lehetnek a magy. archaeologiai vizsgálat-
nak, a mennyire tőlük függ hogy en
neve magyar tudósok Ezébe adják a ü-
gyet, vagy az idegen hivatalnokok s tu-
sok Ezébe jutnának. Ily Ek által pe-
dig tudom meg valónak nyerve, sok-
hyának megtartathatnak az ügyr. Más
rész mint mondám kapcsolatban mű-
vényeire is állatok inkább lehetnek fej
lett; valamint a reciprocitás elve megki-
vánná, hogy egy intézet ily tud. intézet el-
képviselői megválasztanának stb. Ezen
Eindelben vélem [illegible] Karajánhoz hasonlóan
gyeint épen azért lehetne őket kérnyezni s
ellenszenvüket paralysálni. Haldent a nézet
egyébként osztom nézetét. Bothot illetőleg azon
ban engem az többi ennek fogva nem. Mert
vizsgálatairól másfél ugyan azt tartom, mit

[illegible] D. kéményeket
a mi körülhető.

Dest Vadászkürt
9. XI. 855

63

Tekintetes Uram!

Hajlandók lévén tisztelkedése tenni; mielőtt azonban ezen egyenes az irat s helyzet megismi kol találtatom legalka. marabban. Ő-ig szabadon rendelkezhetem időmmel, vagy egyetemi körtárban le" jek. Azontúl el vagyok már igénybevéve dolgaimig, es" lég; de erre talán szíves dolgaimat kölcsönös kölcsönös

Válaszát szíves alázatos tisztelettel várom

Tisztelettel

Tisztelettel

Ő kis Pesti azért maradtam, mert az idén Hunfalvyn, mint Lirán ő, mit barátaim írták, vá" lasztá, hogy vár akkor fogja majd megillethetni, ha va" gyont lehetne állandóan alkalmazta. Ezt felett. pedig és dicsőit egyszerben. A főhadra nézve annál egészen egy vélemenyben; ezt is állt kiában a fatum fiat megint, s nincs is más hátra, mint még e módon kódítgatni; ez volna gondolom most jegyen politica. Ezért a vég annyi is nálam az, rad, hogy ezen módon lehetne még barátaink sebe nemet egyiránt kibékíteni?!

Még egyet. Kösz vec tudnivalót: hogy a napokban Lyerbe ír, úgy értem, hogy ez ezen tárgyat illeti, mely őszinte Pesten kitudtuk szóban forgott. De ezt nézve egy arra Lirán, Hermann kért, hogy annak különösen első megnintén és szóba hozásra ne exproprio, és Kvárthon ezért nem levélben, de mintegy alkalmas tudán, s ezért ha lehet győrjadtt a Latonnal történjék? Egyébként abban is kész ben is jobb belátásban bízom, épen úgy mint az ekén nézve is. Hogy is még az utóbbi Lirán tom, s azután mehozva a fő mindenféle re gyelmet, mely ugy tem nyujt arpetust már, ha ill legyakrabb együttlétem, illem feladatává teendem, melyben egyedül concentrálva, mint egyszeni akademicus akarok azontúl működ Egyébiránt nem is ezért, de más ügyeimben különösen Danielik kanonokkali értekezés gett, Ezt nyájasan kom nem lehetem más, Ellen mentém Kiadása várható miatt Kvárthon a jövő hó elején egy vagy Ezt nagyra lemen nem, mi valószínűleg meg is fog történni.

Addig is ha velem parancsolt a corres va ügyében akarom. Tisztelettel ajánlva

Tisztelettel

Tekintetes Toldy Ferenc
Úrnak
Vor den Lungolstadtaxe Rivasse zum
Mildenau Mannen.

nőm Danielik kánonokkali értekezés v
kit nyáron hozzám nem lettem már, kellen
kám kiadása ~~[illegible]~~ miatt okvetetlenül
ő hó elején egy vagy két napra lemen
mi valószínűleg meg is fog történn
Addig is ha velem parancsol a correct
ügyében elvárom. Tisztemnek ajántva
törökhive
[illegible]

Zohor XI. 18. 858.

64

Tekintetes Uram!

Hogy a Muzeumban megjelenendő Topographiai Adalék rectificatiójához elkerülhetlenül szükséges pótlékot alkalmasan elkészíthessem, igen kívánatos volna, ha legalább azon kinyomatott elsőrészének lenyomatát birnám, melynek correcturája már minap Pesten kiadót kezemben volt.

Méltóztassék azért kérem ennek egyik lenyomatát keresztkötés alatt megküldeni. Ha igy jókorán második részének is, és talán egyült a térképnek is correcturaját megkaphatnám, ez természetesen nem kevésbbé kívánatos volna.

Ne vegye azonban rossz néven, hogy alkalmatlankodom ismét, — nem tenném, ha közös érdekünkben, a mű és kiadás correctsége érdekében nem volna

A legmélyebbtisztelettel hive
[illegible]

Tekintetes
Dr. Toldy Ferenc
Egyetemi kolár igazgató s Akad. ai
Egyetemi könyvtár
Barátok tére.
Pest.

Zohor XI. 30 888

65

Tekintetes Uram!

Félek ugyan hogy végre is kikerget kd alkalmatlankodásomért. Hogy azonban minapi levelemre választ nem kaptam ugy magyarázom mindaddig, hogy kd levelemet vagy nem vette vagy elfeledte.

Ennélfogva ujra batorkodom opportune importune kérni, nem is magam de a Muzeum érdekében, méltóztassék földirati cikkem első részének legalább — ha t. i. a második még nem kész — lenyomatát megküldeni, hogy a pótlékot hozzá megirhassam. Fogalmazásom oly zavart, hogy e szerint helyesen nem járhatok el. A pótlék pedig szükséges, ne hogy kudarczot valljunk a dolgozattal.

Egyuttal kérem még a Muzeum 11 füzete megküldését; melyet eddig meg nem kaptam. Kd kétszer egymás után küldötte volt az 1 diket, mit akkor azonnal visszaküldöttem; de helyette a 11 füzetet maig sem vettem ámbár a kiröbbicket a X-ig bezárólag birom.

Tudom hogy kd most szokott nál is erőben vétetik igénybe; nem e mernék alkalmatlankodni, ha közös érdekünkben nem állana ilyesmiben a correctség. Megbocsátja tehát kd

mélyen tisztelő híve

[illegible]

Ny az egészet egyszerű keresztkötés alatt expedetio megtéheti a nélkül hogy kdnek irányt kellene magát fürosztania.

Johor XII, 10. 858.

66

[illegible] kintetes Uram!

[illegible]

Tekintetes Toldy Ferenc
egyetemi könyvtár igazgató 1 Akadémia
Titkár Annak
Pest

Johos XII, 10. 858.

66

Tekintetes Uram!

Megbenülhettenül szives figyelmét igen
igen köszönöm.

Hiában! ha kalapos
volnék a gyermekek bizonyára fő
nettül szülelnének. Ah

Háta azon-
ban igy is annak kit illet —

Hát a Stagra
sagon sem vihetjük felebb a Adestgrágra
? Pedig ha most nem, mikor annyi
az ür, ugy mikor bizonyára mégke
vesbbé, midőn időn kint csak egy ket-
töröl lesz szó!

Levelemre csak a
Muzeum VI füzetének megküldését
várlam még, mit eddig sem kaptam,
holott a többi bezárólag a XI ig kezem
nél van. Kd levelére azonban eszemlet
jutott a pótlék elkészítése munká-

latomhoz. Rögtön föltettem s im itt küldöm. Csak ne feledje kérem a következő füzetben munkálatom végén kiadni; nehogy kudarczot valljak ejnczen dolgozatommal, melyben nagy kedvem telt. Még egyszer kérem kdet ne feledje hozzá nyomatni a Mujenban. Kapok-e külön nyomatot a czikkből?

Bocsásson hogy oly fontos ügyek s igénybe vétele közt meg háborgatni merészkedem.

Pedig még egyet! Nekem vissza kell kérnem a Müemlékekről szóló munkálatokat, vagy pedig correcturája alkalmával, ellenkező esetben, egész sorokat kitörölnöm s ujakkal pótolnom. Annyi uj sőt kiadatlan adatokat találtam az ott előjövő tárgyakra nézve hogy talán egy ivet is tesznek a módositások, melyek nélkül már most azon munkálat meg nem jelenhet. Küldje meg tehát kérem a kéziratot, vagy tárje hogy a correcturánál – mely conditio sine qua non – egész pontokat meg gazithassak. Uj ir után knaus ugy

tudom lerándul s felhozhatná.

De még ezt irom folyvást furdat a lelkiis meret hogy kd idejét, nyugalmát orzom, és gyötretmére vagyok ezekkel is. Nem tartóztatom tehát tovább.

De Fogadja még előbb sohajára reszvétem, kegyeért hálám, kivánatára nézve, mely mindig szent parancs nekem, biztositárom hogy sorait illetőleg teljesitetett; még pedig oly gyorsan, hogy olvasásukat nem ismételhetve sajátlag az egészet nem is erhetten meg quare ita et non secus.

Ismételve meghálálhatlan szivos kegyébe ajánlott

örökhive

[illegible]

Zohor. I. 1. 889.

67

Tekintete Uram!

A tegnap délutáni postával vett correcturát a mai reggeli postával megküldöttem, hiszem hogy eddig már megkapta. Sok a hiba benne. Egész sorok kivannak hagyva. Tessék figyelmére méltatni, nehogy ismét kihagyasanak. A másik dolgozat javitását is pótlékait szinte a napokban megküldöm. —

Azon jó uraknak aggódására egyébkint csak az volna válaszom, hogy olvassák el mind a kettőt s akkor azután aggodatnaskodjanak vagy gáncsoskodjanak még ha tehetik jó létekkel. ~~[illegible]~~ Ennél kevesebbet a világ egyetlen irodalmi bizottmányától sem tehet kivánni: hogy mi elött itél vizsgáljon. A csallóközi utiképek a V. Nyjsban épen csak utiképek, melyben mindenről a világon, a mi épen azutban feküdt, van szó, s igy talán 10 sornyi a müemlékekről is, egy ivnyi össze közleményben! Ellenben a csi müemlékeket tárgyaló 10 szer annyi dolgozatban épen semmiről másról sincs szó mint a müemlékekről; tehát a maz ezen dolgozat népszerüsitésének sem mondható, ha nem toto coelo más. És ha azon jó urak csak 10 hasonló sort is találnak, de talán csak egyet is a kettő közt: victas do manus!

A képek közöl a Rajzok közöttök 18 és az Ar-
lapjai Olyanok közöttök – gondolom 20 közöttök, a
8 darab azonos. Pedig ha a bizottmány fo-
adatának meg akar felelni, egy a Városmajo-
tyáig Képei közöt nem 3. de legalább 50–60 ál-
vendéje volna már eddig is! – Így van a
dolog a fehérhajúnéji utcképekkel is, hol
csak Két Kép használ 19 közöt. Mindamellett
ivel minéjét Paklinak is tartja vissza ka-
még lehet a közlemény elrövidét – a márokkeme-
nete nincs – nehogy ezek ajtak a gánrásza-
nak örömét is. – De mit lehetnem én róla, hogy
olt Évek kétkét, kapva kaptak közlemenyeimet, s a
mint ott értek Kiadták, míg az Akademiai
felévnél tovább nyugszanak s nagy aggodal-
mal fogadtatnak! azért mert tizenyo urak
annyit értenek hozzá mint – vagy csak
egyikéből ítélnek. Hogy nálunk ugyis ma-
a nomina semmi és nem a tárgy a lényeg
azt tudom én ötszöz más, másképp alighanem
lehetnének tudományos életünkben olyan me-
foghatatlan dolgok.

Egyébiránt ha Kétek dol-
gainak miatt ellenkezésünkre volna a bizottmány
mivel fenkösz, én Képeimet azt azonnal vi-
vetni, mint sem sinlétan valo versenyét tová-
is kitét erőltetni. Tőletek én még más kö-
dést s ha akarok tőletek is; és tudni fogom
magamat e Kérdésben igazolni a közönség előt

a bizottmány Sérelme elenében ha Lett. Hogy
az Akademiának nyujtom be azzal mit öl
akartam megtisztelni; ne hogy illyen folyó-
tonosan erők programmjában álljanak; de
egyszer mái meg is indokljanak. Egy pedig kimenő
Képes vállalat lett volna sá nézve ever tán át
folyvást uj meg uj vitát emlétét ismételve;
mit is erős nélkül bizonyon mondva, teveno ezért
is, mert tudom hogy Kivülem Senki sem Képes
megtenni. Azért érezi tanulmányoztam
a tárgyat s áldozattal is tekintém. Ez kö-
vet. Nem elöször nem is utólszor perse! –
Az hogy a sajtok gyengék nem az én bajom.
Inggen elég jól. Ha 25–30 ft költséget kapok
egész tárgyra ugy tökéletesek lehetnek. Hogy
nem jelenjék az kiadáson nem nekem nőkat
fel. a vidék kapni dom nem minden tökben
terem. Ha csak a jellemző utani jónak egy
4–5 tárgyzat Képe minden mentve és vagy
egy nádrünk műemlékeit sem fogjuk ismer-
ni. Abból mit találtam mindenekre
a legjellemzőbbet adtam.

Szomoni dolog, ha ennyi fáradság
hogy ne mondjam áldozat után még Képeim
Sincs emlétyen sérülj méltányos Kivánatos.
De ezt nem hiszem. Munkámat nem lény-
ségtelem senkire, ha nem kétségtek megtör-
ténni. Az iktató ünk azonban pedig kö-
zután bizvást válaszolhatja, hogy a kasse-
lata ért munka Közöttök talán 20 forintot sem

Johor 1. 5 859.

68

Tekintetes Uram!

Hogy a nyomtatástól tovább is visszatartsam sietve küldöm a kéziratot vissza. Nagyon egyes helyeken pótoltam, mi nélkül hiányos lett volna. A kiadó nyelvészeti szempontjait javításait ugy látom kár ugyis szóra volt megegyezni, s a mint sajnálom kár velem valóbajos kodásait, ugy mik hátrányát visszamosztatom sajátságát; ámbár megvallom, hogy itt volt nem egészen értem a dolgot, pl. azt a „való" többszöri kitörlését, valamint az „ly"-t sem oda, hol nem magyar a szó de franciás mint angol példáj: stylogisant stylsprienten stb; ugy tudom hogy ezek mindenütt vele, s a puristáknak affectálása ebben részben valóignorantiának fog találtatni? — Más helyütt is ugy találom, hogy kár, pusztán az én hibám miatt, nem értvén a mit mondani akarok, a javításnál egyszer-kétszer az értelmet is módosította. De ez mind semmi; incorrectségeimet valói bajlódását inkább ismételve hálásan köszönöm.

De ismételve is kérem most már megint rám utasítani de ritkábban mint:

13 a Akademia könyvtárából kikölcsönzött könyvek
Akadémiai könyvtár

állott; a különbség pedig ezenkívül az, hogy m
a Vitéz könyve Előszavát 11 nap alatt, a
ennek 4 hónapig dolgoztam; hogy ott egy
lap díja többet tett mint itt egy ívé; hogy ott
Előszóval és mellányával amitt gánorkod
tak fogadtak. Mindezt mégis nem hasz
vigtól sem tevém — ámbár erre pint. Ede
gondolnom, ha folytatni akaron munkálat
mat, — hanem mégis azért, hogy meg
ző nyíltan ismét sajátlag figyelme
tessek az Akademiabani fukarkodásra
tek azért valahányszor műemlékről volt sző
miben változtatást kívántam ajánlani a tőb
re tőle utasítva el. Egy szót nem ért
mette fáradságos, hogy egyszerűsítse. D
legyen.

Az összeg megküldése végett kérlem
lészta lapon aláírásomat. Ha kegyes lesz
utasítani számtani a nyugtát, mert én tem a
módját ennek nem tudom, tem az összeg és be
lyes járandóságról nem ismerem, az utóbbi ára
pedig Előfizetési ívemről. Ezt sem bánom be
Arany vagy papiros. Ez is választható.

De arra ismételve kérem mielőbbre a M
Zemni cikk külön lenyomatáról gondoskodni. Sz
retném oly ismeretlen kiállítva bírni: füzve egyszer
mint Révész ordítani. — Megnyugtató Előzéket kérem vála

Még egy igen sürgős kérése volna, ha kegyeskednék a p
Kolozsvárt ráírni néhány napra, számomra a következő mun
megszerezni és megküldeni: Gyulai Commentarius rerum a
Stephano rege adversus magn Moscoviae ducem gestarum
Alexandropoli 1581. (minus mas kiadása is?) Igen tisztelő kérem
kezeibe ajánlott szegény hívét Ismét!

I. Mielőbbi postai alkalommal, ezzel igazolhatom magamat azon oly tekintetben, hogy nem egész irodalmunk érdemes, háromszor nagyobb ugyan ezt, és holmi siepelt dolgozat kiadásából ezen folyvást nem csak tartózkodtam de rövid irói pályám alatt is talán a legtöbb ujtárgyat fenntartottam magamnak, hogy az akadémiát olyan valamivel tartozom, mi már a Világban diadalmaskodott! — E nem az egy szótárom, de csak ígéretem minél előbbi megjelenése igazolhat a vád alól — miután ilyenkor tudtomban ugy is növekedik. De mielőbb is munkám minél előbbi megjelenése, jelen munkálatom további nevezetesebb eredményei folytatása tekintetéből mulhatatlan. Ha tehát vissza nem ojtják, mint ajánlottam, lapot a kiadást sürgetni. A kisebb javítás a correctura alatt is végezhető.

II Tsmételve tisztelem ajánlatomat megküldést, mint conditiót sine qua non! A fordító portóval mindig egyenesen kéretik a nyomdának is megküldhetem.

III Legalább 100 példány különlenyomatot kérek, ha többet nem lehet. Ha ez mikénti ajánlatomat éppen az akadémiai kiadásnál, ugy az illető példányokon felül a költségre tekintettel vállalkozom, ezért bizvást a 100 példányon felül is nyomathatom egyben egyúttal nem is kérem, hogy külön fizessék, mert ezt ez ügy jelentősége sem szabná. Hátrahagyom egyszersmind, hogy különlenyomataimat de különösen fényképeimet ingyen terjeszthessem, sik mielőbb az akadémia archaeologiai publicatióira nem fizetnek, mivel mit tudom fogunak tudni. De ezáltal majd specialis figyelmet gerjeszthetek a tárgyi vizsgálataim iránt, mi ekkorig elkerülhetlenül szükséges hogy további eredményeimet tőlem kelletlenül által partfogásomat is folytathassam egyéneki munkálataimat. Kérem tehát ha mindjárt áldozattal is tudósítani tisztelettel nem mindjárt egyszer s mindenkorra a lehető legkisebb példányszám kiadó különlenyomatot. Egyébként is:

IV kérném hogy kiadó az akadémiánál az előjegyzésben előforduló felkiáltást hagyja meg legalább a különlenyomatokban, mert nem csak hogy szeretteges hibának tűnés hivatkozás az akadémia előszavára, mely a különlenyomatot nem illetheti; hanem épen ez okozhatja minthogy mindenkinek tudomást az ügy fontosságát azoknál is, kik mindig erről mitsem tudnak, s kiket példányai kiosztása által érdekemben van az ügy iránt ha nem megnyerni, legalább érdeklődésre tenni, mire mint nemdum a további fáradozásaimban

téből ekerülhetlen szükrégem van. Ha még is technikai nehezrégek miatt mint jegyzet nem maradhatna a külön példányokban. Talán még is külön elölapra nyomatni lehet, ámbár igy nem éppen állana helyén.

A Többiben szinte csak ismétlem előbbi kéréseimet.

1 Küldve a Debreczeni legendárkat melynek példányát már kd. Egyéből bírom, kérem ujra a Muzeum hiányzó 11 füzetét megküldését

2 Detto a multkor kért Gyulay Commentarius rerum a Stephano rege adversus Moscoviae ducem gestarum Claudiop. 1581. Nagyon kell, áttala egy fontos szolgálatot teszünk ismét Történetmüncknek is pedig Chlumetzky által, kivel ez ügyben érdekelve vagyok. A kivet ha megszerezni lehetne erre is ajánlkoznám de legalább néhány napra ekerülhet lenni szükséges, hogy használatat megnyerjem.

3 A nyugtatvány blanquettet gondolavette kd? jó igy? ha nem, aláirandó szövegét esdek, nehogy meg nem feletőt küldjek. —

Ismételve s ezerszer bocsónatért esdve folytonos alkalmatlankódásomért, vagyok kegyébe ajántott

tisztelőhive
[illegible]

Zohor I. 31. 859

69

Tisztelt Barátom!

A correcturát a forduló postával azonnal megküldöttem. Ugy találom hogy igen kis 8ra alakú. Az ilyenen nem lesz azután helye a jövőre ne talán a szövegbe alkalmazandó fametszeteknek. A papiros is tul finom atlátszó, — de ez talán csak a javításra szánt lenyomatnál? Itt a szövegben elmaradt az első jegyzet, s ujra esedezem, mire már mult levelemben figyelmeztettem, hogy a külön lenyomatban elnem maradhat. Kérem tehát erre nézve megrendelését.

Liceat most grato recolere animo mult levelemben nyujtott annyira megtisztelő baráti jobbodat. Ugy veszem mint annyiszor tapasztalt irántam való megbecsülhetlen kegyenéged ujabb tanuságát. Szemrehányásodat ellenben mennyire érdemlem, itéld magad. Vajon nem szólnál-e az elkeseredés hangján, ha azzal vádoltatnál, hogy az akademia számára csak néplapi czikkekat átirásával s felmelegítésével szolgálsz. E vádnak engem kellett érni, kire ennek csak annyéka sem férhetett eddig; mig mások nem mondom hogy naponta impune garázdálkodnak a plagium legalsó nemétől kezdve valamennyi fokán át; de hogy ebből áll majdnem egész irodalmi érdemök, melynét fogva első rangú irodalmi kitüntetésekben részesülnek. Értse

ezt a kitűnőt; és tudja azután mi lévő legyen
Hálás azért nek, hogy nem vak a jobbak közöt
ménybe, — mire nem egy bizonyítványnyal
szolgálhatnék — de önérzetemben fölül nagyon
godhatom. Hagyjuk tehát, ne hogy midőn ma
védem magam, ujra oly kérelmüséget vádoljon, mely
nincs olom"!? Szívesen bevallom azonban, hogy
ha ezen méltatlanságok feletti keserüségemet va
lami enyhíthetné, ugy az önérzetemen sügyszere
temen kivül, — mely semmi áldozattól sem rette
nne, mert öntudatomat nézem — csupán csak
a Te baráti szívességed az és kiggyel, melyet
talán egy magyar érdemenen fölül elhalmoztál.

Azért megkaptam az akadt hirat,
tudnivalót a díj és kinevezés iránt. Kell-e egyik
egyikére vagy másikára válaszolnom? a tevé
kelye kitesz értelmü; azért kimúlek tudatni mi
nehogy a formalitas ellen talán vétve, ismét
ezért is azon jó emberek által tudtomul hozn
a kik annyira méltányolnak. Hátra az ezerem
mierosk, melyről a tudnivaló fél? megmonda
lom.

Kérded van-e tárgyam fölfogalmazásra?
Volt! még pedig fényes, azon esetre t. i. melyet
szánítottam. Emere most nincs. Gondolom
hogy áttérem és lélekemnek megfelelőbb lesz is,
ha majd nak annyi szerényen „levelezve" vég
zem. Ha még is kéredzkedhetek Pestre Juniusban
— ebből semmi esetre, sejtésemnek egy határozott

hogy akkor kombinálhassak, mielőtt semmi kötelem — akkor
majd annyi tömegesen valami par coeur
előadásnak peripatetice elvégezhetem. Addig a
nagyszerü előadások a Vas negyedtől elegendő
nyi is majd elszórakoztatnak, sőt lelkesíteni
is változatrágyul talán. Az ein mythologiai
fékemet ugy is elfogyasztják már, a mint
illik, elővarázsi Tudományiak, szerencsésebb tiber
vel: az egyik magát a nagyort a mythosba
lökve — ez aztán legalább találó elme, a
másik az allori mythost iktatva helyébe.
De nem bosszankodnak — mondanám hogy
nevessünk a bohóságokat — ha ez nem
nem volna ránk nézve.

Igen köszönöm fáradozásodat az összegy megküldésében. Megkaptam teljesen. Nem kaptam még ellenben a Magyarnak hiányzó katodik füzetét — ennek sincs párjam, nem a többit. Hát a XII-dik még nem jelent meg?

Kívánságod következtében, de
okaimnál fogva is, igyekezni fogok a Müen
lékek II. részét Juniusig összeállítani. Azért
is, ez egy más függő munka által vagyok
ugyancsak véve. — S miért ugyan függő lé
tezésem is volna; nem tudhatnád meg nekem
a Magyar Történelmi Társulat kiadott Történelmi Lexikon
Lexikon fölé typographiai munkát jutányosabb
Domesticai áron? Ha külön nem, nem bánom

Lobor N. 1k. 859

70

Tisztelt Barátom.

Szerön válaszolok Bánfalváról április
Indiken kelt soraidra. Az egyet-
lenek is azok. Gondoltam előbb hogy
megérkezem a levelekben igérteket meg-
küldeni; azután a hiában az in-
dulás várás gyötrelmeiről, majd hos-
szabb kirándulás végre kedvetlenség
fogott el.

Mert, megbocsáss, de van
abban valami lealázó, midőn a leg-
egyszerűbb dologban sem lehet már
ötödnapok sükeréről biztosan lenni. Ki tagad-
ja, hogy levelek bátorító
végnyilatkozata nélkül bizony alig
merek vala már annyi sükertelen lé-
pés után alkalmatlankodni.

Mert
jünk tehát még egyszer közel fél
vagy egy éve függőben levő ügyeinkben
Dr. P. dolgában is, úgy mint akkor egyik

[illegible] 2

ha az egyik költség is mulhatlan fogyatkozik meg ha
vennem. Nekem úgyan még van, de bizonyo
fényrajzbeli munkákat végett, mely beszüle
dését lehetne négy hüktégem volna e
második példány földolgozására.

Barátom
végre, ha nyilt tekintettel barátságod elvesz
tettem volna, és fogadd ismételt biztosí
tomat, hogy barátságodat életem legszebb
örömének tartom. Igaz szeretettel ajánlok

hűséges
Fillmore.

Kedves statim lehetőleg legjobb kinyomású fémkép
ben (a vastyban) folyvást gyönyörködöm. Fé
az által tehetnéd, hogy legközelebb megírod a
fényképíró nevét (madresse) — mert hogy photographia ut
készült nem kétlem — hogy másnál nálam egy
szal költségemen megrendelhessem.

PS. még egyet. A pórtán kereskötésnél Egyp
javítópalackejiratról is, nem tudom kitől, bizonyára Bánfa
ván távollétedben; a megfejtő kereskötéri bélyeg
gel ellátott ugyan látva, de a kézirattal ez nem járja
gondolom, ezért majd 1 fg bünkletes kellett fügetnem
Ez lisszer ismételve majd, minden ivnél, még is szí
sok volna bréfának. Azért kérném ha szerkesztésre
téve Eüdtelnik „Druckstaken in werth v. 1 fl" felirattal,
így nehány krtfüzetke bérmentellenül is. Ki ajánla
hogy rögtön menjen, kereskötés alatt küldöm vissza a
czímtáblát, a kéziratot pedig itt tartom. —

iránt kérdéseidet is válaszodat ve-
tem. Reménylem hogy ezzel ut-
szor esem neheredre.

I kérdered
kaptam-e már a tavali muzeum
értekezésem különlenyomatát? Va-
lasz i nem! De sőt addig ismételt
kéreseim daczára még csak azt se
tudtam foganatba vétetettre csaku-
gyan. Most azonban megtehető-
sen elis feledtem már. A tárgy m
mostt i megtehetősen antiquált; p
dig idején akkor mily czélszerűn
használhatom vala! De megka-
pom-e még igy is valaha? és ha igen
ird meg kérlek egyszersmind mi-
vagyok adósod, vagy a nyomdána
adósa érte.

II Az archaeologiai ko-
leményekben kiadandó czikkem ny-
matása bár a napokban végre be-
végződött, bizony a kétségbeesésig
szomorún haladt. Épen egy évig
tartott a 10 ív nyomása. Mert
tegnapelőtt volt emlitem egy éve
hogy sokkal boldogabb auspiciumok
között átadtam. Ha igy tart a 20
ívre gondolom szánt kötetek kiadása

egy lustrumba is beletelik, még meg
éljük. A márik kötetre tehát még
erszámra van időm készülni, ha
csakugyan rá kerül a sor. Hát
különlenyomata annyira kért 100
példánya nem ment feledésbe? és ha
nem, mikor várhatom? Ha a mü
megjelente után is még oly sokáig
mint a muzeumi, ugy várha-
tom! Peddig mennyit vesztettem
már eddig is azáltal, hogy még
legmúltányort kivánatommal,
Majs elvejeig legalább néhány pél-
dányt bírni, sem érhettem czélt!
Mit legtöngörebben használhat-
tam volna fel ügyemben Győrött,
Pannonhalmán, Veszprémben mo-
tani müntamban. Igy az ettől
várhati sikernek is jó részétől
elestem. De csak valahára meg-
kapnám ~~már~~, ugy, mint annyi-
szor leveleimben bátorkodtam tő-
led kérni: az 1847 diki akademiai ki-
törölt felhivásat mint előszóval,
a muzeum formájában fosztány
s nyomott czimű borítékkal. Lesz-e
tetőle valami?

III kérded kaptam-e
a muzeumi füzeteket? Az elsőn kivül

egyet sem, sőt még hirőket sem hallo-
mi és mennyi jelent meg az ide-
ből. De még ama tavali annyiszor
igért 111 füzetet sem vettem, mely k-
lyett a visszaküldött 11 dikot kétszer
kaptam.

III. Hasonlón nem kaptam
meg Jenny munkájanak (a kápta-
landkról Mag Förtitár) kért és kegyes
megigért ~~[illegible]~~ példányát; m-
pedig kés, volnék bár mely áron meg-
tani. Ambár erre nézve is, felévele-
ven kérésem hozzád, s igéretet hozzá-
intézve, az opportunitási alkalom
meglehetősen elmult.

IV. Kérdésedre
hogy a Monumentákból mennyit kap-
tam, válaszom: hogy eddig csak hárm-
(I Szerémi, II–III Veranicsis). kaporn-e a
többit.

A keresztkötésekérti büntetés több-
ugyire 72–74 uj kr. volt, folyvárt számítva
két esetet kivéve, hol átsurrant, s a perti ex-
peditio fel nem jegyzette; az itteni észrevett
de szabadon borsátá. Nem is rajta de a Pert
volt a hiba.

Annyi alkalmatlankodás utá-
végre alig merem már kegyenegedet igényb-
venni arzképedért; csak láthatnám bár már
egyszer ismét a valódit, hogy ezen importun-
tasaimért személyes en engedelmért esthetne
mélyen tisztelő erőt hiver Stullar

Mivel, mint irod, az akademiának
tárért ima ide járva küldöm, kérőn bár válaszom. Szíves optima mode
litate gyengetedénel vagy az eliquette nem tudásszal elkisálva átadni.

Vett apr. 4.
Zohor N. 3. 859.

71

Tisztelt Barátom!

A javitással küldöm a 112 lapon másodszor
is kimaradt, s azért úgy látszik
a kéziratban is hiányzó 66 Nagy
-Abony portot, mely [illegible] jel alatt al-
kalmazandó a szövegben.

Nehezteltel-
-e rám Tisztelt Barátom, hogy
mult sorain számos kérelmei egyi-
két sem méltatod figyelmedre?
Ha nyiltságom bántott volna,
mint szándékomon kivül történ-
tért követlek. Ellenben képzelhetéd
aggodalmamat, ha még emlékezel
utolsó, mintegy 3 hó előtti le-
veleim kéréseire és kérdéseire. Az elő-
re nézve csak azt emlitem, hogy mig
sem tudom kell-e az akademiának
kétrendbéli levelére válaszolnom? —
A Marodikra nézve vajjon kegyes
kedtél-e, habár saját költségemre is,
legalább 100 példány külön lenyomatot
rendelni ezen munkámból, az akade-
miai előjegyzettel együtt? Lehet-e

ezt Majus elejéig legalább néhány
példányban megtapnom. Ekkorra
a Győri püspök föltivására Győrre
s onnét mindjárt Veszprémbe és Pa-
nonhalmára analog tárgyban jövő
utam lévén szentnék mindjárt az illet
főpapoknak vele kedvezkedni, hogy
annál könnyebben érjek czélt. De
majd nem félnem kell, hogy mi sem
lesz végre minden kérésem daczára
ebből is, mintán, ugy látszik, a
kért és igért muzeumi értekezés kny-
matáról is megfeledkeztél; legalább
egy évnegyede hogy hosztalan várok
rá.

Hát az akademia Monumenta-
lol, melyből eddig 3 kötetet kaptam
nem jár-e márczelőfizetésre több?
s kell-e, mennyit a jövő kötetekre
előfizetni?

Ugy-e sokat alkalmatlan-
kodom. De csak még az egyszer hallgas-
ki, s igyekezni fogok a jövőben menné-
kevésbbé tesztetekre vátni. Igen lő-
szönve végre a gondos és fáradságos
jövétárt kegyeidbe ajánlottháló

hívedt
[illegible]

Zohor x. 17. 859.

72

Tisztelt Barátom!

Meg nem fogyatkozott-e még bennem hited, reményed és szereteted?! ha mint az enyém benned nem, ugy tudositlak, hogy csak is egyedül a Te kedvedért szerrétyesen szándékom a székfogtatót megtartani.

Meglészesz ugy hiszem a tárggyal is elégedve, mely: a Deákmonostori XII századi román basilika; nagyobbszerü architektonikai rajzokkal, melyek ezen archaeologiai tekintetben egyik legnevezetesebb emlékünket — még schol sem volt kiadva — mintegy négy v öt táblán állitják elö (: külsö kinézését, föl sattemptomát, alaprajzait oldal sátmetszeteit) valóban épolyjeles rajzu, mint szakavatott épitészi felvételü képekben.

De a mi fö, ehhez még egykorú XIII századi! fresko képeit is fölfedezvén, ezeknek a

nek a helyszinen mindjárt szénekk
is lefestett ábrait a többi rajzok
kal együtt szándékom bemutat
Mitt mondasz hozzá! ugy
hiszem eléggé méltó seulatanó
tárgy! De nem escomptirozom
előre sikerét, nehogy várakozásodna
a való keverbbé feleljen meg. Mag
a szöveg is azonban nem kisebb
kü mellékkörülményeket ébreszt fel
mint minő maga a tárgy.
De ha van még is érdemem eb
ben, a legnagyobb talán végre
az, hogy egy jeles, egy kitünő,
s a mi ismét a fő, magyar épi
tész-művészt és rajzolót fődöztem
fel vele együtt, ki — másfél (be
első e nemü művészei egyike, kül
földet járt, de születésre és nyelve
aradi magyar — dicsőségének
és büszkeségének tartja, hogy
ezt általam a Magy Akadémiának
ingyen felajánthatja. És nem
csak ezt, mert az idei egész-eddig
leghosszabb archaeologiai utamon
is kisért, mely valamint előbbi
kirándulásaimat messze maga
után hagyta, ugy a legvérmesebb

reményemet is felülmulta — oly dús
volt az aratás, hogy alig gyüz-
tük begyüjteni. S ezen szebbnél
szebb rajzokat is általam Tőle
mind ingyen veszitek majd
a Müemlékek III dik, Mátyus-
földét tárgyaló közleményében.

Meg vagy-e velem elégedve!?
Vagy még mindig amolyan „peti
boudeur"-nek gondolsz, mint utóbbi
soraid s üzeneteid szólnak? Nem!
hitem és reményem nem fogyat-
kozott még meg, ha meg is ren-
dült. Kész vagyok akár áldozattal
szolgálni, mint ej napi gonddal
és munkával készitem előre száma-
tokra évekre tervezett munkála-
taimat; még arra is gondolva,
hogy a technicai kivitel is való-
ban méltó és nemzeti legyen. —
Megfog-e ennek feletni azonban
a fogadás, a méltánylás? nem,
csak a megértés?! Mert tisten tud-
ja, hogy mást sem várok, mint
azt, a mi nem végettem, de az ügy
becsülete végett illő. A mi ugyan
is engem illet, engedd hogy ne-

kem az áldozat oly kedves mint ne-
ked, mint a legjobbaknak —

De hogy már tárgyamra térjek
bátorkodom ez ügyben eleve is jövő
hagyásodig proponálni 1szőr: hogy
nagyon szeretném a tárgyat az ér-
könyvekbe bevétetni, hová a quart
alakú szép rajzok végett és másfelé
a szöveg nem terjedelmes voltánál
fogva jól illenék; hogy mettő
is legyen erre, gondunk lesz rá.

2szor: mintán a rajzok ma-
része December elejénél előbb nem
készülhet el — mert csak e hó ele-
jén vettük fel a tárgyat — s egen
felvételhez is kell még a rá vonatko-
zó leírási részleteket alkalmaznom
melyhez szinte csak most kezdhe-
tek, így székfoglalásom is csak
December közepe táján végezhetem
Marad tehát az egyetlen nap me-
lyen még ez évben székfoglalóma-
tarthatnám December 19dike, mint
az ülési sorozat mutatja. Foglaly
tehát erőt helyet akkorra számomra
s ird meg kérlek mielőbb megtar-

halom-e akkor csakugyan? Bár mily
nehezemre esik az ünnepek tá-
ján lemennem, meg teszem mégis
hogy bizodalmodnak, hogy kivánságodnak — mely nem gondol-
nád mily kedves nekem — meg-
feleljek.

Nagyon ohajtottam volna
most is Kazinczy ünnepén
közöltetek megjelenni. De ar-
chaeologiai utaimban annyira
kiköltekeztem, annyi időt mulas-
tottam, hogy most már a leg-
szükségesebb költségem sincs

Bene nem kaptad meg a
visszamenő kaptár által üzenete-
met? nem akartalak hallott
elzárkozottságodban nyugtala-
nitani. Jeleül azonban csak azt
veszem észre, hogy a Muzeum
veszett példányát megküldöttad.
Tedig arra is kértelek a többi közt nem le-
hetne-e megküldened a Müemlé-
kekért járó sigért akadémiai
díjat. Nagyon nagy szükségem
volna rá és nagyon lekötelez-
nél vele.

A többit végre is megkaptam
Csaptár által. Rég szamítottam
rá hogy végre is sikerült neki ta-
lán kicsikarni. Fogadd ezért, va-
lamint a pótlott után küldésért
mely lizony igen engesztelő volt
szíves köszönetemet. Most tehát
meg van a Monumentákból 11
kötet, a Történetmi Tárból N, – ha m
több kijött volna, mint az utóbbi b
gyanítom hogy kijött, ugy küld
meg kérlek a pénz alkalommal,
s a mennyire szükséges vond le belő-
le. Megtakarítás ugy-e majd
kazimzijánakat is számomra a
mi csak kapható lesz fényképeig
és bronzérmeig – quod justum fu-
rit reddam Tibi.

Most pedig fo-
gadj régi kegyenégedbe, szeretö
telő hálás hived
[illegible]

Nem Kubínyi egyik 1500diki ösének
életnagysága szolrát is fölfödöztem
utamban sircintékén, egy sajátságos
costumben. Épen az, melyről a legközebb
Muzeum Révay közleménye az Esterházy
Galádról egy jegyzetben szól, amint Cubíni-
ról, ki galántban van eltemetve. Ha örömet

Teszek rele az örég tornak írok neki.
s majd rajzát is ebenutatom. Több mint hat ily szebbnét
Grörgyi Grófoktól Mezőhárs Nádorig. Gyűjtöttem le utóbbi utamban, kezdve a 13.

Johor XI. 7 859.

74

Tisztelt Barátom!

Csak amugy alkalmilag értesülök Knauz-
nak hasontón en passant átadott
üzenetedről, hogy valami levelemet
olvasatlanul elvesztetted! Persze
hogy ily csekélység nem igényelhet
röytön ~~[illegible]~~ egyenes tudositást –
De még is, megbocsárd, hogy ez eset-
ben a dolog kévésé alkalmatlan
fatalitás, mit átallanom kell.

Sajátlag épen arról tudositotta-
lak, hogy csak is kedvedért személyes
székfoglalóra határoztam el maga-
mat; még pedig oly brilliánt tárgy-
gyal, mely nem fogna lenni szégye-
nünkre. Czime körül belül „A Deák
monostori XII századi románbasilica
és egykorú freskói" XIII századi freskók
! mit mondasz hozzá? Ehhez
még szinezett képen levéve, valamint
öt nagyobb szerü minden igénynek
teljesen megfelelő szép architectonicai
rajz in 4° v 4, 5 táblán kiséri a szö-
veget, melyben igen sok szép és érde-
kes dolgot lehet elmondani. Erről

Tervezet Akadémiai Értesítő számára

bővebben is más ily rendkívüliségekről tu-
sítottak, mint legnyájas ambrozy
utamról, melyet egyedül az akadém
nak szántam, semmik nem volnak s
eredményéről, de hogy Pécs egyik leg
tűnőbb levező és rajzoló épületét
mint magyart a centralis comis
től, melynek ezúttal alkalmazott, meg nyer
len magunknak, az akadémiának
melynek állatán ezután hozzá fogja
felvajánlja ingyen fényrajzait
el. de mindaddig volna minden tün
tetném, is talán felesleges is, ha leve
megint olvasóimmal versenyben

Most azonban kényszerítve va
gyok ismételni (másképp bizonyá
talán nem is történnék) azt, hogy mulasztásom
miatt a pénteki napjait de
cember 19 dikéig kértem ki, és türgettem
mindig bizonyító válaszodat. De várha
tom vala én egyedül a pénteki napon
akár egész a birsalmanapig ugy-e?
De hogy alkalmatlan az a knany vá
volt és hogy alkalmatlan megtudta
a „tréfát" érkeznek!

Most ugyan olvasóim
azóta a lapokban, hogy 19 dikén Ma
gyarország. Quid facto opus lehát?

Az egész Decemberben csak két ünnepnapi
béli ülésnap van: 8 dika és 19 dike.
Az előbbire bizonyosan nem igérkezhetem,
mert a rajzok csak most készültek
el, melyekhez a szöveget alkalmazni kell, amit csak most kezdtem hozzá,
s megírása, leírása, mis bajaim mel-
lett, négy-öt hétnél több időt véleti igény
be. 19 dikéig azonban kész vagyok. De
akkor megint a fakatis nagy gyűlés!
Nem fogjátok-e az egész napra eset
Lőrinczi ünnepi ülést akkor utána
közvetlen átlenni? Ha igen, úgy mi-
deneseire legjobban szeretnék egész idő
tájban 19 dike körül megjelenni. Bár
bár utánna 15 dikénél előbb ellene
lennék, mert e napon az ünnepek
előtt már kon két lennem, azután
az egész ünnepi időszakot nem is sza
badulnok. Előbbre pedig, mint non.
dom 15 dike előtt, alig igérhetem. Talán
lehet módot venne és tudná kérlek
mielőbb, mi hogy bizonyosságban
legyek. Talán 15-16 v 19 diken?

Ekkorra magammal akkor
a többi közleményekhez folyóiri
fényrajzokat is az Akadémiának
bemutatásul. közöttök például egy XII
kerületi mávány szobra és kubányi egy
ötének - sajátkezüleg mozgó ostromban

kivöl a muzeumban kívai által Eu-
dott Eszterházy naptó egzik jegyzet-
szöl. Irok az öreg urnak felöle tala-
örömet teszek neki vele. De menny-
még ily más érdekes tárgyra ~~[illegible]~~ te-
~~[illegible]~~ szert! Erröl és sok másröl
mint mondám, bővebben tudósítot-
lak minap, de már unalmas ismé-
telni, talán feleslegés is ha megi-
elvész. – Csak már lagalább kér-
désemre adnát választ! Várhatom
tudósításodat azíránt?!

Knaus a-
tal üzened szinte, hogy a pénzt már
is megküldé, mit munkálatomért
tisztelettdij fejében járt. Jelentem,
és bár ha ne kellene még sokszor je-
lentenem, hogy még nem kaptam.
Pedig csakugyan szükségem is vol-
rá. Felmenek vala a Ky ünnepre
is, ha költségem van. De annyira k-
költekeztem archaeologiai utamban
hogy erre már mi sem maradt.

Mégegyszer üzemet s magama-
szivességedbe ajánlva tisztelőhívedet
[illegible]

Zohor XI. 19. 839

75

Tisztelt Barátom!

Boldogitható válaszodat kéthét óta napon-
ta ismét hasztalan lesem. Ugylát-
szik hogy csakugyan ki nem lehet
várnom ezen oly egyszerü ügyben
is a feleletet. Elvesztetted-e me-
gint utóbbi levelemet is talán? vagy
hogy meg sem kaptad? Ezért ezt
már vevény mellett kell küldenem.

Ha végre erre sem nyerhetek
választ, mintán már sürgető hogy
a székfoglalónt mult levelemben
kért időszak iránt tisztában legyek,
nincs más mód: mint vagy telje-
sen elállanom személyes meg-
jelenésem szandékától, s a kézira-
tot akkor a mikor épen elkészül
egyszerün beküldenem, vagy pedig
az Akademiának kell egyenesen
irnom s vele a székfoglaló napja

iránt értekeznem. Akkor ugy gon-
dolom majd hivatalból együtt ér-
tekeznénk még is a felett a mit
rátságod megtagadott.

Hallgatáró-
ból sejtenem kell azt is, mily fogadá-
nak néznet elébe és részesülhet ne-
csak személyem de értekezésem beje-
lentett tárgya is. Ugy gondolko-
dom azért hogy jó lesz ennek is le-
alább kiadásától az Akademiát
megkiméltnem. Majd elfogadja
a Szt. István Párszulat, s azzal is
keverbbi leszek terhedre.

Mégegyszer
kérlek tehát ügyemet figyelmed
magamat szivenégedbe ajántva
tisztelő hived
Sz...

Zohor XII. 2. 839

76

Tisztelt Barátom!

Megengesztelődöm-e, nyujtok-e baráti kezet? kérded. Töled egy szó elég, hogy lábaidhoz boruljak! Csak mivel dolgaimmal rendben s au courant kivánok lenni, sürgettetek oly tárgyban, mely gondoltam hogy oft nálatok is neked is sürgetős lehet. Mivel láttam hogy nem az, én is némi apathiába kezdek esni. Tatán majd igy könnyebben viselem a visszont sürgetést, ha megtanulok egyhedvü lenni azon tárgyak iránt is melyek eddig annyira tüzesítettek és lelkesítettek a nyugtalanságig – mibe ugy látszik már lankadó életem kora is lassan beregit.

Megérezve igy hogy székfoglalóm az év lejártával sem sürgetős, felhagytam sietni vele. A rajzok ugy sem voltak még kezemnél, melyekhez a leírást alkalmaznom kell vala. Csak midőn a napokban megérkeztek – oh ha látnád mily szépek – ujra felszaklattak, hozzá fogtam megint a székfoglalóba. Ma az elején túl vagyok, tatán a felében; de a másik nehezebb fele, a változtárok a leírás hosszas kellemetlenségei hátra vannak, és nem hogy 5 dikeig kész, söt Pesten legyek vele, de még

Felkintetes
Toldy Ferenczy
Egyetemi kolár tyszgató s Akademiai
Titkár hírnaszi
Egyetemi könyvtár
Barátok tére.
Pest.

Ahmed
Zohor Stomfa

19 Kikaj dem mondhatom már most biztos, hogy
igen; ha minéjt arra megtisztelkedésben
is reménykedem, hogy Szalay helyett a nagy
lérben felkippjek vele — mire ígen nem fáj a
gam, öl mitől fárok. Ámbár bizón a
ról is biztosíthatnának, hogy ígen az egyes
megtagadva mintegy megnemel igazán am
szavathatólag, rhetori phrasisokkal idam
meg legalább elkij az kéjét, azaz a nagyság
ignek is elvonhatólag, mint li mondjátok a
nagy népszerüm; jámbor mindnyájan el
már arra, ha hogy nem az ujdonságnyal
legalább ezzel a kis hatúnál legyek fent az
körben is, hol a phrasisok és phrasenek dom
nálnak. De — tik venia Sis! Ezt nér
már tehát csak egy maradjunk, hogy
ha nem is Dan. gíken, mert akkor talán m
itthon ez ünnepet elfogatnak — hogy con
a napok hamarjában meg tem nézhetem
mert nincs még jövő évi naptárom — de
kétségtelenül a legközelebbi fakülében
— De mely iránt megint nem lájkozhatom
magam, nem ismervén a jövő évi ütésmet
pedig ezre jó eleve sürgetőjem volna, hogy it
hon rendelkezhessem — szándékom semmi
ben megjelennem, legfeljebb csak azért is
hogy kajánsta bonthassak. Ha tehát elen
jövők látod bejelentni és Tőd akkor a mi
dőt legjobbnak véled.

Mivel nem mondhatok keveseltöbbet a mü
tékek második közleményéről. Tárgyában
megvan nagyon minden, csak le kellene
ülnöm a kidolgozáshoz — ha volna időm!
Mondjátok talán? Ha csak egy napot ás
nézhetnék, látva mily nyomorúságosan
kevés időm van, bizony megijednék,
egy mint ez éjjel valahányszor rád
gondolok, hogy időből az én fürkáimmal
Ezeimnek ott igénybe kell vennem.
Már ennyből talán hogy egy nap time,
hogy például csak Vállfyak is minden
pont néhány legjobb arcját igénybe nem
vennék, majd hozzám jöve, majd ma
gokhoz vive. Stát még ni minden más.
Stiből az én pesti mísérjeim is kimerítés
tettnek. Levelezésem pedig annyira
nőtt, mert oly jó bolond vagyok minden
nek részben folyni, hogy alig mulhat el
már nap, melyben egy vagy más adatot
ne kéméne tőlem. Ma például csak Si
monffy tíz adatokat régi jeneikről Lipt
Menében.

De miért tratálnak ezekkel?
Azért mert oly nagyon fáj szívem ki
mondanom, hogy talán kikelletlen
kezdhetek még a Müemlékek második
közleményébe. Ki tagadja benne, látván
mily bajjal, mily lassan, mily kevés érdek
kel megy az egész, hogy még nekem ellent

a dolgot sürgetnem, nem hogy engem sürget-
tek, gondolám ill panaszkodtunk, sa-
nak kik másfelől, kíthelyből is, sürgetnek
zaklatnak lehetünk addig elegek, még ha-
ránszonttok ti is. Ezt oda igértem ma-
kátalodat; melyek talán a tavaszon tálá-
minden időmet igénybe vesik. Pedig a
bár ezek is mejdan nektek kamatozna-
mégis Isten tálja bélkemet, hogy emeret-
minden érdekéhez s a ti levelei érdek-
ségtek daczára is, mennyivel szivesebben
dolgoznom nektek. De hiában Trop tard
késön jösz mér. Nyomtatnotok lehát a m-
sik kötet elejébe mást addig is
a nyárra valamivel elkészítek; a mily ha-
meg, nálatok, semmiesetre addig elkész-
lelek, míg rám jön a tor. Addig hiszi a ny-
örülnem nem nak a mátyókra, de már a
harmadik köszönényre is, mely oldal-
ban rajzában szinte késsen állt a feldolgo-
zásra; ez lesz fénypontja semmiesetre az
addigiaknak: a Mátyúrföldé. Ezen abban or-
kubinyi s a tor emlék, a tor szép rajz, m-
létol ha Pestre jövök.

Sőt a mire Te le-
lett kedves Barátom még nem emlékezel,
is megfordult tolsper szemben, hogy az Ar-
mátyók előbi költeny egy folytonos limes
lő hazai archaeologiai repertoriumot kéré
ei pedig igértem perkeszteni. Mitsgiveren

lepek volta a minthogy igéretemnek szentül szok-
tam tartani. De hiában ugy vagyunk
ugy-e, ha nem sürgetnek mitsem hiszünk
sürgetésnek, lévén ugy is kendünk elég
mas. Igy Mölkin a nyári idő egy részét,
amikben ert lennem lehetett volna, a rá-
lépnát nekem mindig kedvesebb tanulmány-
ban, vizsgálódási kirándulásokban. Most
pedig ezekben mondom lefogytunk már az
időtől. De hiszi ezt nem tudom sajátlag kell
-e? nem vállosztattade meg arianát pon-
dodat, mert emlékem hogy egyszer ir-
arianát, tendeztetek is választ nem kaptam.

Ei most minden egyszerre meg
Római is Dalmáti is egyedbe jön, kivá-
nám hogy szinte emlékezzél ezek ezra is,
mit már e felől egyszer irtam: mindenes
mellyest halasztom valódi nyerepej. Római
ra nézve még mennyi kutatás, mennyi igy-
zet beváltása tellene másoktól, hogy azon
fényes monographiává legyen a mi nővé szín-
tem. Dalmátiára nézve pedig ezek egy gyüt
most javában az adat. Legnapestől kaptam
megint Rátkától egy köteget a győri kápt levél-
tárából, számos tolnagnok oklevelei, mi-
lan Deáky gyüjtők által fenékyen is perestem
bentelt győrött, mégis erdi ja hogy még tova
big sem lesz késő minden egyes részletes kutatásával.
De ezen lánc megint, mennél sigabban abba
folynak az ezek annál sonorabb bűgésü szó-
vá nyá lesz, oly gyüjtőkor ennek az emberek-
dolgai.

de nem untattak az átomig. Csak azt akarom-
lásd, hogy nem alszom, de még csak nem is
szunyzikálok – hogy non dormitat tuus
parvus amicus. Ne félj nem koppasst ki az
Archaeologia a historiából; sőt, ha propria lau-
non sorderet, mondanám: üsd fel, nem tatálsz
több történetet az én Archaeologiámban is mint
mások történetében. Nekem csak egy kütfővel
több az ennyre.

De jó lesz már végeznem is ugy-
Ismételve köszönöm tehát csak mégegyszer
kegyenégedet, sajnálva hogy ártatlannak
vett postulatióimmal neked annyi bajt, fáru-
ságot, nyugtalanságot okoztam. Jövőre
majd jobban őrizkedem. Most is leginkább az
által estem bele, mert jó hiszemben azt vélte
hogy még neked is szolgálatot teszek vele ha
kinálkozom. Mert Téged szolgálnom rám
nézve mindig a legnagyobb inger, gyönyör
s élvezet volt. – Igen köszönöm a pénznek
megküldését s a jövő kbek küldémenyét. Mind
igen jól és helyesen van. Hogy is gondolhatod
hogy én a Te munkádat meg ne kivánám;
nem drága az nekem, azaz hogy oly drága,
mi mellett minden ár bagatelle. – De
nem tudom jól van-e, kell-e, helyes-e ez a
nyugtatvány? Ha nem, értesits egyszer
mindenkorra hogy írjam: bélyeggel is tatán?

Ismételve a Te nekem megbecsülhetlen
barátságodba ajántva magamatörök híve

NB. ha kijött az Archaeologia köztemégyel
s köt, megküldhetséd a többivel, si quid debuero reddam ezért

A nyugtatvány

Kétszáz nyolczvan azaz 280 a. értékű forintról és ötven azaz
50 a. e. krajczárról, melyek alólirottnak a T. Magy
Akademia pénztárából Magyar Müemlékek czimű
munkája elsőrészéert tisztelettel fejében kifüzettetek
Johor Decemb. 2dikán 1859.

Szolgi Szummer Amoldsz

Zohor XII. 14. 859.

78

Tisztelt Barátom!

Alkalmatlankodom megint ugy-e?
Ámbár a könyveknek, melyek ~~et~~
megküldeni igértél ugyan még
se hire sem hamva, de ezért nem
sürgellek, kivánnám bár azokat a
Magyarm folytatásával együtt mie
löbb birni; ha ez utóbbira ez idén
nem ~~is~~ érdemesítettem is magamat
– de quod aufertur etc.

A mire
kérlek az, hogy értesülve, söt a
lapokban is olvasván, mily zokon
veszitek az illetők székfogtatása
et maradását, söt hogy fenyegetőd-
tök is, ne hogy részemről egyik
oka legyek a botránynak, légy
szives formaliter bejelenteni (:)
hogy a 19 dikére kitüzött ~~[illegible]~~ osz-
tályülésre már jö eleve bejelentettem
magamat (vrakugyan még october-
ben) s attól ugyán a kéröbbi nagyülé-
si határozat által extem et. de
azonnal a következő osztályülésen
akartam felléppni, és vrak az tartóz-

tat vissza hogy személyesen kivánom
bemutatni a rajzokat et cztpe
dig Januar 9 dikén nem tehetem
midőn még az ünnepi idő köte
tettégemnél fogva letartóztat (k
leg csakugyan az ünnepek alatt
meg Jezus neve napja idő körig
ezernél több gzónó hivem van)
de a legközelebbi osztály ülésben
már rendelkezésetőkre leszek

Áldjon Isten, tartsmeg
szivenégedben s ha tehetéd nefelé
~~[illegible]~~ a kvekel expediálni-m
lyen tisztelő hivedt
[illegible]

Johor I. 19. 860.

79

Tisztelt Barátom!

Szivemből sajnáltak. De nekem is sok a bajom. E miatt Vdikán már semmiszemlesz betőle. Rendes bajom ily időben, s a künn meg gyütt egyházi teendők, gyónstatások, betegek látogatása, temetések, et sexcenta alia, következtében a grippe, mely eridén is előkapott; Három napja hogy lábadozom ugyan, de utra nem kethetek.

Nagyobb baj, hogy még Februárban sem mehetek, oly szeremsétlenüt esnek a napok. Ha todikán nálam: Esperesi egyháztátogatás, számadás, iskolai vizsgálat van; s most már késő másnapra áttétetni. A legközelebbi lilés azután Vdikán, tehát farsang hetfőn volna! De már ekkor a convenientia is tiltja hogy hazulról várostai menjek. Szeren, ha akarnám is, tüt sem tehetem magamat. Mert ha Vestre

Tekintetes
Jobb Ferenc
Egyetemi könyvtárgyagató a Akadémiai Tiltkör
Egyetemi könyvtár kimat
Barátok Tére. Bécsnek
Pest.

15

ESTH 16/12

ASHURG 1

ted
diák

megyek legalább egy két napot kivánnék ott tölteni. De így mindjárt más nap kellene haza indulni hogy hamvazóra itthon legyek hamvazni, predikálni stb.

Marad ergo visszavonhatlanul végre és szentül a Mart. ötödiki ülés. Legyeztesséd s lásd ha lehet hogy mind a két órát betölthessem; ámbár az sem lesz elég.

Szégyentem s átalom ugyan már a dolgot. De mit tegyek? ki boldogulna kéjiratommal ha pusztán fölküldöm. Azután beakarom mutatni az akedemiának ezen s jövendő publicatiorin szép rajzait et mit kezemből kinem borsájthatok. S a mi fő, hogy végre Téged Tisztbarátom lássalak, személyesen kell felrándulnom.

A Könyvek! Istenem annyit vártam hogy már bele fáradtam is. Minap midőn gyöngélkedtem, mint ohajtottam néme. Vigaszul bennök kapozgatni.

Ime jegyzéköt levelet szerint: De megkapom-e, ugy-e az más kérdés!?

Monumenta II dik folyam
Történelmi Tár V és VI
Kazimzi és Kora
Érem

Ezek kivannak füzetve
Gratis igéréd az Emlekkönyvet
Én kértem az Archaeolog Közlemenyek I köt.
És ha merném végre kérni az Uj Museumot hiangyó füzeteit. Megküldötted az idén a 2, 3 és 4 meg a 8 dik füzetet. Hiangyik tehát 1, 5, 6, 7, 9 s a következők. Ugy az Értesitőből megküldted 1–5 ig bezárólag. Kérem tehát azontul.

A Museumot sajátlag szégyenkezve kérem, mert ez idén, az az távat, adósa maradtam, de majd lerovom és megszolgálom még.

Rizony Tyen tyen lékötebznél ha mielőbb megküldenéd más e könyveket. Hiszen csak diktáld oda valami academiai faiseurtöknek vagy szolgának s majd begöngyöli s megküldi.

Isten áldjon sadjon jobb egészséget barátságodba ajántott ölelő hived

[illegible]

Nem ide mellékelve küldöm a körlevél áltat kivántat. Tegnap nagy nehezen összeszedtem. De biz az hiányos még; holmi kisebb előbbi pórtéka nincs meg, hogy összeírhattam volna.

Johor II. 20. 8to.

80

Tisztelt Barátom!

Mennyire örvendek, hogy nem so kára ölelhetlek! De előbb meg bosszontlak, hogy az annyiszor kért igért és várt kőeket még sem küldöd. Mintán a haragot épen ugy mint a türelmet kifárasztód, legalább azzal bosszulom meg magamat hogy majd küldök én valamit a mivel jól megbosszontlak.

Igy vessed ezen kis iratkát. Nézd — hogy haragudzát német irójára. Mielőbb azonban betekintenél — mert olvasásra ugy sem való, halld excusemet.

A mult nyáron egzik bécsi tudós körben mutatván, csak jön az egzik német felém Savanak épen akkor megjelent hasonló, az osztrák egzházi középkori pecsétek leirását tárgyaló munkájával s nagy hegykén mutatva kérdi: Herr von

Ibholji haben die Madjaren auch so was? Fetitől talpig meg mértem előtt az éthetetlen sógort s azután válaszoltam hogy „so was" bizony nekünk nincs, de jóval több is szebb is, mert nekünk nem 1 káptalanunk és 50 apátsmeg préposttágunk, de vagy 50 káptalanunk és félezer Monostorunk volt ez lenne tehát ugyan annyi érdekes pecsétünk is!? Most ő rajta volt a sor „nil admirari", de csak tátogatta a száját ooo! igaz volna-e? s meg volna-e mind? vagy még is, kezde végre kétkedni miután a dolgot meggondolta és csakugyan kevésse vastagnak látszhatott neki, – talán csak megint ugy mond a „cara patriát" nagyitom ez ő rovásukra.

Erre már azután csak ugy sajnálkozó dedignans pofát vágva mosogtam neki ~~[illegible]~~ vissza valamit, hogy „sehr leid", s nem tehetek az ignorantiaról; mely nálok minden tárgyban mely hazánkat illeti uralkodik. Másfelé rendre akár ujjaimon elszámithatnám neki munkáinkat s kiadott pecséteinket, habár kissé avasabb és kritikátlanabb modorban is történt volna, mint

ez már intra et extra muros megesett. Elhallgattam perse, hogy sajátlag pecsétleirásunk nincsen bizony nekünk egész iradalmunkban tán két árva pecsété sem.

Mire azonban már többen beleestek szavamba: hogy szavamnál fognak, bizonyitsan be nekik s irják hasonlót, természetesen meglehetős busás honorarium mellett. Nolens volens ezet adtam rá. Sigy született ez a kis „mus", ha talán nem is egészen ridiculus, mert e körüli bővebb s érdekes tanulmányaimat majd egyszer nekter az akademiában adnám elő hat. i. kellener és kellek –. No de most csak meglosszantani akartatak e kis irattal, s annak hosszu historiájával. Meg engeded ugy e farsangi tréfát; másom sem volt.

Már most tehát jövök. – Mart. 3 ő 4 este, ha csak nyakamat nem szegem addig, desten vagyok, s akarod vagy nem, mindjárt tisztelettedre sietek, hogy ölelhesselek, hiszmily végen, több mint más félévetán hogy nem láttuk egymást – de hozok is mindenfélét csak gyözd

nézni és hallgatni.

Csak már azokat a könyveket mult levelem szerint megküldötted volna. Ha magam mal hozom jóval nem csak alkalmatlanabb de még többe is kerül. Probatum est.

Most áldjon Isten, tartsa meg kegyedben és boccsásd meg ha ~~[illegible]~~ boszantottatak, de ezen satisfactióval tartoztam, türelmem és haragom kifárasztásaért, mélyen tisztelő

hived
[illegible]

Mentsd ki ha olvarhatlan irásom, oly görcs vulgo Schreibkrampf van a kezemben, hogy azt sem tudom a fájdalom közt merre forditsam a tollat, pedig tudod hogy mérkép sem vagyok szépiró. Quid facto opus? nem javasolhatnál-e valamit

Johor III. 12. 860

81

Tisztelt Barátom!

Alighogy megszabadultát ugy-e tölem, már is kezdetek kinozni levelemmel a hátafejében szives fogadásodért.

Hogy legalább könnyebben átessünk rajta, röviden pontokba fogtalom ügyeinket, melyekiránt eligazodnom kell

1-) Hány példány kell a ne talán Becsben készülendő rajzból. Ezt gondolom szükséges már az alkunál is tudnom. 100 külön lenyomatot kérek számomra, 100, mint öszve szóltunk, külön lenyomat a kőkereskedés számára. Hát azután mennyi kellene még, a vagy is hány példányban nyomatjátok az évkönyvet?

2°/ fölnyitva a Pestről hozott
és Pozionyban megkapott könyv
csomagokat, ugy találtam hogy
az ide mellékelt Monumenta
kötete kétpéldányban ~~[illegible]~~ érkezett
meg. Volt pedig dolgom még
kitöltöttem, mert ugyan csak con-
fusus valami ezen kötetek szá-
mitása. Ellenben

3/ hiányzik kazinczy akadé-
miai emlékkönyve; pedig ezt
már csak a szép photographiai
arczkép végett is, mint náladlát-
tam, okajtom, mert vajmi szebb
ezen Stummer féle (quis homi-
num?) képénél.

4/ hiányzik Gaál mesei 3 kö-
tete, mit igérni szivesedtél.
Igy tehát még e kettőt s az
érmet várom idővel.

5/ Hasontón nem érkezett meg
az értesitő, gondolom Pártán
küldendő, s már is áttalatok
expediáltnak mondott illetéke.
Pedig be szerettem volna bele
tekinteni, hogy lássam mikép
kell ezen fatalis kivonatot mun-
kámból számára készitenem.
Igy valódi kinnal öszveirtam
holmit. Add kérlek át mielőbb
Csengerynek, mintán már

ugy is rám idézte az Akadémia
szabályait, hogy kötelesva-
gyok mielőbb benyujtani. Pe-
dig azt sem tudom, vajjon
még átbocsájtjátok-e munká-
mat az évkönyvekre. Ha Ra-
log, Podhraczky vagy consortes
birálják, ugy is kevés a kilátás,
azért szeretném sükerét mie-
lőbb tudni, hogy sorsáról intéz-
kedhessem.

Hasontón kérlek
hogy ~~[illegible]~~ czimét ne nyomard
majd mig iránta meg nem
állapodunk, mert Lippert
nevét is ráakarnám tüzni
hogy rajzolta; valamint bizo-
nyigen szeretném ~~[illegible]~~ azon
tervemet is létesitni, hogy egy
általános czimmel a Magy
Müemlékek mintegy második
sorát tegye.

De különösen az
első pont iránt várom szives vá-
laszodat, vagy csak Ring áttal i
tudositást, mielőbb Pécsbe me-
gyek, hogy tudjam hanyadán
vagyok.

Mégegyszer kérlek ne
feledd Csengerynek is mielőbb átad-
ni e kivonatot, sőt nevemben kö-

Szintte feledém Pesten kérdeni: megkapta-e a nevkönyv
számára már jóval előbb megküldött iratomat? Mikor
jön ki e Nevkönyv? Tegen kivánni vagyok rá

Szönd meg kérlek a Pesti Naplo ismertetésében iránta tanusított figyelmét.

Köd Öllagyságának stoláns kisasszonynak különösen üdvözletemet, barátságod ha ajánlott hálás híved

[illegible]

Minap szelessigemben feledém Ring nek nem csak ezímét, de csak nevét is megjelelni; jól irom-e igy Ring? azután János v. Jozsef-e? Ma holnapra kerülhet a sor, azután irni sem tudok neki. Pedig feltett szándokom hogy béged ezentul legalább a hasonló lappaliaktól megkiméllek, s most is neki irok vala, ha tudom bizonyosan nevét.

Vale

Feledém pedig szinte a fődolgot a miért Pesten jártam: Arczképed photographiaját. Mivel pedig ezt törik szakad bírnom kell, más részt szintugy tudom hogy Te bizony soha nem adod ide lemásolásul, feltettem, hogy a mint legközelebb Pozsonba vagy Bécsbe megzek ugy azonnal levetettem a Vasárnapi ujságban levőt photographiában. Már most válassz —

Törökszt miklós III. 27 860

V. 28.

82

Tisztelt Barátom!

Elváltunk után meggondoltam hogy a pénteki nap csakugyan épen a leg alkalmatlanabb volna rám nézve a bizottmányi gyűlések megtartására. Azért igen is kérlek tedd azt akár keddre akár pedig csütörtökre át. Az első esetben t. i. még azon elönnyel bírna, hogy akkor már hetfőn megérkezve Pestre olykor, mind járt az osztályülésekben is résztvehetnék.

Másik kérésem az volna, hogy mindenesetre erősen ragaszkodom igéretedhez, s azon conditio sine qua non hoz, mely mellett adom be munkáimat az akademiának, hogy a jövő héten mint igérted, nyomatandó Deáki basilika féle munkám ivei correcturára megküldessenek. Ezen tekintetben minden bajtól megmenekedhetnél, ha az egészet az illető correctorra bizod, vagy Rink Adorján uramra, hogy t. i. ő elvégezve az első

a másodikra küldje meg azután nekem
E szerint én vele végezném el az ügyet
s hozzá küldenem meg az íveket. Termé-
szetesen megmaradhatván a Te superre-
visiód, melyre plane kérnélek is. Hogy
a 2 dik correcturát így magam végezem an-
nál is szükségesebb, mert egyes helyeken
egy és más kisebb pótlás s változtatás
is más azóta szükséges lesz.

Harmadik kérés természetesen a Muzeum
megküldése iránti petitióm volna
de már nem nyugtalanítlak,
s bocsáss meg ezen alkalmatlanságot
is, melyet csak is ugy háríthatsz el egy-
szen magadról, ha az ügyet rám
s a correctorra hágyod, kinek fáradságát
is, quantum possum, szívesen honorál-
nám.

Áldjon Isten. Szíves hajla-
madba ajántott híved

[illegible]

Legjobb volna talán a correctura íve-
ket is egyenesen az Akademiába Rin-
nek czímezve küldenem? Tyen?

Törökszt Miklós M. 19. 860

83

Tisztett Barátom!

Öszve szólásunk következtében, hogy az Archaeologiai bizottmány ügyében bizonyos ajánlattal lépjek fel hetfőn, előbb gondolnám a bizottmány azután az Akademia előtt, már vacárnap meg fogok érkezni az esti 9 órai vonattal. Ekkor pedig okvetlenül szükséges volna, hogy mielőbb veled szólhassak, s az egészet mégegyszer conferáljuk, hogy hetfőn reggel azután megállapodásunk szerint a dolgot tisztán formulázhassam. ~~[illegible]~~ Kérnem kell azért Tégedet, légyen bár mily késön, engedd meg hogy lakásodon keresselek, és várj kérlek ott, vagy a hol máshol kijelelnedt ~~[illegible]~~ s tudtomra adnod tetszik rám, még pedig Gf Andrássynak az Akademia jegyzőkönyvében bevett indítványával együtt. Márkép ha

Tekintetes
Toldy Ferenc
Egyetemi könyvtár igazgató, s Akademiai
Titkár Úrnak
Úri utcza Fratrer Károlyiház
Magyar Akademia.
Pest

akkor mindjárt nem találkozunk,
ugy majd csak más nap kérd vegy-
vagy délben keresve egészen elkérhet-
nék a tisztára felteendő indítvány-
nyat, melyet gondolom az akad-
miai ülés előtt délután még a bi-
zottmánynak is tárgyalni kell?

Tégy tehát kérlek a szerint.
Baráti hajlamodba ajánlott

tisztelő híved

Stummer.

akkor mindjárt nem találkozunk,
ugy majd csak más nap kérd vegy-
vagy délben keresve egészen elkérhet-
nék a tisztára felteendő indítvány-
nyat, melyet gondolom az akad-
miai ülés előtt délután még a bi-
zottmánynak is tárgyalni kell?

Tégy tehát kérlek a szerint.
Baráti hajlamodba ajánlott

tisztelő híved

Szemere.

Törökszentmiklós 1861. 12. 8bo

84

Tisztelt Barátom!

Hogy alkalmatlankodom oka Rómer, ki veled szólván, igen kér, hogy ajántjam ötet neked a szóban volt akadémiai állomásra. Tudom hogy akár neki nincs szüksége ajánlatomra, akár pedig hogy ez nem lehet erre nézve határozó hatása; mind a mellett megtessem kívánságát ha kér. Óvatóban sok tekintetben alkalmas volna rá. Nálánát pedig alkalmasabb alighe lesz egy hamar kapható.

Egyuttal bátorkodnám megint csak sürgetni munkám nyomatását s a correctura ívek megküldését. Most midőn ezer háborító teendőim közt még nem foghatok munkába, épen igen alkalmasan foglalkoszhatnám ezzel, míg tésöbb csak

Tekintetes
Toldy Ferenc
Egyetemi könyvtár igazgató s akadémiai
Tiltár kmak
Trattner károlyi ház kiriatsza
magyar akadémia.

Pest

TESTH 20/1

zavarni fog. Mikor várhatom
már tehát?! Hát Tegedet
tisztett barátom csakugyan
épen nem várhattak Törökszt
Miklósra? mily szép volna ha
valamely nap megtisztelnét!
Csak ismád meg eleve, mert a jövő
héten különösen kőszátnom kell
a környékben.

A Mult héten
Gf Deszeffy Emilnét töltötte
egy napot Sz. Mikályon, s egy ma
sikát vele Nyiregyházán. Most pe
dig Tegyvernekre Eszütök Gf Sza
páry Gyulához, ki a napokban meg
látogatott.

Áldjon Isten! kérem
ismettérével szirec baráti kegyeid
be ajántott hived

Ittner

Wurzbach

Pármág, Esterházy } Regesták

Bethlen

Dubn. 34 köte
VII. E.

Lakása Nisa Maritime
Rue Longchamp
Maison Loupiat

Archaeol Biz. Pados.

Indexes a Muz-hoz. Emich
Nyelvr. Erg redig

zavarni fog. Mikor várhatom
már tehát?! Hát Tegedet
tisztett barátom csakugyan
épen nem várhattak Törökszt
Miklósra? mily szép volna ha
valamely nap megtisztelnét
(sak ismád meg eleve, mert a jövő
héten kütünöra kőszátnom kell
a környékben.

A Mutt héten
Gf Desseffy Emiliét töltötte
egy napot Sz. Mikályon, s egy m
sikát vele Nyiregyházán. Most p
dig Tegyvernekre Eszütök Gf Sz
páry Gyulához, ki a napokban meg
látogatott.

Áldjon Isten! kérésem
ismettésével szivec baráti kegyé
be ajántott hived

Attmer.

Rudy Pest, febr. 2. 1860
Eötv 11 Jul. 225 f
Kk 6 Szpr 160 f

zásából van szerencsém
hedveskedésül Kazinczy
Kisfaludy-körrel; jelenvén
...nétét, amiére ~~nagyban~~ a Vörös-
... a várkány körmeiből ki-
...lsózsatott.
...hlettel Kenyedek

Tekintetes
Toldy Ferenc
Egyetemi könyvtár
miai Tithár Ünnak
Trattner károly ház
Max Akademia bérmert
Pest

Tisztmiklós IX. 25. 860

85

Tisztelt Barátom!

Alóban usq ad desperationem hogy az az én évkönyvi értekezésem még sem tud megindulni. — Meddig fog ez még tartani?! Pedig már a képek is Réczből megérkeztek próbanyomatban s naponta várhatjuk, hogy meg jönnek már teljesen. Tud tüm, ? majd füzetni kell értök azonnal és még is csak heverni fognak.

Hasztalan vártatak eddig Tisztmiklósra. Pedig mily ünnep lett volna! Már most, ha csak tudom mikor lesznek az Akademiai Ugyülések én megyek rád. Ne feledd kérlek Dudikot tagságra ajánlani. Nem

lehetne-e ugyan azt Pájer – a kö-
tö számára kiesszközölnöd? Hiszen
a szépirodalmi ~~[illegible]~~ osztályban ugy-
is te vagy az előadó. Nagyon le-
köteleznél az által.

Vigasztalj meg
már egyszer a javitási ivek meglül-
désével kér öletve tisztető is szere-
tö hived

Sturmer

Nem Nagyon le kötelezniét ha
megirnád Pesten mulat-e még
Henszlmann? azután meddig e-
hol keresem? szeretnék neki ir-
ni s valamit küldeni.

de
Tark
de

Törökszentmiklós X. 3. 860

86

Tisztelt Barátom!

Szavaid igen megnyugtattak; már csak azután kövesse tett is. Meg bocsásd még is, ha még egyszer alkalmat lankodom és fárasztlak.

A bajcz: a Nagyjütésre mindenesetre meg fogok jelenni Tárkányival öszvesszólalkoztunk. De oly ominosus napokra Péntekre és Szombatra esvén, hogy maradhassak Vasárnapon át ott a hetfői archaeologiai bizottmányi gyütésre, ezt vatóban nem tudom!? És ha még csak közönséges vasárnap volna a szóban rám nézve, ha nekegen esnék is talán csak elmulaszthatnám ez egyszer az évben. De gondold

Tekintetes
Toldy Ferenczi
Egyetemi könyvtár Igazgatói Akadémiai
Titkár Utnak
Uri Utcza Frallner Ház Magy. Akadémia Pest.

bérmert 10 x

lepnél

csak, én itt egy Cassinói egyletet
alakitottam, s minek utánna
a szabályok megerősítve leérkeztek
a helytartóságtól, engem pedig
volgarlárzám bizalma – eleve
elnöküt kijelölt, így már előre
azon vasárnapra tüstem ki a
megalakulási gyülést, melyre
megzelhatósági biztos is meg fog
jelenni. Tehát quid facto opus
Hogy egymásután kétszer menyek
Testre igen költséges. Nem lehet
-e hát talán az Anhalt bizottban a gyülést előbb Hidikén
kön megtartani? Ekkor azután
korábban jöhetnék Testre. De ak-
kor persze még az Igazgatósági
gyülés által helyben nem lesz hogy
va tervezetünk?

Azért tehát csak
arra kérlek, ha tudsz valami módot
hogy előbb tartassék, tudorit kérlek
hogy tudjam mikez alkalmaztassa
magamat.

Most tehát várom a Correcturát.
Jövő héten azonban Testre menet szin
te már alkalmatlanul jönne ide.

Henszlmannak írtam nem
tudom jön néven vessi-e. Ubene
a Wurtzhofban lakását határozot-
tabban nem tudván az akademia
lakására is ezimeztem. Rendelkezzél
kérlek ha oda jönne, hogy kezi-
hez jusson.

Mélyhatával szives
barátságodért, a többiről Testen
szólunk. Áldjon Isten

tisztelő híved
[illegible]

Törökszt Miklós Nov. 2. 860

87

Tisztelt Barátom!

Most küldöm vissza Urszhitznak a tegnap kapott javitási ivet. Es csak arról kivánlak tudositani, hogy a czimlapon tetemes valtojást tettem a mennyire a felvétet s rajz esszközöjét is ily müvelnét meg kell nevezni. Illik pedig itt annát inkább, mintán ingyen ajánlá fel az Akadémiának. Azután istam hogy az Akadémiának szükséges példányokon felöl számomra még külön 50 példányt nyomjon költségemre bár, ha már az Akadémia nem akar adni. Csak hogy mindössze ez mennyit fog tenni szeretném tudni, mert ésteritenem kellene már most Lippertet is hogy mennyit lenyomatot küldjön Bécsből.

Még egyet. Nem tudom sehol megtalálni az Akademia ülései ren-

dit, vagy lehet hogy nem is bi-
rom, ~~[illegible]~~ s igy nem tudom mely
napra esik a történeti osztály-
gyülés. Ha tatán 12 dikén vagy
19. Nov. 18 dikán volna midőn Pesten lehetek szerez nekem kér-
lek egy felórát előadásra, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~. A kassai
püspök ~~[illegible]~~ is Henszelmann
kértek, hogy a kassai dóm jári-
tási munkálatairól egy elő-
dást tartrak, mit meg is igérte
s meglehetőren érdekessen adni
képes volnék; már ugy is mint
az Akademiát Archaeologiai bizott-
mányánál fogva mindjárt a
Centralis Comissio örökségébe
helyezve ely.

Igen lekötelezhet ha
eziránt eleve tudositánát T. Bar-
ti kdbe ajánlott hivedt

[signature]

T hogy t. i. illik lehetne-e
a fenirt két hetfőn megtarta
nom. mert más kor ~~[illegible]~~ egy hamar
az idén nem mehetek Pestre

Törökszt miklós XI. 9. 860

Tisztelt kedves Barátom!

Henszlmann sat felkérl tartanék az Akademiában előadást a kassai dom restauratiójáról. Meg igértem, s meglehatósen érdekesen igyekertem volna előadni, azzal vezetve be, hogy az ügy ugy is most már az Akademia Archaeologiai bizottmányát illeti, megszünvén a középponti kormányzásnak fogva magyarszban a Centralis-commissio befolyása is et. A tárgy általában igen korszerün sérdekesen volt szöngegre hozható. A tegnapelötti Pesti Naplóból látom azonban, hogy Henszlmann már maga tartott volna előadást erről sig az engém teljesen felesleges. Ámbár az övé nem

Tekintetes
Tolly Ferenczy
Egyetemi kotár Ifjaszoló s Akademiai
Titokmok
Mayr. Akademiai tudós
Pest

épen kimerítő lehetett, miután mel-
lette folytatólag mindjárt a Kert
Naptó is az én rövid tudósítás-
mat adta, melyet szinte kivánsá-
gára odó figyelemgerjesztésül bekü-
döttem. Így tehát 19-diki elő adá-
som elmaradhat. Révész ugy is tudó-
betölti az időt.

Semmikép sem nyo-
hatom meg abban, hogy még költsé-
genre sem nyomathatom azon
nehány példányt. Nem osztom ez irán-
néretedet, miután ugy is hamis
praemisán alapul. Nem szaktu-
dósoknak, de épen figyelemgerjesz-
tésül egyes egyházi főméltóságoknak
akarom megküldeni, kik máskép
nem is hederitenek rá. Meg kül-
földi szaktudósoknak, kiknek hason-
ló viszonyóssal tartozom, s kik a szó-
veget nem értve, bizony szinte meg
nem veszik, még is a képek a tárgyat
érdekessé teszik etc. Ha tehát máskép

nem lehet hozzájutnom, szándékom
az Akademiában inditvanyoznom,
hogy ha már ingyen nem kap a
szerző 50 külön példányt — mint
a világ minden Akademiajában
legalább saját költségén lehessen
nyomatni.

A correctura jól megy
— fogadd köszönetem feláldozó fárad-
ságodért — csak hogy iszonyatos
lassan. Most vettem csak a máso-
dik ivet. Tehát 3 hétben egy iv, ha-
holott nekem helenkint kettöt igért
Ursitz minden erőltetés nélkül.
Hát a Térképet, melyet hozzá mel-
lékettem, nyomatod-e már. Mert
majd ez is felfogtartóztatni. Más-
kép az egész oly csekély, hogy legfelebb
2-3 forintba kerülhet, s e mellett
elkerülhetlenül szükséges a historiai
rész szövegének megértésére, melyben
rá utalok is.

A bizottmányi gyűlés
iránt ugy tudom, ugy maradtunk,

hogy 14 dikén estve tartjuk, a midőn
ha lehet a Szőstvántársulati
ugyülésre megérkezem – ha lehet,
de még ez sem bizonyos. Onnét a
bécsi régiségi kiállitásra megzek-
ha financziaim megengedik. Elj
hetnét te is. Valami érdekesebbet
alig látunk egyhamar e tekintet-
ben. Sokan készülünk fel.

Mégegyszer
ne feledd kérlek a térképet! Bará-
szives kegyedbe ajántott hálás híved

Ahmed

Török Szt Miklós XI. 22. 860

59

Tisztett kedves Barátom!

Itt küldöm akedémiai inditvanyai~~ke~~
következtében a kivánt határozatok
formulázását.

Az elsőre nézve, bővebben
megfontolva, gondolnám nem szük-
séges egyenes válasz, mintán ők sem
írtak, hanem elegendő lesz, ha azon
egyszerű határozat jön a jegyzö-
könyvbe, hogy:

Szolyi elvadván az
épitészeti műemlékek fentartására
ügyelő bécsi középponti bizottmány-
tól vett azon megbizását, szólitásná
fel az akademiát, hogy vele viszony-
ba lépjen a kiadott skiadandó rajznyo-
matoknak, a mennyire czek az egyik
vagy másik intézet kiadásai számára
kivánatosak, kiszeretésére; az akadem
elhatározta, hogy valamint a rá

nézve igen előnyös ajánlatot szíve-
sen elfogadja, ugy viszont az emlí-
tett intézetnek megkeresére szívesen
szolgáland saját rajzmetszetei közlése-
vel."

Ezen értelemben fogom majd
személyesen Tudoritani a Centralis-
commissiót.

A II-dikra nézve. Az
Akad. Tipolyi indítványára felkéri
Kukulievics Iván tagtársat Zágrá-
ban és Pauer János kanonok tár-
sat Fehérvárott, hogy az első az ottani
székes egyházban Sz. István királynak
állítólag ott létező fej vagy mellkép
alakú ereklyetartóját, és Sz. László-
nak kar alakú ereklyetartóját;
a második pedig szinte Sz. István-
nak a Fehérvári székeregyházban ör-
zott mellkép alakú ajatb ereklyetartóját,
~~[illegible]~~ vala-
mint a régibb fejezontot fedő erek-
lyetartót az akadémia számára és
költségén lefényképeztesse.

A hozzájok intézendő levélben
pedig az illető felkérés mellett,
csupán azt kellene még megje-
gyezni, hogy a közönséges, Quart
formatumra könnyen elférő,
alakban photographiroztassa-
nak a fejek en face, míg
amaz fehérvári régibb koponya-
fedő és Zágrábi Sz. László kéz
a legelőnyösebb oldalról. Külö-
nösen pedig arra kérni, hogy azt
a lehető leghamarabb effectu-
álják.

Miért én is arra kérlek:
expediáltassad mielőbb ezen meg-
kereső leveleket, s a mint a pho-
tographiák megérkeznek, küld
meg azokat kérlek rögtön hozzám!

Hasontón ismételve kérlek
sürgerd a Deáki basilica nyoma-
tását. Egy hét alatt ismét alig
készül el egy is correcturára. Med-
dig fog ez tartani igy!

Borrásd
alkalmatlanságomat, kegyeidbe
ajánlott tisztelő híved

Hunar.

Tisz Miklós XII. 15. 860

90

Tisztelt Barátom!

Egerből, hol egy hétig folyvást hatalmasan restauráltunk, jövök egészen fáradtan, kimerülve s annyira rekedten hazu, hogy szavamat alig hallani. Ily állapotban természetesen nem mehetek holnap Oestre, hogy 17-diken előadást tartsak. Légszives tehát e dolgon váltóztatni. Később azonban az ünnepek felé szinte nem mehetek már e hóban. De majd talán a jövő hó elején, ha csak tudom mily napra esik osztályom gyülése és mely napok szabadok. Ird meg Eerlek

A mi azonban a legkellemetlenebbül lep meg az, hogy haza érkezve még ~~[illegible]~~ mindig nem találok

itthon correctarát. Így tehát már
több mint 15 napja, hogy egy árva
ivet sem kaphatok! Valóban kétségbe
ejtő. Azután irjunk s adjunk ki va-
lamit!? Így mint látom az aka-
demia által semmi ezét sem érhet-
el. Az embernek mathezalemi kor-
sal kellene birni, ha csak egy ily
sorozat kiadárát, minő nálam ki-
szulőben van, beakarná várni. kér-
nélek hogy szürgösd. De mivel lá-
tom hogy mit sem hajtok rá – én ter-
bánom; tegyetek a mit akartok,
itt s így könnyű lesz beszolnom
az indolentiába s tétlenségbe, ez
egy kis alkalmat kell rá szolgáltat-
niokok. Szivenegédbe egyébként
ajánlva vagyok tisztelő híved
Ihm

Tisztelt Barátom!

Átallom hogy ismét egy kellemetlen ügyben alkalmatlankodom kell, de nem tehetek róla, mert magad vagyac oka.

Ismételve sürgettetem Bécsből, hogy nem csak nem felettél semmit Reifensteinnak a tudva levő ügyben, mit személyesen is igértél nekem, mutatva lakásodon levelét; ső most kénytelen lesz vagy volt már a 400 felesleges példányt makulaturába használni, ha hogy kézalatt még majd el nem adja. – De a dez elején megküldött példányokiránt is nem csak a fügetést nem vették, de még csak választ sem kaptak eddig a felől hogy vajjon megkaptad-e, s mit ezzel általam sürgetnek. Légy tehát szíves intézkedni, nehogy ku-

Tekintetes
Földy Ferenz
Egyetemi könyvtár Igazgató, magyar Akad.
Trattner kártyi kár. Kiadja
Magy. Akademiai tróda.
Pest

i.
mivel
– és

zön.

damot valljak. Eleget átallom hogy ma-
gamra válaltam, pedig előre tud-
tam s mondtam is ugy-e bár
hogy igy fogok járni!? s daczám
hogy igéretiddet nyugtattát, meg-
ott vagyunk!

Részemről termé-
szetesen már nem merem a cor-
recturát szürgetni, mely csigamód-
ra jár. De kérnélek küldj az
elkészült s megküldött rajzok mi-
egyikéből egyegy példányt, hogy lás-
sam legalább jól vannak-e szá-
mozva s nem kell-e igazitni mial-
tok a szöveg idézetit. Várhatom-e
vagy csak ez is ad graecas calen-
das fog történni? mint a mi-
nap kért akademiai-ülés program
Tyar, elismerem, vétek háborítani
ilyenekkel. De hiszen nem is szükség
hogy Te tedd, rendeld meg irnokodnak
küldenét, és szöveg nélkül is meg-
van téve. Bocsánat sürgetős

ügyemért, melyet hogy teljesítsd
ujra és ujra igen s igen kérlek
hiverkegyedbe ajánlott tisztelő

hived
[illegible]

Tekintetes
Toldy Ferenczy
Egyetemi könyvtár igazgató, s Magy. Akadémiai Tiltár Nemzeti
Kir. utcza Fraktnerkárolyi ház
Magy. Akadémiai irodája
Pest.

Tisztnikló I b. 861

92

Tisztelt Barátom!

Sevelcink az uton találkoztak.
100 oknát fogva nem mehetek
Talán majd csak a jövő hóban. A
Szó teljes értelmében be sel vagyunk
fogva. Tily időben napolon át a
templomban gyönyörtatni, funktiózni!
ez az én akademiám! –

Hogy a béri
munka drága lehet, megengedem.
De erinánt a költségvetést előterjesztet-
tem volt neked s az alelnöknek, s javal-
tátok!? Hogy azonban Pesten ilyes-
mit képesek volnátok késsítetni,
kereken tagadom. A mit csak eddig
láttam, az minden kritika alatti
volt. Ez pedig oly jó és szép, hogy
szakértők p. o. Henszlmann szerint
Parisi Publicatióba és beillenék.

Ha
egyébiránt nem tetszik, hál jövőre

felhagzhatunk vele. Hogy is ha
azt tartod, hogy gyorsan megy mu
kám, nyomatása, mert ma holnap egy esztén
deje hogy ott fekszik, egy negyed
éve hogy a 15 ív nem képes elke
szülni – még a mellett, hogy mi
ta azután más 10-nek, mint
ivod nyomatása, megakasztatik
– ig természetesen fel kell magy
sol is hagznunk mindennel.

De légy
legalább sives azt teljesíteni
mire utólsó levelemben kértelek
megküldeni Bécsbe a tartozást
vagy csak legalább aziránti ér
sitést hogy vetted; Nekem pedig
a képekből egyegy példányt.

Boldog
ujévet. szivenégedbe ajánlott tisztelő
hived
[illegible]

Tekintetes
Toldy Ferencz
Egyetemi könyvtár tyagatói s Akadémia
Titkár Urnak
Ura utcza Frattner kávészikár
Magyar Akadémia irodája
Pest.

PESTH 6/1 Abends

Tisztelt Kedves Barátom!

Tegnap vett küldeményedre csak azt mondom: nagyon jól van minden köszönöm. Danaszodra pedig csak hasontóat válaszolhatok sa régi solatium est miseris socius habuisse — mondattat vigasztatlak. Sem időm sem-pénzem. Ez ugyan soha sem volt, de oly csisiben még sem voltam mint itt soha, nagy költségbe, adóság ba vertem magamat az atköltizés áttat, itt költséges házat kett tartanom ely sexcenta alia! Időm a mi évés marad a hivatalon fetüt, az is fel megy holmi városi, casinoi repraesentatiókra, s végre még politikára. Drága dolog ez a kis népszerüségis. Jólhiszuk hogy lépjek fel követüt is, mil ha

józannt vissza kell utasitanom, mége
nem menedhetek, hogy a következ
si központi s helybéli bizottmá-
nyokban, hová kinevertettem, ne m
ködjem. S mennyi bajvan ezzel is
Tme ez az mivé nálam az oficium
literarium lett. De csak neked
panasszom. Ne is mond tovább.
Mert itt még az is sért; s méltán
jó akaró ezzekemet is, ha hallja,
hogy elegedetlen vagyok. Pedig de
levéssel tudnék megélegedve lenni
Csak egy könyvtárba bezárva is p
dunt, az volnék. De mit fecz
gek s untattak. Adrem tehát
Az erektyetartók leírárát illetöl
szives örömest elfogadom tevéd
De in kérletteten a leírás elkésztet
mintán folyvást várom töled m
sikere volt felszolitásodnak. O
talán mostanig sem irtatok
sem kukuljeviernak Tágrábba se
Sauernak Fehérvárra ?! E nél

pedig a tárgy megint igen tökéletlen
lesz.

Hát több rajz, mint
a Muzeumi Cranium, nem érke-
zett meg bécsből holmi apróbb
fa metszeti résztetekkel? Ezeket
is várom, mert leírasom körülök
is forog.

Hasontón hiányzik
a térkép Deák monostorhoz,
melyet pedig ismételve figyel
mertetve általam, leveledben is
igértél.

Az utólsó ivnek tisztára
nyomárát is függessd fel kérlek
addig, míg néhány sor pótlé-
kot s a szövegbe maradt hi-
bák javitárát megküldöm, hogy
mindjárt hozzá lehessen nyo-
matni. Azután pedig majd
csak felmegyek, számítva az
igért ivnyi 10 arany honora-
riumra, melyre nagy a szük-

ség.

Máskép látni bíz ort hogy Emich nyomdája tulvan tertelve és sebtében dolgozik, mert annyi ebben a szövegben a görbe betü és sor, a nyomtatási pissok öszvefolyó szó, és helyenkint hatvány nyomat, hogy kalendariumba is sok volna nem pedig Akademiai évkönyvbe. Azért csak sürgessétek, hogy nagyobbitsa nyomdája mért máskép licony semmire sem megyünk. Ne félj hogy erre az időre nem lesz kéziratum csak a két kubinyi félét sem nyomatjatok addig ki. Félek ellenben én hogy eleget megkeveri még imiet kéziratom a nyomdát, míg ré kerül a sor. Szeretném azért, ha már egyszer rendes munkálkodását megkezdené bizottmányunk – mire természetere a budget megszavazása az első – egy tervet fellépni, mely kezelésen alatt gyorsithatná a publicatiókat

Hogy legalább minden évben már rendesen egy kötettel lépkedhetnénk fel. De ki fogyot már – s nem gyötörlek szivenégedért, melyet megszállatni ugy tem bírok. Fejsztelő kévesztem

Megbocsáss Kedves Barátom hogy a fődologról majdan megfeledkezten. Sehetetlen hogy az Archaeologiai bizottmány ülésében 5-dikén rész vegyek. Áttalátan Pesthre talán csak e hó második felében mehetek. A vesszeség természetesen engem ér, hogy előbb nem ölelkettek. De sietek legalább kivánságodnak eleget tenni, s itt küldöni rögtön vissza kubinyi értekezését jegyzeteimmel, hogy róla, ha kell, 5-dikén a bizottmányi ülésben nevemben referálhass.

Mondhatom hogy rég nem lepett meg valami oly kedveser, mint ezen tárgy. Képzeld csak szomszéd faluból valóink vagyunk, atyáink jóbarátok voltak, s fiaik archaeologusakká nőtték ki magokat! Mert kubinyinak, ha szorgalmasan halad e téren, szép jövőt prognosticalha-

tunk már. ~~[illegible]~~ Tatán Tauri és Rómert kivéve, nem tudnám párját e téren egész irodalmunkban, oly értelmet s lesszültséget tanusít erikke. Szeretném, ha szüksége volna rá, be avatni bővebben a szakirodalomba. Igyekezete valóban megérdemlené. Mondom rég nem lepett meg valami oly kedvesen, mint ezen szép lerdemény. Végre is csak van gyümölcse munkálkodásunknak!

Értetődik tehát hogy a munkálat a mint van rajzaival együtt azonnal felvehető, sőt felveendő a körlöny számú. Egy pár megjegyzésem ugyan volna, melyet belátásod szerint közölhetsz a szerzővel, vagy a bizottmányban, tényegesebb azonban csak az volna

1/ a 9 lapon a mellékkápolnáknak mondott épületrésztet nyilván nem mint a zárda érdekes keresztfolyosójának (kreuzgang) résztete.

2/ u. a. lap. Az alaprajzból semmiképsem vehető ki a leírt négy hajó? A két hátsó oszlopsort s etrendezést én nyitt apácza karhely támjainak tartanám, mint ez gyakori itt helyütt a középkori apácza egyházakban; míg a támokat bevont oldaltámoknak oltárhelyek számára; mint például a törültetüt hasonló etrendezésü Mariavölgyi pátori egyházban sat látható.

3/ Az 5 lapon említett feltünő Eskenységet is igen normalisnak találom azon tekintetben, hogy nő szerzetesek egyháza volt. Ilyen majdan a hasonlván hosszas karral épült pozsonyi ~~gót~~ Clarissa apáczák gót egyháza.

4/ a 15 laptoz. Legtelyteletenebbnek találom a resumét, mely a gót alap terveret s román résztetek végett azon magyarázattal áll elő, hogy idegenek, franziák tervezék – mégt ~~[illegible]~~ pedig megint a jó Honne-

court, míg a román résztetekben vi-
gett a magyarok épitik mint a kik-
nél míg a romanismus akkor divott.
Nem ugy! ezen erőtetett magyarázatra
semmi szükség. Mint a szerzőjöt feli-
merte, minden nyomon az átmeneti
formák jelenkeznek. Tehát egyszerűen
átmeneti irlésben épült, mely már
gót idomzatot, de még román résztetek-
mutat. Ez pedig tökéletesen megegyez
a magyar épitésset történetével, vala-
mint megegyez az egyház épitése kor-
vál. Hazánkban a XIII-dik század el-
negyede végéig divott a romanismus a
idomában; azontul mindinkább a tran-
sennál irlés kap uralomra, mely a
század végéig s talán kevésse azontul-
tart. Példa a Dozsonyi ferencziek főegy-
házának szentélye. Épült 1290 körül, gó-
alaptervezettel, román faltám, zárkö-
résztetekkel s ornamentikával. Ezen egyhá-
épülvén 1272 ben éper tehát az átmeneti
irlés kürdelmeibe esik, s tökéletesen meg-
gyez a magyar épitésetnek eddig általan
felállitott Chronologiájával. Node me-
gint kifogytam a térből. Azonban ennyi

elég. Csak nyomasszátok s mettszenitek mielőbb. Félek ugyan hogy
pedi. Kontárjaitok elrontják. Mégegyszer ölellek alázon tisztelő
Pulszky

Törökszt Miklós N. 4. 861

95

Tisztett Barátom!

Mintán egy hónap óta késett ismét
Emich nyomdája egy pótlék
lapnak kiszedésével és correctu-
rára megküldésével, s az iránt vagy
kétszer levéllel felkerestem, most
végre azt kapom válaszul hogy
a példányok már kötve és be-
pakolva elküldésül készen állanak,
de mivel míg egy litographirozan-
dó lap nem kél, nem tudja mi
tévő legyen!

Valóban én sem tudom!
a mellett, hogy mint vélem te-
hát a térkép nem kél, még azt
sem tudom, hogy ama pótléklu-
pot kinyomatta-e, de azt tudom
hogy a sajtóhibákat – melyek szám
talanok, nem, mert azt írtam
neki, hogy ezeket csak akkor küldhe-

tem meg, ha az utólsó ív tiszta le
nyomatát megkaptam; de a
mit maig meg nem küldött.
Ebből észreveheted mily pontat-
lanság uralkodik ezen jó nyomdá-
ban, ugy hogy valóban előre bor-
sódzik a hátam, ott majd a
közteményeket nyomatni. —
Sürgezd tehát kérlek a térkép elké-
szülését, hogy már legalább hel-
fön feljövet rendelkezhessem a pél-
dányok teljes elkészülése iránt és
véget vethessek ezen örökös confusió-
nak.

Kukuljevicstől megkapta
a photographiákat válasszával, s a
9 diki gyülésben majd bemutatom.
Hát Tauer Fehérvárról mit sem
küldött. —

Nem tudom mit akar
Kubínyi, ki tudjuk velem levele-
ben hogy 9-diken ülésünk van, melyre

elvár miután fontos tárgya van,
mely iránt előbb kivánna velem
szólani et s Ubene kéri a jegyző
könyv párját. de mit tökéletesen
el nem készíthetek, ha csak le
nem iratott az irodában a felolva-
sott tervezeteket, s az Tyarg. tanács
helybenhagyását; a mint hogy
szives voltát megigérni.

Hetfőn
tehát tisztethetlek. készítesd el
kérlek addig a leiratot s a térképet,
s hagyd meg Emichnét, hogy min-
den in statu quo maradjon addig,
midőn majd reménylem helyre
hozhatom a dolgot.

Szives taráti ke-
gyedbe ajánlott hivedt
[illegible]

Tisztmiklós N. M. 861.
VI. — 28. —

96

Kedves Tisztelt Barátom!

Kívánatodra, és reménylem még jó-
kor, im itt küldöm az Anhaeolog
bizottmány által az Akademia
összegzülése elébe terjesztendő
választ s opetatumot a Sztóta-
nás felhívására. Csakúgy tu-
multuaria mann istam bizén
azt hamarjában öszve; de hi-
szen a Te mester kezed majd
elrendezi, s hol szükség jobb for-
mára önti. Arról azonban bi-
tosithatlak, hogy mind a Sztóta-
nás intentióihoz, mind az Anhaeo-
logiai bizottmány tervezetéhez, mind
pedig a kisi Centralis comissio sza-
bályaihoz annyira igyekertem alkal-
mazni, hogy nem csak ezeknek a do-
logra tartozó lényeges pontjait benne

tökéletesen kimeritettnek vélem, de
még saját szavaikkal és kitételeikkel
is éltem — a miért meglehet kevésse
confususabbnak és érthetetlenebbnek
látnik talán első tekintetre, mint
ha az magam belátása szerint
egyöntetűleg alkotom. Hiszelgek azon-
ban magamnak, hogy a centralis
Comissiójénát tervezetünk sokkal,
nem csak egyszerűbb, világosabb, de
practicusabb is.

Tegnap megkapta
végre Emichtől is különpéldányai-
mat, örömemet azonban itt sem ma-
radhatott keserű utó ízű nélkül. Mert mi-
tán testen kérdeztelek, hogy mivel fogok
tartozni a különpéldányokért, te azt
valassoltad, hogy most az egyszer hagyjuk
azt abba, minél fogva azt hittem,
hogy talán ingyen juthatok hozzájok.
Ellenben Emich 50 példányért 27 f.
90 xr árjegyzéket küld, pedig egy hiszem
hogy ebből legalább is a 10 nehány pé-

dány, mit a szerző az Akademiatól
kap levonandó volna. Végezd el
tehát kérlek vele, s ha kell a többit
majd csak megfüzetem, reménylem
hogy elvár rá kevésé.

Sürgerd kér-
lek mind a két: öreg s ifjabb kubinyi Frit,
ha látod őket, mumkáiknak beküt-
désére, hogy itthon átnézve, mére
testre jövök a sajtó alá ad hassam.
Reménylem látlak Majus köze-
pén ülésünk alkalmával, de mi-
kor reménytheten hogy itt nálam
látlak, pedig már equipagem
is van s körülhordozhatnálak
vidékünkön.

Szivs kegyedbe ajánlott ölelő

hivedt
Stefan.

Kérlek szépen küld el ezen
Mellékletet, lehető leghamarabb
Lonovics Érseknek, elviheti
talán Mészáros, nem tudom lakását.
De ne feledd el megint!

Török Miklós III. 7 861

97

Jisztelt kedves Barátom!

Most küldöttem vissza a nyomdába az utolsó ir javitását. Ha tehát szives lesszesz számomra a dijt felvenni, méltóztassát ott Eédek most Tenni, még az agio jóvat 7 fton felül van, mint látom; hogy ig legalább kerek számmat 7 ft juthasson. A munka nem egély 15 ir; ámbár most küldöttem hozzá nehány pól-lást, szerzet tatán fel meg annyi-ra. T

Hát kukuljevics uram mit sem küldött még, desperatus

T Bene Van-e térkép,[2] egyszer ast ván kapottad, hogy elkésülttad, de in még nem láttam. Nehogy amtán kimaradjon.

vagyok, hogy e miatt meg nem irhat
az erektyéket; Ha Tauer Tehérvárró
elküldi a rajzokat, közöld kérlek azo
szal.

Nagyon kérnétek ha arra
azon jegyzőkönyvi felterjesztést, melyet
a nyáron tettünk az öszves ülésnek
és az igazgató tanácznak, valamint
ennek benyujtott utóbbi felterjesztés
sedet és, arra határozatait, letisztát
tatnád számomra, hogy ezekkel a
jegyzőkönyvet megszerdhessem.

Ifj. kuli
nyi Ferenc nem volt még nálad
hogy közölted volna vel a megjegyze
seimet. Ha igen várnám válaszát,
ha nem irnom Lekene neki, hogy
munkája iránt intezkedhessen. Mert
a jövő hó elején Testre jövet már nyo-
matni szeretném.

Szives barati
kegyedbe ajánlott
Sisztetőhivedt
[illegible]

Tekintetes Toldy Ferencz
Egyetemi Kötár tagazgató, s Magy. Akadémiai Titkár Annak
Magy. Akadémia indája
kritikus Trattnerkárolyikat.

Pest.

Vett. jul. 16. 861

Török szent Miklós VII. 14. 861

98

Tisztelt kedves Barátom!

Most, késő estve olvasom a lapban felséges beszédedet. – Sokáig merengek még lelkes szavaidon! Meghatva, elérzékenyedésem írásra készlet. Érzem, előről kellene kezdenem az zal, hogy gratuláljak, – ha van neked s nekünk gratulálni való abban, hogy mit egy helyt dusan nyerünk általad, más helyt talán kárpótolhatlanul vesztünk; és mi közöll még pedig amtán legkisebb a Te nyerességed a Te jutalmad! –

Hogy tartsak hát sort az örvendezéssel, midőn elbumlnék inkább, hogy árván hagysz, kilépve

– mint bárcatos s aggodó meglepetésnel
értem beszédedből – akademiai állásod-
ból, hol a csekély szerepet is, melyet
vállaltam, csak gyámolításod reménye
ben vállalhattam. Ki lészen kinek
segélyére, nem én, de az ügy támasz-
kodjék, melyet képviselve nagyban kicsi-
ben hozzád kötöttem. Hozzád, ki min-
den nemest méltányolni oly nemesen
tudtát, mint kiöüled kevés, mint sen-
ki más! –

Megbonájtod kegyelt bar-
todnak hozzád intézett késő éji álmos
merengéseit, ha vele alkalmatlan. De
mondom nem birtam elnyomni érzé-
semet, hogy ne üdvözöljelek a legmé-
lyebb baráti részvét és tisztelet hódolatá-
val ily ünnepélyes perczben, mely
fényes beszéded által magasztosítva
nekünk létszeres jelentékenységűvé les

De nem szövöm tovább. – Isten áldása
kövesse lépteidet, nekünk uj fényt
s dicsőséget árasztó pályádon, – ki
vánja örök háladatos

Híved
[illegible]

Törökfestmiklós VIII. 26. 861

99

Kedves Barátom!

Szíves leveled visszonzásaul tudósítlak, hogy nem igen lehet most Pestre rándulnom; ugy is, hogy meg kaptam leveledet, azok a kik végett kivánod megjelenésemet, már távozhattak. De másképp is a kivánt irányban nem sok jó akaratot tapasztaltam részekről — hiában, csak mint a czitront facsarni. sálónak tartanak — —. Ellenben én reménylem hogy beváltod már egyszer igéretedet s meglátogatsz. Milly ünnepe volna házomnak. Ha reménylhetem, csak arra kérnélek tudósítsz eleve; mert septemberben egy két kirándulást tenni szándékom. A jövő hetet például bár ha nem Nyiregyházán a sós fürdőben fogom tölteni. Kazinczy is igérte, hogy átmenet meglátogat, de bizonyára már átment és szavát nem tartotta.

Biztosíthatlak immár, hogy az Archaeologiai közlemények szerkesztésem alatt lévő kötete szépen fog sikerülni, meglehetős dús, érdekes s vál-zatos tartalommal. A Régészeti repertoriumnak is legnagyobb részével már kéz vagyok számára, s reménylem kifog elégiteni. Ugy hiszem November berben megjelenhetik, s igy azután minden esztendőben egy kötet rendesen. — Tudósítsz kérlek ki az, gondolom valami kolozsvári Gróf Eszterházy ról szóltát?, ki azon magyarfeliratu kupa leirását és rajzát küldötte be neked — jegyzeted szerint: vetty dec 29 860. 737 szám — melyet töled átvettem szerencsém ezt is az apróságok közt felhasználni, s erre nézve kellene a közlő nevét tudnom levele bizonyára nálad lely. —

Áldjon Isten. Vigasztalj mielőbb látogatásoddal, hiszen szabadjegyed is s utod is van erre. Barátságodba jánlott tisztelő

szived

[illegible]

Fekintetes
Toldy Ferenc
Igyetemi könyvtár Tyarnyaló, Tanár s
Akademiai Titkár Kossuth
Uri utcza Trattnerhaz
Magy. Akademia
Pest

Törökszentmiklós IX. 3

100

Tisztelt Kedves Barátom!

A felöl a-millyen beszéd fenforgott
köztünk az e-i tanárság felöl,
Érnem kell Tégedet semmi hatá-
rozottat se mondj L-ormak
azon értelemben, a mint előtted
nyilatkoztam, épen ugy a római
küldetés felöl sem. Épen most
Egerből vett hirek nyomán arról
győződtem meg, hogy nekem ezen
irányban ovatos lépéseket kell
tennem. ~~Azért~~ Azért elmondom
ha láttak. Azért Érlek, légy
szives az E-k előtt, ugy nyilat-
korni, hogy nem ismerd teljesen
az iránt elhatározásomat — a többi-
ban, ha kell ő alkalom lesz rá, ugy
állásomat s helyzetemet vividis colo-

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

sibus befestheted. Et

Megbarátod hogy
ezzel haboritlak tegedet valamint ~~[illegible]~~
magamat is, Eedbes látogatásod
gyönyör emlékezete kört, ~~[illegible]~~ a
hála ismétlése helyett melylyel azt
fogadtam, de nagy okom volt rá,
hogy erre hamarjában rá vetemed-
jem. Tegedet ez iránzban még rögtö-
ni elutazáson előtt rendetlen toraz-
mal felkeresve. Tehát tehintsd egé-
szen függőben levőnek a tanárnagy
ügyet.

Hálás érzettel ölelve

lekö telezett örökhívi

[illegible]

Tisztmiklós X. 30. 8ti

101

Kedves Barátom!

Szavamat bírod hogy j. h. 4 dikén előadást tartok. Ezt beváltani is szándékozom, de csak úgy, ha dispositiomra elegendő idő van; mert ha többekkel Ezt olvasnom, úgy inkább visszavonutok, mintán tárgyam egy órát igényel legalább is, s én azt nem tatálom oly egészen érdektelennek T, hogy megszaggatni nem volna kár; sőt figyelmet ohajtanék tárgyam iránt gerjeszteni. Lásd tehát kérlek hogy időt, ha lehet első, kapjak, vagy hogy ellenkező esetben kedvezőbb alkalomra halaszthássam

Mélyőrök tisztelő
Tisztmiklós

T „Középkori monumentalis Tégláépitészet Magyarországt" úgy-e mily obstrusus tárgy!

Tekintetes
Földy Ferenczi
Egyetemi kotár Igazgató, Tanár a Akademia
Titkár Úrnak
Magy Akademia kiszorva
Trattnerkárolyi Ház.
Pest

Tetmiklós XII. 13. 861

102

Redves Barátom!

Sekötetezve köszönöm szíves baráti megemlékezésedet. Valóban nagyon megörvendestetnél. Mert Tagadjam, tudod hogy ambitionálom, és hogy ezt mert tesszem, annak is megvan oka. Igaz jobb szeretem vala, ha más osztályban történhetik. — Nem lehetne-e a bölcsészetik kállay helyett, hol a 4 v 5 választó mind az ein emberem, kivéve talán egyet. S oda a Mythologiánál fogva épen ugy, mint a Műbíratatnál fogva is tartozhatom; mert hiszen csak olyan ha akarom. Vemhes ely

Te

Sed tudod legjobban módjáit, s ezért megnyugszom úgy is, ugy is. Mind a mellett, megbocsás, ha mégsem bizom. Ezten tudja ilyesmiben nelem soha sincs szerencsém; pedig azt tartom ebben: hogy pure: Sors bona nil aliud! Item meglátjuk!

az irodalom történeti érdemnét jobban lehet
ne talán a münyetort, melyet szakomba
majdnem alkottam, kiemelni. Ballagi pedig
választó, erre nézve Sobbször bókolt már

Máskép beteges vagyok, lábam
sebe de fejem is és gyomrom folyvá
nyomorgat; nehány nap előtt már d
rosszul voltam, hogy határozottan le
kartam kösönni a megtisztetésről
mert nem is dolgozhattam. Csak hogy
valamivel jobban lettem, most fog
tam hozzá, s már is irhamódra k
húzódik. Bizonyára egy óra alatt
mondhatom el, pedig megtehetösem
hasonszenvi dosisokban rakogatom le
de ily nagy Tárgyról csak fogalmat
sem lehet adni kevés szóval. F Azért
kérnélek szólj szabóval, kinek he
lyére irhattál volna, engedni azt
át. Ő mondja, a szerint szólhat, a
mennyi ideje van. Előttem diffundál
hatja magát s nehem kevés mara
mig, ugy óvonhatja össze vitorláit.

Áldjon tőtem még egyszer kösönö
Jótékony s vigasztaló volt ebben hogy
éjen részedről jön, azt mit legtöbbre
becsülök. Ölellek hivedt

Szerint

F Mindenesetre probát szeretnék előtted tartani hogy lásnak, mint ezt tenni

Bene

Én sajátlag azt sem tudom
mikor van az Akademia
ünnepélyes körülése, csak
ugy gyanítom hogy talán
U dikil olvastam valamely
lapban — Az igaz hogy elta
láltátok a papra nézve, épen
vasárnap s azt is körvetlen
az ünnep előtt, midőn alig
mozdalhat az ember hazuról
a sok gyönö is functio
végett.

Ha ne talán hibázan
tudnám a napot irjd meg
kérlek mielőbb.

Tisztelt Barátom!

Igen szerettem volna, söt egy kiáldoratot sem sajnálnék, ha értekezésemet kezelhetőbb 8-ban alakban is nyomatva bírhatnám. Ha lehet tedd meg. A quartos pedig nyomard kérlek mielőbb. Külön példányt mennél többet kívánnék; semmivel sem mordíthatnám jobban elő ezen ügyet mint ez által. A nélkül is kifosíttatván áttalatok az időből s hallgatóságom sem lévén legalább igy kell terjesztemen.

A többiről Testen addnak mielőbb a sajtó alá

Tisztelő híved

[illegible]

mat Szatayúnak is mielőb

mał Szatayńskisem

Tekintetes
Földy Ferencz
Egyetemi könyvtár Igazgató, Tanár
s. Mikkadémiai Tag
Pest.

Pest 1/2 Ahonnan

Tisztelt Barátom!

Ist küldöm az Igazgatósághoz intézett beadványt, melynek ha kell kellő alakba atirását szivesked-tél megigérni. Érzem hogy kevésé hossza, de ennél kevesebbet nem tudtam mondani. Légy tehát szives azt úgy, a mint legjobbnak véled mielőbb Kubínyinak alairásul átszolgáltatni. De egyszersmind kérlek arvólisgondoskodni, nehogy talán esebében maradjon, hanem ő is mielőbb adja át Szalaynak, ki arra szólitott fel, hogy azt neki küldjük meg. Teljes reménynyel helyezem tehát kezeidbe, hogy őrködni és gondoskodni fogsz, miszerint a legjobb módon rendeltetéséhez jusson. Add akkor kérlek át vele a Kubínyihoz intézett levelet,

mely mellett üléri jegyzőkönyvek másolatait is küldöm, melyeket már várja.

Más az: hogy mintán Töled mindjárt elváltam szóltam Csengeryvel, ki is megigérte hogy kiesszkörli Eötvöstől misszerint értekezésen, hasonló módon mint a Te a beszédedet a szemle számra átvehesse s az Akademiatól is honoraltassék. Csak az a baj, hogy eddig nem lévén bizonyos róla, most csak következő kettős füzetbe jön s így megint ad graecas calendas húzódik kiadása; nem lehet azalatt vagy előbb talán az Akademia kiadásában nyomatni? Ha igen ugy nyomatni kérlek.

Még egyet: Tegnapelőtt kapok levelet a Tiszai Vasúttársaság igazgatóságtól – s valószínűleg kaptál Te is – melyben uj jegyzet küldenek és kérik küldeném vissza a régit. Holott én azt már három hete meg küldöttem Gr. Dessewffynek ugy mint o

meghagyta Tornonyba. Ez volt tehát az aka hogy mostanig újat nem kaptunk, mert ő eddig elmulasztotta beküldeni, valamint azért nem kapunk újat az Államvasuttól sem. Ha Te a magadét átadod szalaynak vagy alkalmad lesz vele szólni megmondhatnád hogy kérik tőlünk a régi jegyzeket s küldjék be azokat.

Rosszánat sok alkalmatlankodá, somért. Ölellek szivességedbe ajánlott

Lisztelő hivedz

[illegible]

Csak arra kérlek még, hogy ha a beadványt változtatod, véteszd kérlek ezen változtatás mázát, hogy azt a jegyzőkönyvhöz csatalhassam vagy csak ha kivántatik, amint hogy előre látható, a Bizottmányi ülésben felolvashassam.

Az igazgatósághoz Beadvány kubinyihoz czimzett borítékban mindjárt az első db. Ha azután elkészítetted tedd be kérlek ismét a borítékba és pecsételd be azt.

Török sztMiklós 1. 16. 862

105

Tisztelt Barátom!

Most veszem Csengery ezenetét hogy b. Eötvönel szólt engedni meg érte-kezésem felvételét a Szemlébe s feleletül kapta volna „mivel az elnökség ráállott a <u>különnyo-matra</u>? nem engedheti hogy Csengery is felvegye az értekezését"

Mondhatom nem értem – mint annyi mást a mi onnét jön – csak azt értem hogy számomra nemet mond, míg neked és sza bónak igent; pedig quod uni justum alteri aequum. Világosítsfel tehát kérlek miczoda különnyomatott engedett meg. Szóltál te azi-ránt vele hogy én 100 példány különnyomatot kértem. Ezt engedte-e meg a díj mellett, vagy mit?

Légy szives az iránta vele szőlni
Talán a legközelebbi gyűlésben, és
Tudosits azután szegény értekezé
sem sorsa felől. Végre is kinyo
matom azt én magam s azután
kereshettek; majd válaszolok, hogy
a mi másnak meg van engedve
az nekem is szabad.

Sátom hogy
az embere itt semmire sem me-
het és sajnálom, hogy rá adtam
a fejemet most is, Bizony csak
a Te barátságodért történt. Jobb
lesz szépen visszavonúlni ugy is
szálka a szemökben az Archaeol
bizottmány is, mint újra hallom
Megkeserüli az ember azt a ke
vés jól is mit tehet.

Bocsásd meg
alkalmatlan panaszaim, de ki
ken fordulhatok ha nem hozzád
Te vagy még az utólsó refugium
Isten áldjon tisztelőhivedt
Kuna

Tekintetes
Foldy Ferenc
Egyetemi könyvtár tyrnak
Kirnak
Sipötülcza 45 szám
Pest

Tisztelt Barátom!

Megint Csengery ír, hogy most meg az elnökség megengedte volna a külön 100 pil-dányt számomra és neki tiltotta be a kiadást. Nem tudom meddig tartana még ez a comoedia szegény értekezésem végett. De elvagyok határozva már most azért is visszautasítani az Akademia díját, s akkor mint mondád szabadságomban áll akárhol is kiadni. Mit chicanirostassam én magamat elnöki launak áltatlatszik-e vagy nem tetszik-e nekik igy vagy úgy. Add te hát kérlek ad C.-nek ha kéri kéziratomat.

Tisztelettel Tisztelőhöved
Szemere.

Tekintetes
Toldy Ferencz
Egyetemi könyvtár-igazgató és Tanár,
Akademiai Rhagyhonak
Lipótutca 45 sz.
Pest.

Tekintetes Mihály 1. 30. 862

107

Tisztelt Barátom!

Most vett szives soraidra válaszolom, hogy miután a végett a külön nyomat végett oly sokáig hurczoltatok — az elnökök és Teorromnál fogva, én ezalatt végre is kifárasztva, oda igértem a munkát Csengerynek, a ki étte és kéz volt minden kivánatomra hajlani. Ez természetes ugy-e? Már most az is természetes, hogy ha valakinek valamit oda igérek annak van tökéletes joga felette disponálni. Ha akarja vegye át, ha nem akarja mentsen fel igéretemtől, s akkor nyomathatod. Igy áll a dolog. Világos vélném. De hogy

mindannak daczára ne talán ismét
ujabb zavar támadjon belőle, ha
várhatsz, várd meg már a holnapi
napot. Én vasárnap estve, az az
tehát az nap melyen te ezen levele
met vessed, testen estve megérke-
zem. Másnap hetfőn délbe talán
veled estve pedig Csengeryvel a
Gyülésben szólhatok s véglegesen
reménylem elintézhetem az ü-
gyet. ~~hetfőn~~ kedden van bizottm
ülésünk s az Archaeol. körleme-
nyek is készek volnának, mi vé-
gett mégis kellene veled szólnom
milyen árt kellene a boritekra nyo-
matni ez.

Épen most olvasom
az irói segélyegyletjacára adandó
hetfői estély jelentését. Mintán
épen ott leszek, kérdelek elmégy-e
te, és ha igen menjek-e én is?
illik-e? De ezen esetre kérnélek
szerez számomra magányjegyet.
De csak úgy ha de jónak véled. —

Küldöm a correcturát, melyet leveled
del egyszerre kaptam. Minek áll
nem irói német nevem rajta!?
Azután szónoli irályra végett
odo türtem a megszólitást, mi-
tán végén is az apostrophe
végett elöjön a szövegben.

Kissönve szives figyelmedet
baráti kegyedbe ajánlva

Tisztelő hívd
[illegible] com
mind
honá
tő.

Tekintetes
Toldy Ferenc
Egyetemi Kőtárdgazgató, Tanár és
Magy. Akademiai Bizag. Tag Úrnak
Sipőtutora 45 sz.
Pest

köster

Tisztelt Barátom!

Tyarad van, szintúgy borzogat, ha ezen mosatlan, fésületlen mostoha fiamra tekintek. Hiában nem születtem sem szerkesztőnek sem correctornak azt érzem, annát inkább, mennét nagyobb szorgalom mat jártam el ebben; de mind, a mellett vagy nem értettem hozzá vagy nem birtam vele, s a mi fő, hogy az indolentián legjobb szándékom is megtörött.

Tyasitottam biz én azon nem csak szavakat és sorokat, de egész lapokat is. Igy ifj kubinyiében nevezetesen a vizsgálat egész eredményét az Menkezőre kellett megváltóztatni. Érdyéből jóformán csak válogatot szemelvényt adtam, többet oktalan

vagy élvezhetlen felerészénél elhagyva.
A numismaticához, Andrássyt illetőleg
nem sokat értek, sőt nem is törődöm
vele, s mire hosszas fartatás és tagada-
zután kivettem Erdyből „hogy ő bizony
nem írta, de dictálta" Andrássynak
a czikket, végre megnyugodtam egy
részt, másrészt a nyomatás közt fel-
tűnt nehézségekre — mert van ott még
az egynél melyet de észrevettét több is
furcsább is — hasztalan kerestem felvi-
lágosítást, mintán Andrássyt Pesten
mindhiában kerestem, hogy
ott az eredeti példányokat megtekint-
hessem ez igy lehetne valamenynyi
keresztül menni, még a magamét
sem kivéve, mely szinte rögtönzött
munka s inkább igazságos gáncsoda
érdemli, mintsem hizelgő diczéretedet.
No de talán okultam is valamit
ez áttat s reméllem már a jövő
jobb lesz. Henszlmann porczpás
munkája nyitja meg és tesszi az
első füzetet, — mert füzetenkint fo-

most megjelenni, még pedig az első remény-
lem már 1 Aprilban — ne fastus dicsigaz.
Azonban a nyelv H-ban is vapulat, bár-
mennyit igazítok rajta. De úgy van az,
hogy kiknek nyelvök s irályuk volna nincs
studiumuk és vice versa. Adhatok-e
azonban példányt már ebből? Kétlem,
annyira kell nyugtatványvagatnom
már most is a mit határozat szerint
el kellett osztatnom. Ugyan miért
záratlad ki magadat a bizottmány-
ból — érzem sok bajban hiányodat —
azután megjelenhettél volna akkor mi-
kor tetszik ez.
Sajnáltam hogy nem
láthattalak a múlt hetfőn, nagyon
számítottam rá hogy találkozunk. Otthon
azért sem mertem már neked alkal-
mattankodni. Hires egy ülés volt, a
terem zsúfolva tele, az ülés 5–9 ig.
Mily eredménye volt, mai napig sem
tudhattam meg, hogy reducatták budge-
tünket a szerdai igazgatótanácsban?

Tedig ez ránk nézve lenni s ü lenni kedése. Megirhatnád ha tudod. –
Ma nem mehetten Testre. Átalton épen ez utólsó farsangi napokon a járkálást; azután hamvazó szerdán itthon kell lennen; azért egyuttal megtartattam a múlt kedden a bizottmányi ülést is. Nagy bajjal ve szödséggel összeállittattam, bekötettem a biztagoknak, akad elnökünk szóló példányokat; s megrendeltem akkor az aj nyomatását el.

No de elégyé megzötörtelek válaszommal criticadért, melyre pedig érzem mily szükségen van. Áldjon Isten örök tisztelő híved

[illegible]

Nemzet értekezésem a Bszemlében már megjelent, s a nyomda elkészité azonnal az évkönyvszámára az utólsó ivet is. Itt volt már nálam correcturán. Egy pár nap mulva gondolom kiadatik a szemle s egy lehet majd ezt is kiadni, irtam hogy a 100 példány az évkönyvből számomra készítsék el.

Törökszentmiklós III. 6 8bre

109

Tisztelt Barátom,

Fülkegyes vagy irántam. Már egoismusból is fájlattam hogy abban hagyod a titkárságot, s nekem még keresebb alkalmam lesz érintkezni veled. Szivességed eddig kármentesíttett. Levelei~~nek~~ még folyvást vigasztalnak s oktatnak. Ilyen ez is. Jól tetted hogy szigorún átnézted az utólsó ivet is.

Nagyon vhajtanám már most, hogy megvalljam, ezen munkálatot, mely iránt te annyi elnézést vagy, folytatni, természetésen csakúgy, ha ismét honorifice meghirtok, hasonló ünnepélyes alkalommal, még pedig a második csikk szólhatna hasonlón a középkori szobrászatról, a harmadik a festészetről és talán egy negyedik még a kisebb művészetekről.

A második már meglehetősen készen áll eszmémben, s ha

nem volna is oly dús a nagy vonásokban,
kisebbszerüsége mellett még is sokkal vonzó
érdekesebb mert értelmesebb volna a képek
a részletek a müvek jellemzése és elvállítás
által. Sesze erre nézve még elkerülhet-
lenül szükséges volna hogy a szepenége
a nyáran átfuszam. Jákol s egyet már
megtekintsek, de mit a bizottmány
költségen könnyen néhány nap alatt
és 100 ftat is megtehetek, a minthogy
meg is teszem. Mit mondasz erre? Talán
időszerü czikkszorozat volna végre is szük-
séges tájékozásul, mint első hazai mütörténet
vázlat. Szeretném véleményedet halla-
ni. —

Feddart kérlek, s ismertesd meg
munkálatomat, nem bánom a Loydban
is — ámbár ettől kevésné félek, egy és más
keverbbé jól felfogva oda kün veszett nevünk
költheti, azért csak cum grano salis lehetne
beleereszkedni — de inkább a Magyar la-
pokban, nem bánom a Mországban v
Naplóban; ezt olvasom; de amart is más
megszerezném a Casinóból. Az Archaeol
közleményeket tudod hogy magam is-

mertettem néhány napelőtt a Napló-
ban (gondol a múlt héten csötörtökön
v pénteken jelent meg) felszíva Csengery
által. Azért czélszerü volna ha Te most
a Mországb ismertetnéd meg. Nagyon
le kötelezel azzal.

Az Archaeol Bizott-
mány dotatiója felől már teljesen
értesülve vagyok; reduváltak kevésné,
de igy is még lehetünk valamit. —

Most hallom azt is, mily nyomorul-
tan reduváltatott az ujterben az Akade-
mia palotája. Azt mondják valóró-
gos scandalum; vagy 3 felől felszólítta-
tom irjak ellene. Sedig még nem is
láttam. De vigye a —, lásák ök.
Az Akademia nyomorultan viseli ma-
gát ez ügyben — annyi kétségtelen.

Megtámadtatásodat soha se bánd,
oly kicsinyes, hogy legfelebb witznek
járja meg.

Akademiai beszédemet min-
den halogatás nélkül lehet kötetned,
tartod vissza az Akademia példányát
a meddig Csoznek s neked tetszik

de az én példányaimat, legalább egy
tucatot, küld mielőbb, nagy szükse-
gem volna épen alkalmilag rá. Vagy
három püspöknek kell innom a napo-
ba a Bicottmány ügyében. Haynal
pedig egy mythologiai munkát kü-
dött bitálatra – mintegy 2000 lap-
szép mulatság, már egy hete vesződöm
vele – s lekötelező nyilatkozatai következ-
tében, szeretnék neki is kedvezhedni, ha
a jövő héten megkütdöm.

Ha időd lesz válaszd ki kérlek a titko-
ri levéltárból a mi számunkra az ott lé-
vő rajzokat (debreczeni egyház, sitéri és
kassai falfestések etc etc). Már kér-
tem szalagtól számunkra valami
fiókat, hol egyéb tárgyainkat is deponál-
hassuk, mit ő megigért, ha te mindent
átadsz.

De már látom megint hosszu-
san alkalmatlankodom. Ugyan az
ha te kis újat mutatlan én egész kere-
det megragadom.

Áldjon Isten
hiveszt
[illegible]

Konstantinápoly N. 21 862
Vett. máj. 28/62.

Kedves Barátom!

Heureka! Mátyás király könyvtárára, ter feli-
ces, ráakadtunk! mint az Naplónak álta-
lunk mai napon megkütdött táviratból már
megérthetted. Számos nehézség s akadály le-
kündése és csalódásunk után, midőn már már despe-
rálva az egésszet felakartunk hagyni, végre
mai napon, a régi Seraj titkos s rejtett könyv-
tárából előhuzogattuk a bibor kötésű ezüst kap-
csos, magyarország és Mátyás zománczozott
s miniatur czimerével díszitett holtós codexek.
Eddig ugyan csak néhányát i sz. atyák, classicu-
sok; de a vizsgálat folytatására a lépések
megvannak téve, ha bár folyvást csak a kedvező
szerencsés körülmenyektől függnek. Elég most
ennyi, hogy mit szem eddig nem látott, kéz nem
érintett – miután száradokon át annyian epedtek
s mit hasztalan kerestek, azt mi láttuk, forgattuk
signaturaikat a mennyire lehetett hiven leír-
tuk! Kétség többé nem lehet! Más kérdés azon-
ban még a teljes siker. Olvasd et kérlek sorai-
mat Szalagnak is mielőbb; de ne közöld nyitvány-
san. B. keménynek ugy is megírtam ezennel
a mi közölhető.

Isten áldjon a viszontátásig
tisztelő hiveszt
[illegible]

Tekintetes
Foldy Ferenc
Egyetemi Tanár Kitár
Igazgató s Magy Akadémiai
Rendes Tag Úrnak

Törökszentmiklós X. 22. 36
Vett ors. 23.

Kedves Barátom!

Naponta várom az operatum megérkezését. De már két czötörtök is elmult és csak nem jön! Légy szíves legalább ezen a harmadikon elkészíteni s azonnal megküldeni, hogy a 27. diki ömes ülésre belehessen nyujtani; miután a 20-dikait passirostok. Egyébként is az ügyek nagy hátramaradást szenvedtek már ez által, mert miatta nem küldhettem be az elnöknek sem a jegyzőkönyvet, sem az általa alairandó számos s részben sürgős levelet, folyvást várva küldeméngedet.

Aldjon Isten
Sisztelve szerető híved
[illegible]

26

Szinyi Jánosné
Kormányzó Udvarbiró

Nagyságos
Tolly Ferencz
Tanácsos, Egyetemi Tanár és Kötet
Igazgató Úrnak.
Lipót utcza
Pest.

Törökszentmiklós XII. 5. 86

112

Tisztelt Barátom!

A ketségbeeréssig lassan érkeznek ismét a javítási ívek. Sürgeni kérlek hogy valahára már elkészüljön.

Más kérésem melyhez alkalmatlankodni bátorkodom az volna, szíveskednél velem közölni az Archaeologiai bizottmány szervezésére beadott azon tervezetet, melyet neked átnyújtottam. Az a fogalmazás volt, s igy kezeim között mit sem maradt; ha ez egyébkint nem volna meg, ugy jó lesz az is a mit te nyomán készítettét és fetolvastát. Igen nagy szükségem volna rá rögtön egy más iratom végett, melyben amarra vonatkoznom kell.

Törmétett kérésemmel szivességedbe ajantva

tisztelő híved
[illegible]

d uta,
gzik,
Eivána,
dérét a

Jelentetes
Voldy Ferenc
Egyetemi könyvtár Igazgató és Akadémiai Titkár
Kriutina Trattnerház
Magy Akadémia szobája.
Pest

Törökszentmiklós XII. 29. 80.

Kedves Barátom!

A hírlapszerkesztők sollicitálgatják elő-
adásomat lapjaik számára. Én
nem tudva járja ez vagy sem
— ámbár gondolom igen, mivel
emlékezem hogy többször olvastan
az előbbeni érekben — hozzád uta-
sítom őket; Megvallván egyéb-
kint neked, hogy ha bár Eivána-
Tosnak is tartom terjedését a
lapokban, még is attól félek,
hogy terjedelmenége ~~[illegible]~~ vé-
gett töredékesen, s a sok igazítás-
nát fogva hibáson fog kiadat-
ni.

Az utóbbira nézve más kép is
okom van félni; s azért újra kér-
ve figyelmeztetlek igéretedre, hogy
correcturára megküldöd, valamint
a különnyomatról is gondoskodni
fogsz.

Láttak-e 7 dikén estve az Archae
bizottmány ülésére? Mert ha ne
ugy délben látogatnálak meg.
félek hogy otthon alkalmatlan
leszek. Sajátlag azonban az
sem tudom az a Napirend van
a melz a múlt érben volt. Ha
van nyomatott rend, küld m
kérlek. Egyar már tétkár
sem vagy, és ilyennel alkalm
lankodom! Hozzá szoktam má
De igy lesz ez még egy idezig, e
és sokan nem fogunk nélkül
hetni bizonyára soká és tala
soha

Isten áldjon. Ölellek, D
dog újévet

Sisztelőhivedt
Stern

Jekintetes
Toldy Ferenc
Egyetemi könyvtár-hogyanyató, és
Tanár és Magyar Akad. Ottag honnak
Pest
Szigetátora 45 szám

alk
[illegible]

Török szt Miklós N. 5. 363
Vett. 7 estve, hara
jöve Elsőgyakul

14

Kedves Barátom!

Fogadd szives köszönetemet baráti megemlékezésedért, mily mélyen érzem azt, onnét megmérheted, hogy épen tegedet ezen elömenetelem egyik fölengezőjének tartalak: pars magna fuisti!

Ennyit sietve, mert a legpomorúbb hír, fájdalom s bú fog el midőn e sorokat írom, épen távisztonák, hogy öcsém sajos, szaládom büszkeége és reménye haldoklik.

Ezért nem is tudom mehetek-e a bizottsági ülésre tertre, vagy mikor mehetek – de a mint legkörelebb bármikor felszándalok meglátogatlak s majd akkor a kivánt ügyről szólunk

Addig is áldjon

Isten ölelő hálás hived

[illegible]

Fürökszt Miklós 11. 5. 863
Vett – 7. jún

15

Kedves Barátom!

Ha már oly udvariatlannak kellett lennem, hogy kedves v. konok elveim végett apárra leányod lisztelelét egy eleve megtagadva vállam meg tőled, nem tagadhatom meg azon örömet, mit nekem a kedves svárattan meglepetés okozott, mely képeddel gazdagitott.

Mit sem sejtve hoztam haza Sertről azon kőtegképet, melynek beszomagolásával, gondolom épen jelenlétedben, biztam meg a Mindenest. Mire estve hazajöttem már

is be uomagolva találtam, s
hara horva, nem érdekelvén a
képek, tegnapig felbontatlo
nül maradtak. Csak midőn
felnyitom akadok bucsos ár
képedre mit sem gyanítva,
melyet tehát nyilván a Mind
nes, hamlról távoztom ucán
megérkezvén, mit sem szólva
kötött a többi köré.

Fogadd ér
szivos kössönetemet, nagyon
örültem rajta és csak azon töröm
fejemet, mily méltó díszhelyen
juttassak neki Egerben, mert
már fel sem türöm. Hogy nek
a képnél sokkal szebb és kedve
sebb ~~[illegible]~~ még csak emlékei és ke
pedhek, mondhnom sem kell; legy
bár csinos, a mü, a hasonlatta

kevésbbé vagyok megelégedve
Mégegyszer kössönöm
Sötétek tisztelve tiszt
szerető híved
[illegible]

Borsos fele Thorographiája jun 14 [illegible]

Török sz. Miklós 11. 17 861
Vett — 18. 63.

116

Kedves Barátom

Épen most indulófélben olvasom Römer jelentését hogy b. Prokesch a napokban Pestre érkezik. Fogadjátok kérlek lehető előzékenységgel. Csatlakozzál kérlek kubinyiakhoz, hirjátok meg Eötvöst is, perse te nem fogsz hiányzani. Említsd neki hogy H. Parisban s én Archaeologiai müutazáson vagyunk. Hord elő mit tett a kormány s akademia a lorvinákra nézve s hogy eskozölje hathatós pártfogásával hogy lega alább catalogizathassuk a codexeket, mit tavasznak esztendőre mi ketten oda rándulva megtehetnénk; majd meg látod hanyadán vagyunk vele.

Vagyon sajnálom hogy én

ott nem lehetek. De lehetetlen
Lónyai Menyhért minap írt, hogy
ma vár Nyiregyházán a pályánál
s magával visz a Szabolcsi és Be-
ghi reformatus gót egyházakba
hol a régi felfestményeket vizsgá-
hatom a mészkéreg alatt, ő sokat
kijelelt, s csak ily hatalmas refor-
inspectori tekintély segíthet akkor
ha velem jár, hogy a hol tetszik
vakarhatom a falatt; ha ezt mo-
nem tesszen, nem egy hamar ker-
vissza az elmulasztott alkalom
Majd pótol Rómer, Veneset a dep-
tatióban, mert jól lesz igy fogad-
stisztelni Prokesszt, ha az Akad-
mia reszéről mitsem történnik s
tehetitek magatok. Prokeszttól
sokat lehet reményleni a museu-
nak is. Ki tudja, ha megtetszete-
neki, nem fogja-e páratlan g-
rög érem stb gyüjteményeit Mu-
seumunknak adni. Mond ezt kub-
nyiaknak ely Sapienti Pauca!
Ezen áldjon ölellek szivedet.
Szivedet
Pokyi

Vett. Sept. 27. 63
Vál. 28.

Eger IX. 18. 863.

117

Kedves Barátom!

Ohajtáromat téged ismét láthatni egy-
szer, mindarzat csillapítám
eddig, hogy majd találkozom
veled a természetvizsgálók
Gyűlésén Pesten. De most ezen
reményem is megpünt; tény-
leg egy garasom sem lévén
mit erre kiadhom lehetne,
oly inséges időket élünk itt,
Gabonánk nem termett, hasson-
bérlőink nem fizetnek, az adó-
ban folyvást exequálnak, adósá-
got csinálni nem merek, mert
azt is a mi van nem tudom hogy
füzetem, s nem is tudnék kap-
ni sely itthon várom tehát ezen-
deren a jobb időket. —

Mindamellett sürgös köztendőne s
kérdésem volna. Olvastad a lapok
(Vesti Napló 204 szám sat.) hogy
Bécsből a külügy Ministerium utja
csakugyan leérkezett az engedély ho
a Nyezér Fuad Pasa nem csak meg
gedi de örvend neki ha a könyvtár
catalogizáljuk. S hogy jelenleg a
kormány már csak azirant kivan
értesülni az Akademia részéről,
mennyi költség volna erre szükség

Ime most van azon Stadium
ban az ügy, hogy csakugyan érdemes
volna belekapni. Ugy tudom hogy k
binyi Feri sem nem vállalkozik sem
nem vállalkozhatik ilyesmire. De
Henszlmann is hitem szerint nem
igen kap rajta s nem neki való mun
kának tekinti. Ellenben kit sem
illetne meg jobban és méltóbban m
tégedet. Maradnék tehát én veled,
sőt ha lehetne még talán egy a palae
graphiában jártas ~~mint~~ másoló írnok

fétét is viketnénk magunkkal. Rónk
nérve nagy előny volna, még talán
a kező ősszel oda rándulni s a te
let ott tölteni. A konstantiná
polyi igen kellemes lakás s okszó
életmód mindet mind szellemi
leg mind anyagilag igen ran
girozna; feltéve hogy csak félig
meddig is becsületes napi díjakat
~~pr~~ v pauschalét s utazási költséget
adnának. Ez, úgy hiszem, a szép ta
nuságos munka és fényes feladat mellett,
mind akettőnkre igen kedvező volna.
De én csak is veled ohajtanám
ezt végezni és Garintorozom ne
ked, hogy kedvezzé tudnám azt
tenni.

Már most csak rajtad
fordulna meg, tudnád meg hogy
áll a dolog az illető helyeken. Mi
érkezett az Akademiai elnökségher.
Mit szándékozik ez tenni? kit

Fog felhívni javaslat tételre s ab-
Azután befolyhatnál Budán
hogy az ügy ott kedvünk szerint
döntetnék el. Tudom hogy neked
eddig nem nagy kedved volt rá, s
hiszem megjönne. Hiszen irodalom
történeti munkálataidra is azy igen
nagy előnyt szolgáltatkat etc.
Reméllem mégis hogy e nevezete-
lépés, melynek hiszen te vagy szü-
ppja, annyira mégis erdekelni
fog, hogy engemet állásáról tudosit-
Mintán állását az illető körökben
legbiztosabban megtudhatod. —
Quod superest az, hogy én
naponta számolom a perczet, melyt
téged itt üdvözölhetlek, azon remény-
ben, hogy kis leányoddal, kivel egy-
együtt ebédeltem itt, de ki nem igen
akart apja barátjának fogodni,
magad jösz el. Izabella kisasszony
ugyan még nincs szerencsém sedves
elveimnél fogva, ismerni. De Anyá-

18

26

annál inkább diszekszik barátságával.
Ősokat jár be a Fejedelem asszonyhoz,
ki előre engemet is megtatogatott
s igy perczre nekem is visszahellett ad-
nom a látogatást, annál inkább,
mert épen velök együtt Anyámmal
hivatalos voltam egyszerre az Érsek-
hez ebédre. A Fejedelem asszony
egyébkint is beteges és gyenge nő.
Amint Izabella kisasszonyt itt
kitünőby magasztalják, mindenki
már eleve azt tartja, hogy ő lesz
utódja. Tegnap voltam Balásynál
Felnémeten. Épen előbb volt nála
Vladár Ervin (Kazinczy Gábor törvszéki
mostoha fia). Folyvást dolgozgat.
Várom most válaszod, s még
inkább várlak tégedet. Tudom hogy
az Érsekhez szállsz, máskép hozzám
kérnélek s hiszem az egyszer meg-
volnát elégedve véle.
Ölellek s kérlek tégy s vála-
szolj valamit az ügy állatára
nézve. Barátságodba ajántott
hivedt
Kelemen

Forditod:

Indod-e hogy mióta itt vagyok még
csak egy sort sem írhattam. Mint
legifjabb kanonok a jegyzőkönyvet
viszem, hétszámra naponta délig
vannak conferentiáink; hogy ura-
dalmunk minden Zsidó csaptárosa
épen úgy mind bérlőink, szolgáink
saty folyamodnak a nagy inséget
panaszolva, hogy senki sem ifsik
csapszékeikben, engedjük et nekik
a hasonbért egészen v annyit sennyi.
Ez mind tárgyattalik, mindenről
kimerítő jegyzőkönyvet hosszú ex-
hibitumokkal veretek, nekik azuta
feletek indorsálok. Egyszóval amit
régen nem tettem, korán reggel s a
késő ejszakába be kell dolgozgatnom
ily odiosus dolgokat v lappuliákat.
Míg ezen helyezetből kiavicskélek.
Azért is óhajtanék addig ad Gara-
mantas et indo Konstantiná-
polyba menni, hogy szabadulnék
Attól. —

T s per absolutum Konstantinápolyban is még több szabad órád
[illegible] vagy, mert a Serfijban a kőnyvekkel naponta

Egy X. 7. 865.
Vett. szám 9.

19

Tisztelt Kedves Barátom!

Ez valósága szerencsétlenség volna az ügyre
nézve, ha ily akadályok által engedd ma-
gadat visszatartóztatni.

Kérd! mennyit
sohajtottunk, mennyit fáradottunk,
s mit adunk vala érte, hogy csak léte-
zését is és módját a honá jutásnak meg-
tudhasnuk; és most midőn honá nyúlha-
tánk ország küldetés és költség mellett
ily csekelységek fognak visszatartóztatni!
Mi ekkor képest bézi munkád és deca-
naturod. Az egyiktől könnyen dispensál-
tathatod magadat s esztendőre épen
úgy rádkerülhet, míg a másik dicsőség
nélküli munka rád nézve, melyet ha
ha megtervezett mázod segédkéz is elvé-
gezheti meghagyorád szerint. T

Ilyezmi, gondold meg, csakugyan
nem vethet súlyt a latba, ha arról
van szó, hogy a Magyar irodalom megte-
remtője előtt annak talán rejtett kincs-
tára a Corvina végre megnyiljék. Hiszen
ez epochalis esemény, melyhez nevünk örökre

gyenmarsha és hogy lehetne ezek szembe
oly magas rangú ügyekkel akadályt
gátolni. Lehet hogy rá nézve
nincs ingere, ki a magyar örökkévaló
hűségre (Tettek ezek); de én pity bolyong
nék ily ügyben nevemet a tiedről fen
hagyni. Aromban ne hidd, hogy en
ilyen hiúságoskodó bánt lakon.
Nem! Tetek inkább attól, hogy ha
ma Athanasiakat semmisegek mi
az graeco calendas, lehet a dig a
kalam soha többet vissza nem jö
a folytonos kelelő érzés, hogy
Kovén baktat ez annak végez
vethet neki. Jó ni könnyű
magyar szerencsénkről [illegible]
ügyekben ítélni igen könnyen
megeshetik. Addig kellene vem
dosat nig nincs. Most a kormá
és az interimistica a Kovén de
nálva vannak a Lendére.

De mit beszélem mindezt
neked, ki tökéletesen érted hiva
gyan szíved és az ügy fontosságát
ugyan ugyűrődből kellene kibonta
kozod. Fel! meg ezt az ábrándo
es ügy valóban, ha valami, megérdem
lás még akkor is, ha mindjárt oda ve
nálnak pluvia A prichia vele! Adiu

pedig nem kell tartanunk. —

Mindenekelőtt vánom arnban,
szóltam eddig is, azért nem értem,
hogy miben áll a dolog a Akademiá
nál. Áll a felhívatlan tudnitás, hogy
mária a fűhüngös költői irányt kétek
véleményt az Akademiából? Megvall
lom bogyon okajtottam volna Akker
is szólni. A címiket sc. és önkudat
lan k. nem tudom lepnek-e az
Akademiá által felhivandó egyetek.
A külföldiek, mit hiszem egyébiránt
lepnek kik kivánni fogják. Ja,
lán magya szalay is? — Amit
a tárna nincs: kz mindenekre
palaeographiai [illegible] gyakorlottságá
nál [illegible] antipir er inkább a diplomatikára
okiratokra [illegible] minthem codexekre
vonatkoznk, képes volna igen is; csak
annyira belegyen szépülve nem volna, mert
ha ez rájön úgy hamarjig nem dolgozik.
Oeknünk inkább olly valami amanuensisek
lene inkább, aki [illegible] szorgalmasan és jól
tudna copiálni; hiszen ily codex másolói
tok vannak vagy voltak az akademiánál
minden [illegible] gyakorlattal bele
találna magát. Teendője legyenkább egyes
nevezetes részletek, pl. magyar dolgok
kiirása lehetne, ha ilyenekre jelent

Magam is 5-6 esztendeje nem foglal-
korván már a palaeographiával
ujonan kellene magamat gyakorolnom
hogy bele jöjek, mit szivesen meg tennék
eleve, csak tudnám lesz-e adott bölvalt
mi. Várom tehát értesitendet.

Izabella kisasszonynak bátor
voltam magamat bemutattatni. Praesentia
auxit famam! ha csak rövidén is szóltam
vele, s ezalatt a tárgy, az ő s az én legfel-
vezebb tárgyam, te valát! Reszkedett elevé-
ren, midőn mondám mennyire szeretnék
ha keletre vihetnélek, mig aggodalmad
kezillapitonom sikerült. Az alkalom
véletlen volt. Az Érsek szüreti mulatsá-
gol adott a Tárdában, melyre ő maga igen
kevés vendéget hivott. A nők közöl az
Anyámon kivül például csak még egyet
A kanonokok közöl csak Mariaszyt és
engemet et. Igy el kellett fogadnom és
alkalmam volt lányodhoz szólnom.
Máskép aggodalmaidat, ismerve ötet
még kevérbbé osztom. Nem tudom itt
van-e már mérik kis lányod; és szabad
volna-e például azt is Anyámnak tala-
magához kihivni, vagy jönne-e? min-
tán minap nem igen akart atyja
barátjaul elismerni.

De nem fecsegek többet, ölellek
s várom válaszodat tisztelőhöve

Attmeyer

31. vele feladva

Eger X. 29. 86

Vett. nov. 2.

Kedves Barátom!

20

Nagyon kösszönöm szives baráti figyel-
medet. Látom hogy ez ügyben
mint elejétől fogva úgy most is
folyvást az Akademia vagy elnök-
sége valórága idiota szerepet vis-
s igy csak kudarcsal vallhatunk.
Tehetnék én ugyan fordulatot rajtam,
mint már egyszer tettem, ha csak
Pestre mehetnék, de az áldozat nagy
s nem tudom magamat rá elhatá-
rozni.

Mily félszeg felfogás a pénz-
kérdés is. Hiszen az könnyen su-
perálható, ha az Akademia felér
hogy az idei sjövő utazári kis
budgetje kivan már méritve Vám-
bery persza útja által sok, de
kéri a kormányt segitse ez ügyben
pénzzel, mintán a Küldetés itt nem
halaszható a fővezér engedelme meg
lévén, a mi körül mények változává

vat sa nemétzekket könnyen vál-
hatik el. S kétleni sem lehet
hogy Pálffy ha jól fogjátok
eszközli.

Hát még az a félszeg felj-
gás hogy philologusok menjen-
dajjon ánat ha Budenz és Szila-
megy oda pár hétre törökül tan-
ni, elérve-e a czél, melynek elérés-
szóban forog s mire körülmény-
ket sa tárgyoval ismerős sinkább a fr-
ancia mint a török nyelvben justa
diplomatikai routinú ~~[illegible]~~
ferfiak kellenek. Ezt kellene csak
illőhelyen insinuálni vagy insinu-
latni alkalmasan, mintán a pén-
ugy is ők fogják adni, hogy az ügy
fordítsunk.

Ami kételyeidet il-
ti: Szinte röviden válaszolok.
A tanpénzt, hidd meg meggazda-
kodhatod a napidíjon. Tudod-e mi-
olcsó konstantinápolyban az élet e-
nap 10 frankba jön egynek, már s
pedig napidíjul csak megadják en-
nek daplaját 8 ftot? Ugy hogy h-
veled megyek magam is vállalkozn-
napidíjad kárpotlására. Azután d-

gozattal keresned sehol könnyebben nem
lehet. Tudnod kell hogy a postánál
a könyvtárt naponta csak 11 órá-
tól 3-ig lehet látni, előbb be-
sem ereztenek a Serajba, mert csak
ekkor kezdődik s akkor végződik
a hivatalos óra, mely előtt a török
hivatalnak háramélből ki sem lép.
Idöd tehát munkára szabad rendel-
kezésére neked soha ennyi Pesten
nem volt. Ez alatt dolgozhatsz
a mit tetszik, de hát maga a tárg-
melyet itt merítünk és feldolgozva
kiadunk szinte csak kárpótol még
Akademiai honorariumávat is,
s egy ujtárgy mely keresetet ad, még
az otthoni is megmarad azért!?

Magadat pedig ne féltsd.
Csak nekem is drága a bőrömi
de biztosíthatlak hogy egy eger-
pesti út több bajjal, riszicoval
kényelmetlenséggel és fáradsággal
jár mint az egész konstantinápo-
lyi, melyet akár ágyba töltve
végezhetsz, a tengeri mindössze
nehány óra.

Hogy az Akademia irá-
nyodban sa bizottságot indiszretusuk

valamint irányomban is, azon egy pennig sem kételkedtem, de épen azért irtan, hogy ha akarod és passive nem viseled magadat, de maga utján tesszed, úgy mind a mi lett múlhatlan megnyerketnéd vilem együtt a küldetést a kormány utján is, mintán úgy is az adja a nevust és módot. Azért kérlek ne hagyj fel vele. Nem sürgetném ha nem tudnám azt positive, hogy kivüled is kivülem nincs embernálunk, a ki jobban tökeletesebben eljárni birna, a mennyire én jobban ismerem a körülményeket. Ennek fogva tartom becsületdolgának és nem generozom magamat sürgetni legalább nálad a dolgot. Sem sem hiszem most is hogy ha te akarod kiviheted hogy mi Eetten menjünk a többi mind felerleges ballast és mérő czéltalan dolog. Tégy kérlek az irányban a mit tehetsz és tudsz tem meglátod nem bánod meg! —

Köszönöm a figyelmet kis speculáre. A „crucis gót epitészet" hiba e helyett „a crucis, a gót" stb. hosszulón örs e helyett elöv = vorposten. Nem értem továbbá amit üzen „Azért n. küldtem meg uj Grod történetemet, mert még egy pár is van hátra?" mért kérded? azután nekem megvan Grod történeted ezidei kiadára ~~[illegible]~~ egy kötben két kötet, ~~[illegible]~~ kegyenégedből, Ennek a 3dik kötet

jelent. e meg? Ezt nem bizom és igen lekötelenek ha megajándékozol vele. „Elfogadta-e Savorényi?" kérdet. Ezre ő fog feletni, kivel a mint egy látogatása alkalmával közöltem vele üzenetet, azonnal elvitte tőlem kötedet, mit még úgy mond nem látott, de csak kérdetve sem olvasott. Alázón

Ittem végre. Öllelek örökhivedt

[illegible]

Eger XI. 26. 863

Kedves Barátom!

21

A keleti kérdésről akarok ismét valami bizonyosabbat megtudni. A lapokból tudom csak, hogy már most Te is ajántva vagy. De ennyi emberret, nem csak hogy nehézkes sőt gátoló lesz a küldetésben eljárni — amennyire t. i. tapasztalásból ismerem az ottani körülményeket s eljárás módját; de kétségenkivül a Hatalmasság és kormány sem fog ennyinek költséget adni. Ha lesz belőle ott valami; úgy bizonyára csak egy-Eettőt fognak az ajántottak körül kiválasztani.

Ha ezen választás csak egy kis rationabilitással történnék is,

ügy csak is téged s engem érhetne az Akademia propositiója szerint is, ha már t. i. a történelmi v Archaeologiai és philologiai osztályból akarnak küldeni, mert az egyikből te vagy elsőnek kijelelve a márodikból én, s a rendestagsági előbbség is mellettünk szólna. Azért már sajátlag az Akademia teendője lett volna, hogy megkattyatva bizottmanyait, az ezek által ajánlottak körül terjesszen fel egyet egyet mintán többre költség engedélyezést jóranon ugy is alig lehet várni.

Azért peromnia kérlek légy meg, nem saját személyünk, de az ügy érdekében, mely másképp hidd meg el lesz rontva, annyira ismerem, mindent amit tehetsz Budán Bécsben, hogy a küldetés mindkét érjen. Csupán ezen esetre jórolhatok neki biztos sikert. S ezen esetre ugy intézhetjük

majd az elmenetelt is, amint neked alkalmasabb lesz.

Sajnálom hogy mindeddig sem mehetek személyesen Pestre, hogy az ügyet Budán kerekvágásba hozhatnám talán. De ha még az Akademia sem terjesztéfel, tehetsz valamit, hogy az Elnökség részéről is a felterjesztés talán ezen értelemben történjék. Bár huródnék Menben az ügy Januarig, midőn talán végre csak Pestre rándulhatok s az ügybe befolyhatnék még.

Hogy vagy másképp s Mi ujság nálatok? Itt semmi, magam folyt mis hivatalos teendőkkel sal annyira elfogtal va vagyok, hogy alig várom aperezet mely megmenthet tőlök. Azért speculálok minden módon arra is, hogy a Conservatorok

iránt tett elöterjesztéstek nyomán
is valahogy korrátok jutkassak
Áldjon Isten tisztelvesseretö
hived
[illegible]

Minap kissassony leányod szives
volt meglátogatni. Éper fájdalo
kevésé beteges voltam s azért csak
kevesig volt nálam, ellenben Édes
Anyámnál hosszabban mulattak.

Eger I. 2. 864

22

Édes kedves Barátom!

Ugy megörültem most vett soraidnak lát-
va irásodat, azt véltem, hogy már
teljesen felüdültél bajodból vagy
csak jobban vagy. Mert Frankl
nagyon megijesztett, hogy alig bi-
rod keredet s testedet, akkor még az
nap elbeszéltem jó Uramnak az
Érseknek s ö is egészen megdöbbenve
hallgatta, másnap Frankltól is uj-
ra részletesen kikérdezte s o legna-
gyobb reszvéttel volt irántad s cza-
ládod iránt. — Mire azonban
soraidat elolvastam nagyon is ér-
zem hogy örömem korai volt.
Az Istenért vigyázz magadra, örid
nekünk annyira drága életedet. Csak
most láss utánna, hogy felüdülj,
tavaszra épen jó lesz ha az eny-

kébb keleti éghajlatra megzünk.

Leányaidat épen holnapra hívta-
ki horzánk Anyám, több napelőtt meg-
ebédre, a leveleket azonban azonnal
megküldöttem. Sfélek hogy rájok ijesz-
tettetek. Én azért a Frankl által horott
hírt is csak a leggyöngédebben adat-
tam értésökre, hogy kevésé gyönge-
kedel, s az Érseket is figyelmeztettem
erre, midőn a napokban a klastromba-
bent volt s csakugyan ő is csak annyi-
mondott e nekik.

A pénzt, 63 ftot meg-
kaptam, hogy miszoda „káptalani
ügyvédnek" fürepem még nem tudom
mert itt két ily pénztár van a sajátlo-
gi káptalani fundatiók s a káptalan
által kezelt megzeiek. Ha az utóbbiban
van tartozásod, úgy epen kezem alatt
volna, mert tegnap választottak meg
au comble de malheur ezen rettenete-

hivatalra, nem elég volt jegyzőnek
lennem, most még a fundatio-
nalis cassák directora is lesszek
s formalis bureau életet kell
élnem; azután dolgozzék az em-
ber!? De majd elpanaszlom
ha e hó 17 dike után Oestre
rándulhatok s téged, adja Isten,
reménylem már jöegésségben
találhatlak. Oedig mennyire
vágyódom már horzád, csak egész
~~ségés~~ légy az Istenért!

Addig is míg
tehát megküldöm a nyugtát
nyugtatom ezzel, hogy átvettem a
pénzt; este elvisszem a levelet sze-
mélyezen az érseknek, s örvendek
eleve legalább arra, hogy leányaid-
dal vigasztalódom holnap.

Mégegyszer vi-
gyázz magadra, nagyon ránk ijesz-
tettél. Ölelek éd kedves Baratom

hálás hived

[illegible]

pest, jan. 20/by

Kedves Barátom!

Tegnap estve megjöttem s ohajtanálak mielőtt látni. Féltem azonban késő este honrád menni, ne hogy betegállapotodban alkalmatlanságodra legyek. Ma is holnap, sőt még talán holnap után is itt kel még ~~[illegible]~~ előadásom egy kis részét készítenem s nagyobb részét pusisálnom. Egész nap irok tehát fogadómban, de azért ha megírod mikor nem leszek alkalmatlan, szakítok időt, hogy lássalak. Nem tudom nem lesz-e késon a mai Akademiai ülés után, mert a választások meg lehet soká eltartanak. Ind meg tehát nem lesz-e akkor, mikor nekem legalkalmasb volna alkalmatlan, két után, talán nyolcz felé, vagy mikor máskor?

Ölellek addig is hivedt

[illegible]

hivedt
[illegible]

Nagyságos
Toldy Ferenc
kir. tanácsos és Egyet. tanár ú. ú. nak
Lipótútcza 72 sz.

Eger 1 M. 9. 864

24

Kedves Barátom!

Igaz-e az hogy Egernek szeremiséje lesz horzád a napokban? Mondani akarnám hogy nekem is. De nem merem fájdalom. A mint hallom ugyan is 15-dike körül érkezzél meg; nekem pedig valószínűleg már 14-dikén kell Antarnom Béisbe egy megyei deputatióval hogy azután ott maradjak egész 22-dikeig az Istváni beszéd miatt. Így hát az a különösen fatum ér, hogy épen azt mire egész éven át vártam, számítottam el kell mulasztanom mázok miatt; s lettős kárt ehhez szerzvedhem, téged sem itt sem Pesten nem láthatván —.

Azért legalább arra kérlek ird meg hamarjában mikor jösz és meddig leszesz itt, hogy így legalább e szerint tájékozhassam magamat mikor és hol láthatlak.

Ölellek tisztelve szerető

hived
Pulszi

Pest, aug. 23. 64.

Kedves Barátom!

Most mondja az oktatan Portás, hogy nem tudva megérkeztemet elkütdött. Üzend meg te hát mikor láthatlak én, vagy mikor akarsz te hozzám jönni s akkora majd várlak. Ügyedben végeztem Lukácstól üzenetet hozva.

Kirévesti

hét órától fogva, a nap minden más órájában várhatlak itthon, vagy hozzád is mehetek, ha tudom az órát

Ölen aldjon

[illegible]

Nagyságos Gróf Ferencz Kir. Kincsnok Egyetemi ~~[illegible]~~ Tartyagatói és Tanár M. [illegible] Ármak Lipót utcza 45 fr.

Pest

Nagyságos
Foldy Ferencz
1. Danaiszo Egyetemi Tanár
Kiszót ádera.

26

Fr Barátom

Ha kész a III. Béla felöli operatum küld meg kérlek ezzel. Meglátogatt alak volna. Dr Sietek hara. Ha nem kész küld meg hozzám Fr Miklósra, hogy mielöbb elkészítve a Jegyzőkönyvel hozzá csatolhassam tisztelj

Spolyár

26

Az egyetemi kotarból:

Schier Bud. Bibliotheca,

Muzeumiból:

1) Salamon és Markalf st.
2) Echo. Xtiana et Catholica st.
3) Miscellanea Philosophica Hungarorum Obtusa st.
4) Balásfi Castigatio.
5) Querela, Balásfi Apologia, Tázmán Vindicae st.
6) Articuli Diaetales 1608 — 1647.

Fenzzel terhelt levél, melyben kéredelmes előfizetőin utólsó részletét a Nemzeti Könyvtárra Enichnek küldöm. Hasonlóan Huszfalvynak egy más, kertbeny könyvénete Számára adalékokkal a szláv és Magyar népirodalmi könyvekről, melyeknek kézbesítesét alázatosan esdeklek.

Tisztelettel
Stummer

24

Tekintetes Zvidós társasági Titoknok Úr!

Igen nagy tettre határozzám magamat midőn jelen
soraimat bátor lettem a Tekintetes Urhoz intérni
de ha meg emlitem hogy apa vagyok, édesen hi-
szem, mikép a Tekintetes Úr ezen szerénytelen
bátorságomért megengedni-kegyes leend. — Egyik
fijám honni Iskoláink bevégzése utánn, a
Chemiai pályát Bécsben kezdvén Berlinben
folytatta, mintánn, a Tekintetes Urhoz simúl
vággyal, Pesten kivánna megtelepedni magát
jó háránknak szentelendő, de most lépvén ki a
világba is a mennyibe még art nem ismeri, ha nem
szabadabban nyilatkozna mint ki tüzött ezélja
elérhetése megengedné, — mint ismeretlen, de Apa,
bátor vagyok kérésemet felemelni a Tekintetes Urhoz
hogy utasittani, vagy ha lépései art kivánnák, esu-
szamlásaira figyelmeztelni kegyessen méltóztassék.

alázatos kérésem megnyitása mellett mélly
tellettel maradtam N: Lelán october 24ᵈᵉ 1839

Tekintetes Urnak

alázatos szolgája
Irinyi Jánosnak
Kormányzó Udvarbiró

5

2

3

Tekéntetes Királyi Oktató Úr
nékem nagy kegyességű Uram!

Nagy meg indulással kelle értenem az Orvosi tár folyó év be töltével lecnd meg szünését. Valóban – á még mind eddig további folytatásához táplált jó reménytül is meg fosztva lévén, ezen böldog hazánk nagy javára, 's disszére szolgáló munkának el vesztésérminden jó érzelmü igaz hazafiban szivre ható bánatot méltán gerjeszthet. Hogy pedig á mostan valóban leg élénkeb lélekkel á honni nyelv terjesztésében iparkodó érdemes Magyar hazánk fiaival – é böldog czél nem mehetet előre; annak nem annyira oka – á honfiak hideysége, mindsem – á hazában nagyobszamú Orvosok, és sebészek idegény nyelvüsége, nem értvén t. i. á honni nyelvet, magyar könyveket nem olvashatnak, azért ámbán sokan örömest tennék; az Orvosi tárt haszonnal nem szerezhetik meg magoknak.

Ám maragyon el á még korán meg jelent é magyar folyó irás, de meg marad az Orvosi tár Tekéntetes szerzőinek kisöb [illegible] hatásoló meg emlékezés, és ezen szent czélnak – akkor reménylő – böldogab – Magyar égalat – fénikszként – leend fel éledéshez böldog remény.

Midőn pedig ennehány érdemre itélt kór esetekkel bátor kodnék alázatosan szolgálni, nagyra bötsülő kegyességébe ajánlva maradok.

Tekéntetes Oktató Úrnak
nagy kegyességű Uramnak
Kálán Kosátsoy hava 22én 833.

alázatos szolgája
Jacobei Janos
Tekéntetes Bátsi
Vármegye Sebésze.

20

Tisztelt barát uram,

Kegyetek engem az Ath. 21k számában barátságból meg-
piszkoltak, vagy ha ugy tetszik, reductiójok körül lap-
pangó bizonyos 25 ur által megpiszkoltattak. Azt
kiabálja ugyanis az álorczás, hogy „László" szerepe á Té-
kozlóban nemcsak nem mulat, hanem untat; de ennek
nem László oka, hanem az, ki e szerepből franczián csi-
nálván látja, hogy igy elveszett, még sem változtatja
meg." Hogy azon szerepnek vaszni kell, azt én elébb tud-
tam, mint az álorczás 25 csak álmodhatta is; azért
irtam Bajzának még Novemberben, hogy rendelje meg-
változtatni á németet berekesztő kart, mellyet á hoz-
zá kapcsolt jodlirozával magyar személyzether nem
használhatok, s ugy köribök német gavallért sem
állithatok; bizonyitja ezt maga á kézirat is, hol
Vizi, Loczok, Talap s.t. nevek állanak Flottwell,
Gründel, Sockel s.t. helyett, de emlékezhetik Bajza
is ha akar, hogy javalatomat nála ismételve sür-
gettem; emlékezhetik Kegyed is, hogy első előadáskor
á páholyban előtte és Vörösmarty előtt panaszkod-
tam, s ennek tulajdonithatom, hogy Kegyetek az Ath.
17. számában magak igy szólának: „s ebből á cheva-
„lierből tót uracsot kellene csinálni, vagy még helye-
„sebben németet, de akkor á többinek meg kell magya-
„rítatni; nincs is semmi, mi ezt ne engedné, söt á
„fordító tette is ezt s á t." Ugyan kérdem már

most

most: így nagyokkal ellenkezőleg, sőt saját tudomá-
sok ellen minő tételekkel igyekezték lapjaikba
illy ráfogást: Er, rágalom, malitia; mint Kegyed
minden tisztelettel érdemlő ifja Hinka úr is látván
nálam, bosszusan mondá: „er már gyalázat, infamia"
A Továbbá az első előadás után éa még Udvarhelyi
readerőt is tisztességtudó levélben jóllelkem fel, hogy míg
a kívánt változtatás meg nem történik, a darab-
ot se adassa, mire ő roka a levelet még a megyei Hírlap
válaptottságának is bemutatta, kénytelen volt arra
válapolni, hogy a darab ki levén jelelve, annak
mint igen jövedelmezőnek, vásárlor nosztani alá-
jában minden estre kétszer adatnia kell, a ki-
vánt változtatás jövő novemberig elkészülhet-
levén. Hivatkozám mind rá, mind Rákay G
don grófra, kivel é miatt a Hirlapban polé-
tam is. — Mindezek elvönthetlen adatok ar
ellenem alapszalmul kiürtölt vád ellen, alap-
talan mondom, s art épen az Akkendumtól, mely
nek idejében megindíthatásán, (ha talán ezt is el
nem feledé Kegyed) oly szívesen és baráti képes
gel munkálkodám, legkevésbbé várhattam; Kegy
alább én Sebestyén helyében jó-akaró barátom el
len illy piszkos ráfogást és lelkiismeretesem elle
nére saját nevem firmája alatt elmondatni a v
lág minden kincséért sem engedtem volna.

Art

Art Kövdem tehát: kívánják-e Kegyetek akármely
tőlök függő módosítással é calumniát visszakuru-
Én ért tartom, hogy kiben becsületérzés lakik, erre
belsőleg kötelezteti. Ha ez úton elégtételt nem
nyerek, kénytelen vagyok a Hirnökben vagy más a-
bármelly lapban mindenen adatokat, s az Udvar-
helyinek irt levelet közölni, s ház tanúra, arok
kört jelesen Trivorára is, kinek mindenekben épen
a darab első előadatása előtt a Sinkóz' Csarnoká-
ban elmondám, kivatkozva, egész világ előtt nyil-
tan kimondani: hogy a redactio' appendixe, amaz
alattomos és valóságos rágalmaró, a redactio
pedig igazságtalanúl vagy inconsequens s részrehajló.

Mi annak és annak még arcza zajgását illeti:
hogy u.n. Kaimunt' ostobaiból sok vesett el, finom
kamis állítás; mert igaz ugyan hogy egy pár ghra-
sist kénytelen valék kihagyni, de ezek olyatk vala-
szak, mikre nyelvünkben pótlék épen nem találha-
tatik, s bátor vagyok mondani, hogy arokat
nem csak a 26 ur, de maga a hírmas redactio
sem bírja képes magyarban visszaadni. Ha a dolog
annyira jő, ki fogom arokat szemelni, s magya-
tatni, hogy számuk korán sem sok, sem miat-
tok a darab nem szenvedhet; de egyszersmind a
rágalmazót és a redactiót lefordításokra nyúl-
ván ki fogom hívni, szentül meg lévén győződve,

hogy

Tisztelt barátom uram,

Nem mintha perlekedői kedv bántana, hanem mivel tegnap ezt tetszék irni: „A' hangáspegyesület' szabályain és a' Lucr-en tudtomra 1838 áll" s é'szavai által is. mét azt lassék rám fogni, mintha valami helytelent követtetem volna, ime, visszavárás mellett, van szeren. csém közleni mind a' két munkát, meg fog, hiszem, be. lőlök győződni, hogy a' ki helytelent állitott, az nem én vagyok. Iggyébiráat érintett kifejezésére még az a' kis észrevételem is van, hogy az Academia nem lassék titokzoka' önykényére bizni, kinek mellyik munká. ját emlitse vagy ne emlitse meg, akkor, midőn min. den tagjait előre felpólitá; különben ha csak titok. zoka tudta szerint akará közleni é jegyzéket, a fel. pólitgatást egészen elmellőzheté vala. Mi pedig az emberi gyarlóságot ismeri, igaz, hogy az mindenkiben van; csak az sajnálatos rám nézve, hogy az most mind a két panaszlott esetben csupán rovásomra mutatko. zott. De megvallom, ezt hivatalos foglalkozásnál kie. légitő mentségnek semmi sem találom, minek oka ismét az, mert ugy látszik, nekünk a hivatalviseléről egé. szen különböző fogalmunk van. Ha statusrtiszt és osztálytőnök, vagyok, ő valamint magam személyesitett pontosság igyekezem mindenkor lenni, ugy az alán

rend

P. S. Hat' a' kiadott kanzák egyedüli hibája, hogy alkalmas magyar fordulatokkal a' kérdéses né. met formákat visszaadni: mind a' négyen sem képe. sek. — Képzeje nis tart ügyetlenségemről vagy ügyetlensé. gemről az álarczos, azzal biztat törődöm; sőlyon ke. gyetem arra 32 pinzdarab, és opera, mellyekkel eddig a' repertoriumot bővitettem; hiszem annyis az ő. csárló soha nem irt, sem egész életében nem irand.

Végül mellőzhetem még azt is meg kell je. gyeznem: hogy munkálatim' sorából, mellyet a' tudj Társaság most kiadott, többek közt az „In. structio de hue pertinens" kik értekezését ki kihagyatva látom. Miért történt ez épen nálam? holott másoknak latin munkáik sőt még kéziratait is említették; én is említék egy operát kéziratban, mellyből pedig nem sokára pinzpadra is kerülend, s er. ről is mélyen méltóztatnik hallgatni. Miért é rej. tehajlás? Ama' latin dolgozat méltán érdemlett volna említést, mert nyomtatva 14 ivet tesz, köz. kapun, mellyet ez idén a' főntiek körmányzék' pa. rancsára ismét ezer példányban kelle ujra nyomat. nom, a' magyart pedig 3000-ben; de egyszersmind nehéz és fáradságos is, mert kegyed jól emlékezik, hogy midőn egykor megkérdezém, noha doctor, és épen medicinae doctor, sőt ni több egyetemi professor is!! minden német és franc főtárai segitségével csupán egyetlen nyavalya' nevére sem tuda megtanitani. †

Haragtalan válaszát elvárva, vagyok

Budán. Szept. 13. 1838.

kész polgája
Jakabb

rendelt tiptelről is hasonlót követelek, s ki gyar-
lóság' rovájára hagyogatna hivatalos dolgokat el,
bizonyára kényes perlésnek vendné magát ki. stb.
Ám szinte mint az academia' titoknokához hiva-
talos iratok küldetnek, arral a kis különséggel mint
arával, hogy 1) a titoknokhoz évenként legfölebb
egypár szór darab, horrán pedig 42—45,000; 2)
hogy ezek mellett sprendör át több mint százezerre
rugó készpénz és majd milliónyi status- vagy
kincstári kötelezvény, keresvevél, átpállító nyug-
tatvány s'a't s'a't, továbbá perbeli pántalan
fontos irat, eredeti oklevél stb. stb. jó ezreslesen
alá, — pedig mindezért mégis csak 800 forint évi
díjam van, mint az academia' titoknokának; és
mégis nint gondol tiptelt barátom uram, ha az
illyenek közül akarva vagy nem akarva, szántszán-
dékkal vagy nem szándékkal, gyarlóságból vagy
nem gyarlóságból némelyeket a köztárgyalatás
alól elvonnék, mit kapna maga után? Caparion

Még egy van, mit szó nélkül nem hagyhatok.
tes irja tiptelt barátom uram, hogy: „20 ur' vélemé-
nyében nem oppozhatik arról következtetésében, mikor sa-
ját sigláját alant jóval előbb mondotta." Engedjen meg,
hogy ezen nagy olom van észlelni, különben mert

ha

ha ez állana, akkor a legelső arak csötörtöki lapban
a hibát meg kellett volna igazitani s ezt vártam is,
de megcsalódtam, s most szentül hiszem, hogy ha
fel nem fokolok, a pipot mind a mellett, hogy
mind a három perlekedő ellenéről volt meg-
győződve, csupa kényelemből szépen rajtam hagyá.
Különben itt is teljesen megfoghatatlan, miképp
jöhet valami ki három olos" emberi neve alatt,
hogy meg se tekintse, és a hamis kokolumányt
meg ne czáfolja, vagy kénytelen voltak majd
azt hinni, hogy a lap' koulokán ez: „kiadó per-
kertől skedel, Vörösmarty; szerkertő tárt Bajza"
egészen hamis czégér és a lapokba illy álarczos
rágalmaról kényök szerint azt firkálják, a mi
nekik tetszik.

Egyébiránt ezzel perünknek vége s' én is
mint eddig nagy erenttől is érdemei' szerint
lan elismeréseben, minden tiptelettel vagyok
Kegyednek — Pesth Budán Sept 15 1838.

alázatos kész polgája

A' minap kölcsönözött kalapért
legszivesebb hálát mondok

Jakab

15

27

Tisztelt barátom uram,

„Csel" czimü, talán böjt' elején szin-
padra kerülendő operámnak ide re-
kesztett négy példányát olly kérelem-
mel van szerencsém küldeni, hogy e-
gyet magának tartván, á többieket
Vörösmarty és Bajza barátink, s
az Academia könyvtára közt elosztá-
ni, á boritékban levőt pedig illető he-
lyére küldeni méltóztatnék. Jelenleg
„Lysippa" czimü komoly és nagyszerü
operán dolgozom, nb. eredetin; á „Zsi-
dó hölgyet" pedig nem végiben ~~végrem~~ forditám le-
be; az „Eskü" („Il Giuramento" Merca-
dantetöl) eredeti olaszból tőlem for-
ditva é napokban már előadatik. Ta-
lán á literaturai mozgalmak között
ezek is emlitést érdemelnének; ez u-
többinak textusát itt Budán épen most
nyomják. Egyébiránt vagyok

Kegyednek
Budán Dec. 13. 1838.

hive
Jakab

Tisztelt barátom uram,

Dologtalan állapot annak, ki á feszi-
tett munkásságot megszokta, nemcsak
mondhatlanul untató, hanem lélekölő.
Így vagyok én. — Néha napján bokros
hivatali elfoglaltatásom mellett is ké-
pes valék itt ott valamit leadíteni á
literatura terén. Illy szellemileg gyönyör-
ködtető s anyagilag hasznos működhetés
után sovárgok most, midőn arra egész
időmet és erőmet kiválólag szentelhetném.

Régi őszinte bizalmamnál fogva bátor-
kodom azért Kegyedet tisztelettel felkérni:
hogy ha illy nemű vállalatiban szolgálatá-
ra lehetnék, becses megbizásaival szeren-
cséltetni szíveskedjék. Kellő pontosság és
kitelhető gyorsaság részemről hiányzani
nem fog.

Kedvező baráti választ reménylve,
szokott tisztelettel vagyok

Kötelezettje
Jakab

Buda, Jan. 19. 850.

98

Igen tisztelt Titoknok úr!

Gróf Miko ő exeja meghagyásából van szerencsém kérdést tenni az iránt: nem jutott-e még kezeihez az Aranka-gyűjteményért ő exejához leküldött 1000 p. forint? Ez összeget ő exeja kegyed címe alatt még a mult dec. hónap 5 kén Cs. kir. szekérpostán retour recepisse mellett felküldötte, s mai napig semmi értgülése iránta nincsen — a recepisse sem jöst vissza. Postai úton elment ugyan már a reclamatio; de jónak láttuk ez úton is lépést tenni a pénz miben állása, hová léte iránt.

Legyen szíves a T. Titoknok úr engem vagy ő exeját lehető gyorsan értgítni, ha valami tudomása e tárgyban már lenne, vagy levén fáradsággal valami bizonyosat szerezhetne.

Ő exeja legfelsebb üdvözletét küldi, mihez én tiszteletemet csatolom, levén

a T. Titoknok úr

Kolozsv. 22/1 857.

alkalmatos szolgája
Jakab Elekuk

39

Tekintetes Titoknok úr,
Köztiszteletü barátunk!

Május 8-ki becses levele visszonzásaul sietek a kö-
vetkezőt íránt tudósítni.

A Museum első füzetében megjelenő mu-
zeum-ügyi relös, lélektelyes és tapintatos cikk
kedvezően fogadtatott köreinkben; mikor én a le-
gyed figyelmeztetése következtében — mint én
is az ügyre nézve hasznosnak hittem — a K. Kö-
lönyi sz-jéhez mentem, a közlésre felhívó
szándékkal, ez már valósulóban volt. Egy-kés
nap alatt lázandja legyed egész kiterjedésben
közölve.

Az erdélyiek meleg elismeréssel van-
nak a Tekintetes Titoknok úr közügyeink irán-
ti rokonszenvéiért, muzeumügyi szavait nagy
figyelemre méltatják, s némi kárpótlásul
vesik azon nevén nevezhetlen kötönyért, mely-
lyel a nagy tetvés fiai nagyobb részénél
közérdekei lehető gyámolítása tekintetében sa-
lálkozni kell.

Annak a veszett sót elveszett esetnek,
kiz a T. Titoknok ur levelében, kapcsolatban a
mi leendő muzeumunkkal, ezelőt, sem jó sem
rosz szavúr sendi nem hallyat nálunk: köz-
megvetés és gyülölet tárgya sajár feleinél és
kormányánál. A napokban egy bűvésznek, kitöb-
kolozsvárra jövésének egy-kés sorral lapjában
lentérdét kérte, 18 p. fos számlás adván kez-

[illegible]

[illegible]
[illegible]

hogy Ő nem fiatal, hárából megöldöve vallon
tsárma; ígen tegnap előtt, a fiatal diáb hiss
rdával, ki szette Bolgár földön nem hagyta, bat
Rerelésrol, nyomtsa legyőrzei megveri; a muse
(maja 3-ki ggülésben egyetlen ember sem Sok
horr 60-70 körül — más egy Meghitsö, mi
egy bünt tsalásnost ugy ülö ott pasian egyes
mint bodi feldbyaitól Romlásai Részletsén ....
Ilyen emberek, ily elemekből közül lehet e el
temlö gyülekezetnél, nyomtatvan Szándékuzd
egyebet Akarni?

Erol alai az ő gyülöldöjének. Mesz, mi
nagy nagy vagtánet — nem jol isö dell, hogy tolya
Semmivé legyen.

Gatary Otto = Jelegi Kivág Lázl
kitag ügyed Debreczenben.

Vaz-e Kilátás a museum-egyes megerősítés
Kassai Legyes. Mi remélyind, hogy megerősitik; de
hogy meg lesz-e, bizonyan nem tudhatni. Nagy e
Dáy nálunk, minden nagya tiszteletnél e
irásbeli folyósi ellenvéty indokokal vieltek Se
ség, nagy minden Szinben hármasfor fölöl
kadó élelmiség — mindettö feltétlenül Remen
nézi [illegible] eredmények ártyelenul jö
hatnak Nagyaranyere nem visszhadzva lesz
pénzül szükségi ölni, de — ugy hiszel — nyalejel
legnak..... Minden ajtobor ő eleje a
sota Kilánd ugy időjében ő elég jöh
erősségnek mind a megerősités érdekében hogy
mind a nagyasa ünnepélyre felül, (a mi
elmaradni nem lehet), hogy nemes hárá
sára — mivel ő eleje elveszi, érvenő —
hitlapja. Hogy a Ugyében Jelissek Al
mindnyájan ünnepélyi küldöttsége hivül a
tül s [illegible] elvitelére mind ezen mindny
junk által hivatalos tudomásra tételekre,
a nálunk [illegible] Szabadságos Ugyanis
szerben mélto Akaton abaszól — ő eleje ja
hibái tételeinek ismerik.

Dorma

Dorma, szerzi tanú ezen ő eleje más függel-
merében van, ez ügyből gyakolag részéről nagy
nyomatékuni tegyi ez előbbiz ig. Ő eleje elött masse
nálnal fiktelte ez ügy állását — egy másik neben —
ő maga észlelményeit a legjobb egyénségeknek
esetében mondandja le. Amiben, hogy ily [illegible]
& [illegible] hármasjáya egyéről által ejtett
tsekenyegel irán [illegible]
örökön érintik. [illegible] van [illegible]
[illegible] hivatalos Kiejezés mellett

Bonyodni

Lenga [illegible] nagy nesse alatt fel volt állítva 1839
pénzmelléki e Monumentum Historicum
ki egyébként [illegible] nincs a levél még előtt
[illegible] vallalatra (hajdt tudom ? ével
tanul nagyd [illegible]
[illegible] hogy megindul ? Ha igazság [illegible]
[illegible] ivnad ingéltan az illeti hazafi
[illegible] legyen fölhatni. Azért legyek
[illegible] tetni.

Jelissek Kilánd unal [illegible] meg nem Li

Pozsony 13 máj. 857.

alázatos szolgája
Jakab Elek

U. i. Épen a postára akarjuk az
A Tudomány mindjárt [illegible] megerősítésére - in
rajta. Most két nagy indokokból [illegible]
[illegible]

Ilyen embern
temüls gond.
egyebet kívánni
Ezek oksi
nap megy vesztés
semmivé legyen.
Gatáry
hites ügyvéd
Van-e
Kézdi kegy
hogy megy
dál

a Tó. zetes Toldy Ferenc, magyar
Akademiai Titoknok úrnak,
tiszteletel.
Pesten

40

Tekintetes Titoknok ur!

Gróf Miko ő exja meghagyásából van perengém a kö-
vetkezőkre nézve mély tiszteletem kifejezése mellett
kegyeshez folyamodni.

1.) b. Ötös ő nga neve alatt fel volt szólítva a gróf: hajlandó e a Monumenta Historica Hungarica (ha jól enlékszem, most a levél nincs előtten) czimű törzénelmi vállalatra (ha jól tudom) évenként 20 pfts fizetni, ha megindul? Ha igen, a vállalat megindul s annak idejében az illető hamarsak a fizetés iránt fel fogunak szólítatni. A gróf felelte, hogy örömmel fogy fizetni.

A fizetés iránt azonban maig meg nem kön szólítva.

Épen ma küldé meg a helybeli könyvkereskedő Stein e vállalat megjelent I–II–III kötetét, már most nem tudja ő exja: megvegye-e, ne-e? Ha az Akademia küldeni fogy felszólítást, akkor ezt nem vesz meg; ha nem, akkor meg. Vagy tán ama 20 pf. ezt legély lenne az Akademia törzénelmi czéljaznak előmozdítására? Ez esetben igen örömmel fizeti ő exja, s a Stein utján a vállalat kötetéit megszerzendi.

Minden esetre ohajtana e kérdésben felvilágosítatni, mit kegyes teendvén, igen igen lekötelezendi ő exját.

2.) Az új magyar Museum 1856. évi folyamából nem jön meg nekünk az I. s XII. füzet. Itt nem is lehet megszerezni. Minthogy

ő exja

ő exeja minden tudományos magyar könyvet kiegé-
ve szeres birni s bekötteti — tisztelettel kérne
Tekintetes urat: legyen szíves a kijelölt két füzet
az illető kiadótul ő exeja kölségén postai utvá-
megküldeni; azát én fogom felküldeni.

3. Az 1857-ki Ujmagyar Muzeumi
füzetek ből az I. és II. füzet nem jött meg. Ezekre nézve
az előbbi kéréseme ismétlem.

Megérhetik ugyan, hogy egyik vagy mégik
jött s tán a postán, tán nálunk tévedt el, de
a dolog érdemére nézve mind egyre megy ki. Ő
exeja teljesen akarja birni, itt megszerezni nem
lehet, tehát ha nem jött el, ha eltévedt — on-
kell hogy valamikép megszerezzük.

Méltóztassék a Tekintetes Titoknok ur — mi-
a kinek legjobban áll az módjában — a szükség
intézkedésekre iránt megtenni. Én elégge
átallom, hogy dríga idejét ezzel is fogyas-
tám, de remélem megbocsát kegyed.

Sub "rotor" nem lehetne tudnunk: mi-
vannak megerősítve az Akademia alapszabá-
dol-e nem-e?

Isten nyujtsa honnan a Tekintetes ur
bogy, mondás, hasznos élezét, konfiszi mé-
tisztelettel s rotor indulattal idvezli

Kolozsv. 20/4 858. Alázatos hodgyája
Jakab Elekt
ő exeja hiká

Tekintetes Szabó Soldos Ferencz magyar akadémiai tisztnek vezetése nagy tisztelettel.

Pesten.

41

Tekintetes Tisztnek ur!

Gr. Kemény Józsefnek "II Mátyás, Utószk és Lajos korabeli levelek gyűjteménye" és "Erdélyrek XVI Lázadbeli országos végzései" czimü kézirattan levő kézi művei a T. ur 1839 dec. 26. és 1840. jun. 7. levelei szerint az első az Akademia tulajdonál, az utóró kiadás végett nég azon években fölkülve levén: nem tudjuk, mi tőrtént azokkal? Kiadódtak e valahol vagy nem? Hol vannak? Mi sors várakozik rájuk?

Ekérdésekről bár mily kevés felvilágosítást ohajtanék kapni a végett, hogy a gróf ő exjának a bokszult gróf kiadatlan művei iránt jelentést tehessek.

Melető legajonabban ohajtanék bár egy sor felvilágosítást kapni. Könyörgöm, ne tagadtanék meg ez én tőlem, ki nagy tisztelettel vagyok

a T. Tisztnek ur

Kolozsv. 22/9 860.

Alázatos hanyi szolgája
Jakab Elekes
ő exja tisztáró

U. i. Ha még kiadatlan művei lemének a T. urnál legyen szíves azok czímétis szalkalommal megírni. J.

Jakab Elekes.

Tekintetes Tiltnak ur!

Gróf Mikó ő exja ön dec. 20ki levele folytán engemet valóban oda utasított, jobban polon, felkért, hogy az ő exja életírásához gyűjtött adatainot adnám át ünnek.

Még hónapokkal ezelőtt egy diáki ember pinsityenre fölkért volt ön nevében; de én bizony vártam ön levelére, hogy hát mik legyenek azok s. a. t.

Sem akkor, sem most tájékozó nézetét nem közölvén velem a T. ur — íme én a mit a célra néme fűkiégeznek véltem, ide egybe írva küldöm.

Én azokat nagy bujjal pedegettem ösze, hogy idehátrébb dolgozzan fel. De hát hiszen más mindegy! Én a grófot anyira kiszeleri tevékeny harafiságáért s nedi anyival tartoum, hogy ebbeli ohajtását nem teljesznem nem lehetett. Vegye a T. ur fi~~[illegible]~~nak lehető jó hajmát.

Láthat ön még felőle a Vasárnapi Ujság 24. a Budapesti Vürtung 11. ig a Budapesti Stirlap 34. 35. 36. 37. 46. 48. 49. 50. számaiban ——— mindenik 1856ról.

Azon viszony, melyben én a gróf hoz állok, tiltja annak tudatását, hogy ez adatokat en tiefarálzan ki.

Teljes kiszelessel

Kolozsv. 2/1 861. hanyi kiszelője
Jakab Elekt.

Tekintetes Tiltnak Ferencz akademiai
Titkár urnak kiszelessel.
Pesten.

[illegible] az ev alatt a legyszerűtlenebb harasszag [illegible] rája meg s töltöbe-
mint az ég boltozatát a ragyogó gittagok. Első volt, hogy az országos nemzeti hán-
[illegible] erőpatos foglalói kezéből [illegible] (1851.) Azután az erdélyi gazdasá-
ji [illegible] és jegy tűzkörnemű együletet új életre költöne (1852 – 1854).
Ezután Erdélyben a magyar érdekek védelmére egy állandó hírlapot alapítom,
akatonyán Körtöy [illegible] diadalmasan lesviseli az alkotmányos szabadság s nemzeti mivelő-
dés érdekeit, [illegible] (1855). 1856-ra az irodalmi téren és ki-
terjesztette zásztóját: kiadta Debreczeni Márton hírneves hős költeményét a
Kiavi Gazá-t, kiadni segített nem egy jeles emeterméket, az erdélyi törzékelmi
tudós mivelésére egy tudósgyűjteményt indított meg. Erdélyi Törzékelmi Adatok cím
alatt, melyből eddigelő I – III kötet jelent meg, a IV. kezdeszte, s V – X-re az
anyag elgyűjtve van; ezen kívül írt saját kapjáta irány cikkeket, írt a jóté-
kony czélu budományos vállalatok számára, egy évetig lépen állott na gyobb
politikai műséből kiadott a Budapesti Lelébe VI jeles cikket,
akademiai beköszöntő beszédében a magyar irodalomnak 1840 – 1556-ra való
létfelé válaszát pázatlan tudatással járó módon s tiszteren kimerítőleg megírta,
gy Kemény József felett oly ezlik beszédet tartott, mely valóban mindkét
férfihoz méltó [illegible] szóval irodalmi föllepése után Erdélyben egy
egész kis irodalom keletkezen az ő nyomán és körülöne. A kit a férfi leg-
inkább szerete a közelebbi pomon 10 év alatt, az a haza és irodalom volt: 20
féle lapot és folyóiratot járat folytonosan, az Akademia, a szájzok tudományos együle-
lei, a bukurgti magyar együletet, a Kisfaludi Társaság s.a.t. szóval mindenne
közösezetek, melyeknek czélja a nemzeti mivelődés, ő ama alegszisebb gyűjtőjük ti-
lálja, ő a magyar irodban a nemzet legbegülendőbb tagjait tekinti, [illegible]
[illegible] és Lidének legkedvelsebb vendége az irod. Mindenek az ő hazáját a
nemzeti

Pr. mint magaj photograph-

nemzeti irodalmos [illegible] rendkívülivé tesik. Sőt hogy Erdély a fejtőmüvészet-
ben [illegible] el ettiz és alatt immár három ifju tehetséges ezek
erdélyi és anyagi [illegible] gyönyörkedvel [illegible], hogy azok ma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Vurunájás [illegible] [illegible]
re az Erdélyi [illegible] Museum [illegible] [illegible] fel. ([illegible] [illegible]
[illegible] [illegible])

Most ismét politikai [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Mi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

Nőjött 1840-ben [illegible] gr. Rhédi Mária, [illegible] 1849.

Adatok Hidvégi gr. Miké Imre életéhez.

Szül. 1805. Zabolán Háromszéken, atyja gr. Miké György, anyja gr. Mikes Borbára, egyetlen testvére György; tanult a nagy-enyedi ev. ref. Collegiumban, hírlen vagyonán, a kir. táblán 1825-ig vizsgálatot tett le az erdélyi törvénykezésből; 1826-ban a kir. főkormányszéknél (Gubernium) mint nemes, hol a levéltári hivatalnoknál egy évet, fogalmazói minőségben lépett: 1831. Fiscalisbeli segédmarói, 1834. titkárb. titkári a főkormányszéknél, 1835-ben az az erdélyi udv. Cancellariánál, 1837. országos választási levéltárban főkormányzói titkárnak, 1838-ban az enyedi ev. ref. Collegium főgondnokának, 1841/3-ki országgyűlésen az erdélyi nemesi insurrectio országos választmányi elnökének, 1847-ben országgyűlési választási levéltárban erdélyi kir. titkárnak, mely hivatalban a kormányszéknél történt változás folytán a kir. kormányszéki s nagyrészben rang s osztályon alapuló nyugdíjra, mint e főkormányszéknél törvényszerű választási jogra van tekintve, hogy ha [illegible] Gubernatus [illegible] ilyen a kir. tanácsosi

43.

Adatok Hidvégi gr. Miko Imre
élszéhez.

45

Tekintetes Ur. van Szerencsém
a legmélyebb tiszteletttel megkérni
misserint a Tekintetes orvos kari
Tanár urak, tiszteletire intézett
estvélyire, csötörtökön. f h 23 án 7½ ör
kegyes látogatásával Szerencsésiteni
Szíveskedgyen, Pesten december h 20 án
1847. Király Ut Gomoriféle ház 2. ik
emelet.

Jakobovich Fülöpy
orvos Tudor

Tekintetes Toldy Ferencz
urnak tiszteletet

Helgben

Zirkusz Tanácsa

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

MTAK – KÉZIRATTÁR

MAGYAR IRODALOM

LEVELEZÉS

4°

71.

TOLDY FERENC LEVÉLTÁRCÁJA

XVI. „1–3"

VÉGE